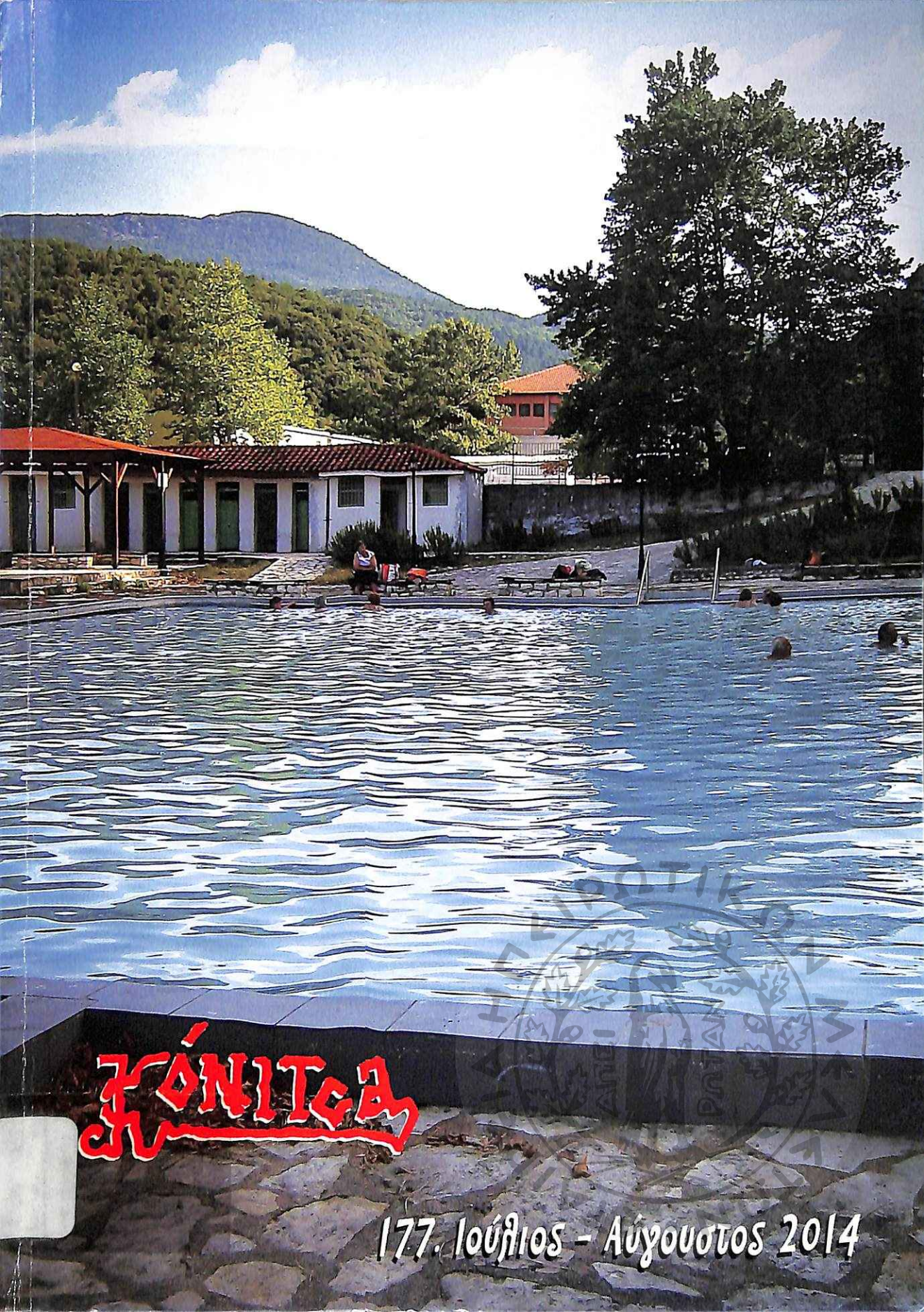

ΚΟΝΙΤΕΑ

177. Ιούλιος - Αύγουστος 2014

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας απέστειλε την κάτωθι επιστολή στον Πρωθυπουργό και σε όλους τους αρμόδιους, σχετικά με την μείωση της επιλεξιμότητας των βοσκοτόπων:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση.: Πλατεία Δημαρχείου 1
Τ.Κ: 44100 Κόνιτσα
ΠΛΗΡ.: Γραμματεία Δημάρχου
Τηλ. : 26553-60326
Αρ. FAX: 26550-23000
e-mail: gramatia@konitsa.gr

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Κόνιτσα, 19 Αυγούστου 2014
Αρ. Πρωτ.: 9136

ΠΡΟΣ: Αξιότιμο Πρωθυπουργό

κ. Σαμαρά Αντώνιο
Δ/ση: Μέγαρο Μαξίμου
Γραφείο Πρωθυπουργού
Ηρώδου του Αττικού 19
Αθήνα, Τ.Κ 10674

ΚΟΙΝ: 1.Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης

και Τροφίμων, κ.Γεώργιο Καρασμάνη
Δ/ση: Αχαρνών 2, Τ.Κ 10176
2. Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε
Δ/ση: Δομοκού 5, Τ.Κ 10445
Αθήνα.
3. κ.κ Βουλευτές
Νομού Ιωαννίνων.

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Μετά την άδικη, αυθαίρετη και καταστροφική μείωση της επιλεξιμότητας των βοσκοτόπων, οι κτηνοτρόφοι του Δήμου μας οδηγούνται σε αδιέξοδο.

Αναπόφευκτο αποτέλεσμα των ανωτέρω ήταν να αποκλειστεί η πλειοψηφία των κτηνοτρόφων από την εξισωτική αποζημίωση, καθώς, αντί του ποσού που ανέμεναν να τους καταβληθεί, - βάση του οποίου είχαν κάνει τον σχετικό προγραμματισμό τους-, λαμβάνουν μικροποσά ή και καθόλου.

Σε καιρό που οι φορολογικές απαιτήσεις της Πολιτείας από τους πολίτες είναι δυσβάσταχτες, οι μειώσεις της επιλεξιμότητας συμπληρώνουν μια σειρά πολιτικών που οδηγούν τον πρωτογενή τομέα της περιοχής μας σε αφανισμό.

Αν δεν γίνουν άμεσες διορθωτικές παρεμβάσεις, οι συνέπειες για τους κτηνοτρόφους της περιοχής θα είναι καταστροφικές.

Συμπαραστεκόμαστε απόλυτα στο δίκαιο αίτημα των κτηνοτρόφων να υπάρξει άμεση πολιτική λύση στο πρόβλημα που έχει ανακύψει από την αδιαφανή διαδικασία χαρακτηρισμού των βοσκοτόπων.

Θεωρούμε δε απολύτως αναγκαίο και προτείνουμε να δρομολογηθεί η καταβολή της εξισωτικής αποζημίωσης σε όλους, με βάση τις αιτήσεις που κατατέθηκαν στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ).

Με την ελπίδα της άμεσης ικανοποίησης του ανωτέρω αιτήματος, σας ευχαριστούμε.

Με τιμή

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΑΡΓΑΛΑΣ**

Δρομολόγιο της επαρχίας Κόνιτσας, έτους 1851

Επιμέλεια **Θωμά Β. Ζιώγα**

(Δεύτερο μέρος)

και οι εμφατικές είναι δικές μου):

Εισαγωγή επιμελητή

Σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ δημοσιεύτηκε ομότιπλο άρθρο μου (πρώτο μέρος), στο οποίο και παραπέμπουμε τους αναγνώστες για να ενημερωθούν περί του πως και γιατί γράφτηκαν τα «δρομολόγια».

Στο παρόν άρθρο συνεχίζουμε τη δημοσίευση κειμένων που αναφέρονται στην επαρχία Κόνιτσας, από τις χειρόγραφες σημειώσεις του λοχαγού Β. Νικολαΐδη, ο οποίος περιηγήθηκε την περιοχή μας το **1850**, όπως ο ίδιος αναφέρει. Έχουν μεγάλο ιστορικό ενδιαφέρον και αξίζει τον κόπο να τις διαβάσουμε.

Όλες οι διαδρομές που περιγράφονται και αναφέρονται στην επαρχία μας συγκλίνουν στη «Μεσογέφυρα», γιατί αυτή ήταν κομβικό σημείο πάνω στους τότε οδικούς άξονες προς Ιωάννινα, Μακεδονία, Αλβανία, κ.λπ.. Δυστυχώς, όπως συμβαίνει και με τον Β. Δ. Ζώτο - Μολοσσό, δεν υπάρχει δρομολόγιο μέσω της κοιλάδας του Σαραντάπορου, για να είχαμε εικόνα και της κατάστασης στα Μαστοροχώρια. Μάλλον δεν πέρασε από εκεί. Είναι ένα σημαντικό έλλειμμα για μας τους Μαστοροχωρίτες.

Ιδού τα κείμενα (οι γραφές εντός [ ]

(σελ. 992)

Η οδός παρακολουθούσα την δεξιάν όχθη του ποταμού, και ποτέ δεν ακροβατούσα αυτήν ποτέ δε υψομένη περί τας περιβαλλούσας αυτήν ανωμαλίας του εδάφους, διαβαίνει εις 6 ώρ. από **Πρεμέτη** τον κείμαρρον της Τζαρτζιόβας, ερχόμενον απ' άρκτου προς μεσημβρίαν και εκβάλλοντα εις τον Αών. Ο κείμαρρος ούτος ορμητικώτατος και συχνά καθίσταται αδιάβατος εν καιρώ των όμβρων. Προς άρκτον της οδού 1/2 ώρ. απ' αυτής κείται το χωρίον Τσιαρτζιόβα με 40 χριστιανούς· δεξιά οδού και πέραν ποταμού επί των υπωρειών του όρους Μέρτζικα, το χωρίον **Σεριανή** με 45 Τούρκους· έτι υψηλότερα τούτου 1 ώρ. το χωρίον **Τσέρτζικο** με 35 Έλληνας. Ενταύθα παύει το αλβανικόν ύφος, άρχονται τα σύνορα της **Πωγωνιανής** και η ελληνική γλώσσα.

Εκ του σημείου τούτου η οδός παρακολουθεί την δεξιάν όχθη του ποταμού και εις 7 ώρ. φθάνει εις την συρροήν των ποταμών **Αώου και Σαρανταπόρου**, ακροβατεί την δεξιάν όχθη του δευτέρου και εις 1/2 ώρ. φθάνει εις γέφυραν μονότοξον γοθικήν ρωμαϊκής κατασκευής, με 20 μ. εκβολήν, λεγόμενη της Μέρτζενας, είναι δε ωραία στερεά γέφυρα έχουσα πλάτος 4 μ.. Η οδός

διαβαίνει αυτήν και συναντά το παρά την αριστεράν άκραν αυτής χάνι και μικρόν χωρίον με 10 Έλληνες **Προβίτζκα**. Εκείθεν τρέπεται ολίγον προς μεσημβρίαν, διαβαίνουσα την μεσοποταμίαν, ούτως ειπείν, και εις Vi ώρ. από Προβίτζκας και 8 ώρ. από Πρεμέτης φθάνει εις την γέφυραν επί του Αώου, (όστις καλείται ενταύθα ποταμός Κονίτζης), ή **Μεσογέφυρα**, παρά την οποίαν υπάρχει άθλιον χάνι, των Μεσογεφύρων καλούμενον.

Η γέφυρα αύτη είναι ρωμαϊκής καταγωγής, συγκείμενη εκ τεσσάρων ημικυκλίων θόλων, ων ο μέγιστος έχει 614 μ. εκροής. Ο ποταμός έχει ενταύθα πλάτος 20´ 30 μ. και βάθος υπό την γέφυραν υπέρ τα 20 μ., ορμητικός δελίαν.

Ήτο 10 Νοεμβρίου του 1850 ότε μετά την περιγραφείσαν καταίγίδα και του δυνατού ανέμου έβρεχε δι' ολοκλήρου της νυκτός ραγδαιοτάτα· ο ποταμός είχε βάθος υπό την γέφυραν 25 μ.· τα ύδατα υπερπηδούντα τους θόλους της γέφυρας ερρίπτοντο μετά τοσαύτης ορμής, ώστε εις 2" της ώρας εσφενδονίζοντο εις απόστασιν λίθοι, κορμοί δένδρων και λαμπάδες ύδατος συσφιγγόμεναι μεταξύ των, ώρμων ποτέ μεν προς την ροήν του ποταμού, ποτέ δε προσβάλλουσαι εις τους απέναντι βράχους και μετά μεγάλου γογγισμού οπισθοδρομούσαι, υψούντο 6 μ. άνω της γεφύρας ως αν ελάμβανον ζωήν και θέλησιν, και μεταβαλλόμεναι εις ατμώδη κατάστασιν, κατέψυχον τα πέριξ κατ' απόστασιν 100

μ., προξενούσαι καταπληκτικούς εις την ακοήν ήχους και τρομερόν εις τους οφθαλμούς θέαμα. Η γέφυρα κλονιζόμενη εφρύασσεν ενώπιον της αδυωπήτου ταύτης οργής, ο δε θεατής μετά σεβασμού ωμολόγει ότι έτυχεν ευκαιρίας να νοήση την ισχύν του τρομερού τούτου στοιχείου.

§ 178. Η θέσις αύτη των Μεσογεφύρων είναι το σύνορον της επαρχίας Πωγωνιανής, ούτω καλούμενη υπό Κωνσταντίνου του Πωγωνάτου, κτίτορος της προς άρκτου της προηγούμενης γεφύρας παλαιάς συνωνύμου πόλεως τανύν καλούμενης Διπαλίτζης. Η πόλις αύτη κατεδαφισθείσα προ πολλού, μόλις δεικνύει ερείπιά τινα εις τον θεατήν και αρχαίον τι μοναστήριον.

Η επαρχία Πωγωνιανή, κατοικούμενη άπασα υπό Ελλήνων καθαρών και αξίων του προπατορικού ονόματος, περιέχει 45 χωρία, έχοντα ως ακολούθως:

[Ακολουθεί πίνακας δυο σελίδων με ονόματα χωριών και πλήθος οικογενειών. Εδώ μεταφέρουμε τα πιο γνωστά και όσα ανήκουν πλέον στην επαρχία Κόνιτσας].

3) Μεσαριά και **Δεπαλίτζα** (ως ηρέθη) 45 οικ.

4) **Μπουντζικό**, 1/2 ώρ. αρκτ. Δεπαλίτζης 20

5) **Οστανίτζα**, 1/2 ώρ. δυτικώς της γεφύρας 53

6) Συκιά, 1 ώρ. ανατολικώς Οστα-

νίτζης 15

21) Τσαραπλανά, 1 ώρ. Β.Α. του Φρυσιανά 150

23) Βοστίνα, 1/2 ώρ. μεσημβρινώς Κακολάκκου, με 250 οικ. Τούρκων και μόνον 30 Ελλήνων, ένθα εδρεύει Μουδύρης της επαρχίας Πωγωνίου 30

31) **Δελβινάκι**, 3 ώρ. ανατολικώς 200

33) **Βίσιανι**, ώρ. ανατολικώς 300

43 ή 45 χωρία όλα ομού 2.274 ελληνικά οικογ. αποτελούσαι 11.370 ψυχάς, αφ' ων δύνανται να συλλεθώσιν υπέρ τας 3.000 καλών, εμπειροπολέμων και ζηλωτών της ελευθερίας στρατιωτών.

Μετά τινων εκ των Πωγωνιατών συνομιλήσας, εύρον αυτούς εν γένει πνευματώδεις, οξείς εις τας κρίσεις και αποφάσεις των, και μισούντας εκ καρδίας τους οπαδούς της ημισελήνου, έχουσιν όμως απεριόριστον μίσος κατά των εφευρόντων την μάστιγα του αυτοχθονισμού, και γνωρίζουσι κατ' όνομα τινάς τούτων, των οποίων προτάπτουσι τον Ρ. Π.1 καταθεματίζοντες αυτόν και τους οπαδούς του, μεθ' ων ταυτίζουνσιν άπαντας τους Πελοποννησίους, υβρίζοντες την πλεονεξίαν των και εμπαίζοντες αυτούς ως μη διακρινομένους επ' ανδρεία. Τα αισθήματα ταύτα εισί κοινά εις τους κατοίκους των ορεινών μερών άπάσης της Ηπείρου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας, περιμένοντας ανυπομόνως να δειξώσιν οποίοι εισί.

§ 179. Η οδός από Πρεμέτης εις Κόνιτζαν είναι η αυτή μετά της από Πρεμέτης εις Ιωάννινα μέχρι της γεφύρας του Σαρανταπόρου Μέρτζενας. Εντεύθεν διευθύνεται προς ανατολάς, παρακολουθούσα την δεξιάν όχθην του Αώου, διέρχεται την κοιλάδα Κονίτζης, και εγκαταλείπουσα εκατέρωθεν τα χωρία **Μελισσόπειρα**, **Σανοβό**, **Μάτζι** και **Μπουτζέ**, φθάνει εις 3 ώρ. από γεφύρας, 11 ώρ. από Πρεμέτης, 15 ώρ. από Κλεισούραν, 19 ώρ. από Τεπελένι, 23 ώρ. από Λουντζί και 32 ώρ. από Αυλώνος εις Κόνιτζαν. Επομένως ο ποταμός Αώος, από Κονίτζης μέχρις εκβολών του, διαρκεί 38 περίπου ώρας.

§ 180. Η οδός προς Ιωάννινα αναχωρούσα από Μεσογεφύρων, διευθύνεται προς ΑΜ, προσκολλάται εις δεινόν ανώφορον και εις Υί ώρ. απόστασιν φθάνει εις το χωρίον Οστανίτζαν περιέχον 53 χριστ. κτίρια. Το χωρίον τούτο είναι οχυρά θέσις κατέχουσα την διάβασιν από Ιωαννίνων εις Πρεμήτην και την λοιπήν Αλβανίαν. Έχει ύδατα αναβρυτικά και πολλά δάση και κλώνν ικανήν.

Εξ Οστανίτζης, η οδός διατρέχει επί των ανατολικών υπωρειών του όρους **Μέρτζικα**, ένθεν υπάρχει αξιόλογος θέα. Προς άρκτον, το **Λιασκοβίκον**, απέχον 3 ώρ. Οστανίτζης. Η Κόνιτζα προς ανατολάς, επίσης 3 ώρ. μακράν, η κοιλάς Κονίτζης διασχίζο-

μένη υπό των ελίσσομένων ποταμών της, και περιβαλλομένη υπό των μεγαλοπρεπών ορέων της, απάντων συνεχομένων μετά του γηραιού Πίνδου.

Εις % ώρ. η οδός εφαρμοζομένη επί των ανωμαλιών του όρους, υψούται 250 μ. άνω της κοιλάδος Κονίτζης, ήτις παρίσταται ως εν τοπογραφικώ χάρτη. Δεξιά επί του όρους 1 ώρ. το χωρίον **Τσαραπλανά**.

Σημειώσεις

1) Με τα αρχικά **P. Π.** εννοεί τον Ρήγα Παλαμήδη, Πελοποννήσιο και πληρεξούσιο Τρίπολης στην εθνική συνέλευση του 1843/44, ο οποίος έθεσε το θέμα του «αυτοχθονισμού» των υπαλλήλων στο νεοσύστατο τότε ελληνικό κράτος, ένα ζήτημα που τάλανισε για πολλά χρόνια την ελληνική κοινωνία. Σχετικώς ο ιστορικός Γιάννης Κορδάτος γράφει: «*Η αλήθεια είναι ότι η νιόφερτοι (ετερόχθονες) εί-*

χαν πάρει τις καλύτερες θέσεις γιατί ήταν γραμματισμένοι και πολλοί απ' αυτούς και από μεγάλα τζάκια (Φαναριώτες). Για να λειτουργήσει ο κρατικός μηχανισμός οι πιο πολλοί απ' αυτούς ήταν χρήσιμοι και μερικοί μάλιστα και απαραίτητοι γιατί οι αγωνιστές ήταν αγράμματοι. Έπρεπε όμως να βρεθεί τρόπος ώστε να μην παραμεριστεί η γενιά των αγωνιστών. Ήταν φυσικό, αυτοί που με το αίμα τους, τις κακουχίες και τις θυσίες τους, ελευθέρωσαν τη σκλαβωμένη Ελλάδα, να νιώθουν πικρία, βλέποντας τους νεόφερτους [νεήλιδες] να κατέχουν τις δημόσιες θέσεις, να είναι αυλικοί και να κυβερνούν τον τόπο.» [“Μεγάλη ιστορία της Ελλάδας”, τομ. XI, σελ. 299],

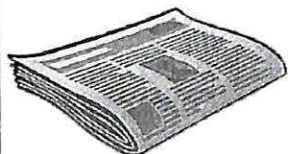
Αθήνα, 30-05-2014

ΘΩΜΑΣ Β. ΖΙΩΓΑΣ

Email: thovazilogas@gmail.com

Νέα της Ηπείρου

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

6973 882527

26510 22044

Εντυπώσεις από την Κόνιτσα του 1934

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Το παρακάτω κείμενο πρωτοδημοσιεύθηκε στην εφημερίδα των Ιωαννίνων «Ελευθερία», την 13η και την 16η Αυγούστου του 1934, υπό τον τίτλο «Εκδρομή εις Κόνιτσα». Γράφτηκε από τον Χρ. Ζωημίο, ο οποίος ήταν διευθυντής της εφημερίδας μαζί με τον ιδιοκτήτη της, τον λογοτέχνη και πολιτικό Χρ. Χρηστοβασίλη. Ο Χρ. Ζωημίος αφηγείται τις εντυπώσεις που αποκόμισε από την Κόνιτσα εξ αφορμής της τότε εκδρομής του σε αυτήν. Το 1925 είχε δημοσιευθεί στην εφημερίδα παρόμοια αφήγηση του Χρ. Χρηστοβασίλη εξ αφορμής άλλης εκδρομής (βλ. Κόνιτσα, τ. 2009 σελ. 396 επ.).

Προσκεκλημένοι του Πανηπειρώτου μας κ. Δημ. Ζώτου του Τσερκοβισινού, ύστερα από μία υπέροχη διαδρομή 21/2 και πλέον ωρών με το αυτοκίνητο ανάμεσα από δάση, ποτάμια, κάμπους και βουνά, φθάσαμε τέλος την περασμένη Τρίτη από τα Γιάννινα στην Κόνιτσα. Η ελθεινή κατάσταση του δρόμου δεν μας εμπόδισε ωστόσο ν' απολαύσωμε την γραφικότητα της διαδρομής ταύτης, με τα θεία τοπία που περνούσαν σαν κινηματογραφικές ταινίες από τα μάτια μας. Η θέα της Κονίτσας πριν ακόμη μπούμε στην πόλη μας επροξένησεν αφάνταστη γοητεία. Σκαρφαλωμένη αμφιθεατρικά στες πιο απότομες πτυχές του υπερκειμένου όρους «Νύμφης» και βουτηγμένη στα πράσινα, μοιάζει φωτογραφία απaráμιλλη.

Το ομώνυμο προς το βουνό δάσος από πεύκα και έλατα, άνωθεν, και ο ολόφυτος κάμπος με τον ποταμόν Αών εις τους πρόποδάς του συμπληρώνουν την απέραντην αυτήν ομορφιά της φύσεως. Το πρώτον που συναντήσαμε φθάνοντας στην Κόνιτσα ήταν το Ανα-

γνωστοπούλειον Γεωργικόν Σχολείον, του οποίου υπέρκειται ο θαυμάσιος και ευρυχωρότατος τουρκικός Στρατών, ένθα εδρεύει ο λόχος Πεζικού Κονίτσης.

Περνούμε ανάμεσα και από τα δυό αυτά κτίρια και σε λίγο είμαστε στην αγορά της Κονίτσας, η οποία είναι σκεπασμένη με δυο πυκνές σειρές από πλατάνια, τα οποία χαρίζουν στους κυκλοφορούντας τους παχυούς και δροσερούς ίσκιους των.

Πλην του σεβαστού μου Διευθυντού κ. Χρ. Χρηστοβασίλη και του Κουρεντινού λοχαγού μας κ. Κων. Αποστολίδου, όλοι οι άλλοι ημείς οι εκδρομείς είμεθα υποκείμενα άγνωστα προς τους Κονιτσιώτες.

Αλλ' ωστόσο δεν πέρασε πολλή ώρα και στο πρώτο κέντρο που καθήσαμε γνωρίσαμε κι εγώ δεν ξέρω πόσους Κονιτσιώτες, απ' τους οποίους οι περισσότεροι έγιναν και φίλοι μας. Το βάψισμα της Κονιτσιώτικης χειραφίας μας δίνει πρώτος ο γηραιός συνάδελφος Διευθυντής της εν Κονίτση εκδομένης εφημερίδος «Αώου» κ. Σπύρος Δόβας. Κατόπιν καταφθάνουν οι επιστήμονες της Κονίτσης: ο δικηγό-

ρος κ. Αριστ. Πύρρος, ο φαρμακοποιός κ. Ρούσης, ο ιατρός κ. Λαμπρίδης, ο μεγαλέμπορος πατέρας του κ. Λαμ. Λαμπρίδης, ο κ. Χρ. Παπαχρηστίδης, αδελφός του πολιτευτού, ο κ. Γεώρ. Κήπας, έμποροι και επαγγελματίαι, και αι Αρχαί του Τόπου. Η ευγενικότης των και η ζωηρά εκδήλωση των πατριωτικών αισθημάτων μας δίδουν τα πρώτα δείγματα του πολιτισμού, δια τον οποίο οι Κονιτσιώτες φημίζονται ανέκαθεν. Γνωστή τυγχάνει η μεγάλη ακμή της Κονίτσης επί τουρκοκρατίας. Αποτελούσε σπουδαιότατον εμπορικό κέντρον, το οποίον εξυπηρετεί πλην της επαρχίας Κονίτσης και ολόκληρον την Βορείαν Ήπειρον, νοτίαν Μακεδονίαν και την περιφέρειαν των Ιωαννίνων. Ιδίως εφημίζετο η αρχοντιά των Τούρκων μπέδων, εφέντηδων και αγάδων, ως και παντός είδους αξιωματούχοι Τούρκοι, που ήσαν κάτοικοι ή είχαν την καταγωγήν των εκ Κονίτσης, όπως επί παραδείγματι η μητέρα του Αλή πασά Χάμκω, της οποίας σώζονται ακόμη τα ερείπια της οικίας της μέσα σε μια απέραντη έκταση οικοπέδου. Είχαν τοιαύτην αρχοντίαν και ήτο τόσο η ευημερία τους, ώστε τα Γιάννινα τα θεωρούσαν χωριό ενώπιον της Κονίτσης, εξ ου και η παροιμία «Κόνιτσα Κασαμπά, Γιάννινα χωριό». Σήμερα βέβαια δεν μπορούμε να πούμε ότι η Κόνιτσα βρίσκεται σε πολύ ευχάριστο σημείο, πάντως όμως διακρίνεται από οιαδήποτε άλλην κωμόπολιν τόσο της Ηπείρου όσο και ολόκληρου της Ελλάδος και συγκρινόμενη ευρίσκεται εις την πρώτην σειράν. Μπορεί η οικονομική της στάθμη να βρίσκεται σήμερα σε χαμηλό επίπεδο, να μην διατηρή την παλαιάν της ανθρωπότητα και αίγλην, διότι της έχει λείψει ο ήμισυ σχεδόν πληθυσμός της, ο πλουσιώτατος με την ανταλλαγήν, ουχ' ήπτον όμως διατηρεί τον πολιτισμόν της, την αξιοπρεπή εμφάνισίν της και το κάθε τι που διακρίνει ένα μορφωμένον Λαό. Διατηρούνται ακόμη ζωηρά τα ίχνη της αρχοντίας των και η προσπάθειά των τείνει να συγκρατήσουν όπωσδήποτε τες συνήθειες των καλών ημερών, απόδειξις η εμφάνιση των σπιτιών των, τα οποία απασφράτουν από καθαριότητα εσωτερικώς και εξωτερικώς και από επίπλωσιν ανωτέραν των πόλεων. Μέναμε έκπληκτοι από την πασφράδα των αυλών των σπιτιών, από την επιμελή τοποθέτησιν των λουλουδιών και από την καλοπεριποίησιν γενικώς των σπιτιών, που με όλα αυτά και με τον ευρύ χώρο που έχουν για την απόστασιν, που απέχουν το ένα σπότι από το άλλο και γενικώς την πρασινάδα των περιβολιών των και με τες υπέροχες κληματαριές ολόγυρα, αναμφισβητητώς ομοιάζουν τες εξοχικές βίλλες.

Όσον όμως μας ενθουσιάζουν όλα αυτά και ακόμα περισσότερο τα άφθονα κρυστάλλινα νερά, που το κάθε σπίτι έχει και την βρύση του, τόσο μας απογοητεύουν οι ακατάστατοι και αθλιέστατοι δρόμοι της, οι οποίοι δεν είναι μόνον γεμάτοι από πέτρες, αλλά από έναν σωρό βράχους από λακκούλλες και από χίλιες δύο εκκώσεις. Είναι που είναι οι δρόμοι απότομοι, ανηφορικοί, έχουν και τέτοια χάλια, ώστε η άνοδος και η επικοινωνία της Κάτω Κονίτσης μετά της Άνω να καθίσταται αν μη εντελέως αδύνατος, επιπονωτάτη όμως. Δεν ξέρω εάν η εγκατάλειψη αυτή

οφείλεται σε αδιαφορία ή σε αδυναμία των εκάστοτε Κοινοτικών Συμβουλίων, εκείνο όμως που ξέρω είναι ότι με μικράν πρωτοβουλίαν και με ολίγην καλήν θέλησιν τα κατσάβραχα δύνανται να μεταβληθούν εις δρόμους.

Τελειώνοντες την περιγραφή μας, θα είπαν μεγάλη παράλειψις να μην πούμε δύο λόγια για το καμάρι της Κονίτσης, το Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο. Όταν ήλθαμε στην Κόνιτσα το συναντήσαμε πρώτο.

Φεύγοντας το αφήσαμε τελευταίον μας χαιρετισμό. Ο μικρός χώρος της «Ελευθερίας» μας και η μία και μόνη επίσκεψή μας δεν μας επιτρέπουν να επεκταθούμε εις λεπτομερείας όσον αφορά το έργον της Σχολής ταύτης, δια το οποίον άλλωστε εγράφησαν πολλά παρ' ειδικώς ασχοληθέντων. Θα περιορισθώμεν εις τα ολίγα πράγματα που είδαμε κατά την επίσκεψή μας.

Το Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο, ως γνωστόν, φέρει το όνομα του Ιδρυτού του αειμνήστου Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, καταγόμενου εκ του γειτονικού Παπίγκου του Ζαγορίου, και λειτουργεί από το 1922.

Από την πρώτη στιγμή που μπήκαμε στον περίβολο της Σχολής ταύτης, μας κατέλαβε ένα αίσθημα θαυμασμού. Η τάξις, η καθαριότης, η αφθονία από άνθη και οπωροφόρα δένδρα επιστημονικώς ταξινομημένα, αυτά ταύτα τέλος τα κτίρια της Σχολής με μια ειδική τέχνη κτισμένα, μας επροξένησαν την πρώτη έκπληξιν. Με εξαιρετική ευγένεια, που διακρίνει τους μορφωμένους της εξοχής, ο αναπληρών τον Διευθυντήν διδάσκαλος κ. Μέντζιος, εκ Βήσιανης καταγόμενος, είχε την καλωσύνην να μας οδηγήση στα διάφορα διαμερίσματα της Σχολής και στα διάφορα τμήματα, για να θαυμάσωμε τον τρόπο με τον οποίον εργάζονται για την καλύτερη εκμετάλλευσιν της γης.

Πήγαμε στο τυροκομείο, στο πτηνοτροφείο, στο χοιροτροφείο, στους σταύλους με τες αγελάδες, με τους ταύρους, με τα άλογα, είδαμε τα μελίσσια της, τα δένδρα της, τ' αμπέλια της, τες θεριστικές και αλωνιστικές μηχανές της, και τέλος τους κήπους των μαθητών, διότι στον κάθε μαθητή δίδουν και από έναν ιδιαίτερον κήπον προς εκμετάλλευσιν, ίνα τοιοιτοτρόπως δημιουργηθεί μεταξύ των η άμιλλα. Η επαφή μας με τους μαθητάς και ο τρόπος κατά τον οποίον απήντησαν στες ολίγες ερωτήσεις μας, ιδιαιτέρως δε ο ζωηρός μαθητής Παπαδόπουλος, εξ Αθηνών, μας επέτρεψε ν' αντιληφθώμεν την ευρύτητα της σκέψεών των και το θάρρος με το οποίον, εξερχόμενοι της Σχολής προτίθενται ν' αντιμετωπίσουν την ζωήν.

Διευθυντής της Σχολής είναι ο ευρυτάτης μόρφώσεως και διαπρεπής επιστήμων γεωπόνος κ. Γεωργιάδης, απουσιάζων κατά την ανωτέρω επίσκεψίν μας εις το εις ικανήν απόστασιν ευρισκόμενον Παράρτημα της Σχολής, και έτσι δεν νυτυχήσαμεν να τον συγχαρώμεν δια ζώσης δια τον άρτιον επιστημονικόν καταρτισμόν της Σχολής ταύτης, της οποίας επαξίως προΐσταται.

Οι θεραπευτικές ενδείξεις των θερμομεταλλικών πηγών Καβασίων (Από το βιβλίο του Σωτ. Τουφίδη «Η Κόνιτσα και τα χωριά της»)

«Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και ιδίως κατά Fresenius η ταξινόμηση και ο χαρακτηρισμός μιας ιαματικής πηγής, γίνεται ανάλογα με το ύψος των άνω του 1 γραμ. ανά χιλιογράμμο ύδατος, ευρεθέντων τιμών των εν τη διαλύσει συστατικών στοιχείων ορυκτών μετάλλων.

Σ' αυτό δε κατά κύριο λόγο, αποδίδονται οι θεραπευτικές ιδιότητες των θερμομεταλλικών νερών.

Οι πηγές Καβασίων χαρακτηρίζονται μάλλον ως υπόθερμες υδροθαιο-χλωρονατρίουχες. Κατά συνέπεια δε οι θεραπευτικές ιδιότητές τους, οφείλονται στο εντός των νερών περιεχόμενο θείο, υδροθείο και στο ραδιενεργό αέριο (RN) ραδόνιο.

Στους ίδιους επίσης λόγους οφείλονται και οι θεραπευτικές ιδιότητες της λάσπης που σχηματίζεται από τα θερμομεταλλικά νερά κοντά στις πηγές.

Κατόπιν εξετάσεων του νερού και της λάσπης από ειδικούς επιστήμονες, οι θεραπευτικές ενδείξεις αυτών σύμφωνα με τη γνώμη των ιατρών: Dr M. G. Scheekbarth, M. Καραγκούνη, Οδ. Καραγκούνη, είναι οι παρακάτω:

1. Λουτροθεραπεία (και λασπόλουτρο).

α) Παθήσεις δερματικές, όπως έκζεμα, δερματίτιδες κλπ.

β) Παθήσεις ρευματικές, αρθρίτιδες, όπως χρόνιοι ρευματισμοί, χρόνια παραμορφωτική αρθρίτιδα, σπονδυλοαρθρίτιδα, ουρική αρθρίτιδα κ.ά.

γ) Παθήσεις γυναικολογικές, όπως χρόνιες μεταφλεγμονώδεις καταστάσεις

των σαλπίνγων και της μήτρας, λευκορροίες, ανεπάρκεια ωοθηκών.

δ) Επίσης βοηθά στο κυκλοφοριακό αγγειακό σύστημα.

2) Εισπνευσιοθεραπεία

α) Παθήσεις πεπτικού συστήματος, όπως ασθματικές καταστάσεις, χρόνιες βρογχίτιδες, χρόνιο πνευμονικό εμφύσημα, χρόνια ρινίτιδα, φαρυγγίτιδα, λαρυγγίτιδα καπνιστών και μη.

3) Ποσιθεραπεία

Παθήσεις πεπτικού συστήματος, όπως υποσθενικές και υπερθενικές δυσπεψίες, χρόνιες κολίτιδες, χρόνια δυσκοιλιότητα.

β) Παθήσεις ήπατος και χολής, όπως χρόνια χολοκυστίτιδα, λιθίαση της χολής (με μικρές πέτρες).

γ) Παθήσεις νεφρών όπως νεφρολιθιάσεις χρόνιες κυστίτιδες και ουρηθρίτιδες, ψαμμιάσεις (μικροί λίθοι και χωρίς συχνούς κολικούς).

Ο Μέσος όρος θερμοκρασίας του θερμομεταλλικού νερού είναι 32°CΗ παροχή κυρίων θερμομεταλλικών αναβλύσεων Καβασίων είναι της τάξεως των 200 M3 / Η κατά την κρίσιμη περίοδο Αυγούστου Σεπτεμβρίου».

Καλοκαίρι του 1928 στο Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο Κόνιτσας

Ο μανιώδης ερευνητής Τάκης Φασούλης μου έστειλε ένα βιβλιαράκι, μόλις 51 σελίδων γεμάτο πνεύματα και τόνους σε κυμάδη δημοτική γλώσσα, που βρήκε σε παλαιοπωλείο της Αθήνας, γραμμένο από την Ολγα Οικονόμου. Έχει εκδοθεί στην Αθήνα το 1929, είναι αφιερωμένο στο διανοητή της αριστεράς Δημήτρη Γληνό και αρχίζει με την φράση του «Αγωνιστή να υψώσωμε το λαό μας όσοι πονάτε γι' αυτόν. Υπάρχει ευγενέστερο ιδανικό ζωής;». Αναφέρεται εξολοκλήρου στο Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο Κόνιτσας Βορείου Ηπείρου. Ο,τι ήταν βόρεια των Ιωαννίνων εθεωρείτο τότε Βόρειος Ηπειρος.

Η δεσποινίδα Όλγα Οικονόμου, εκπαιδευτικός, καταγόμενη από το Τσεπέλοβο Ζαγορίου, ζούσε στην Αθήνα. Κατά την ίδια, διάφορες φήμες ερχόταν στην Αθήνα και διαδίδονταν στους κύκλους των διανοουμένων για ένα παράξενο μη κρατικό Σχολείο που λειτουργούσε στην Κόνιτσα και διέφερε από τα άλλα και είχε δικό του σύστημα ζωής. Άλλοι λέγανε ότι γίνεται στο Σχολείο Ιταλική προπαγάνδα, άλλοι ότι το λειτουργεί Οργάνωση ανθρωπιστών που θέλει να ανυψώσει τον ταλαίπωρο έλληνα γεωργό και τα παιδιά του και άλλοι ότι εκεί έχει φωλιάσει η κομμουνιστική προπαγάνδα.

Η περίεργη εκπαιδευτικός τον Ιούλιο του 1928 ήρθε στην Κόνιτσα για να διαπιστώσει ιδίως όμμασι τι είναι και τι γίνεται σ' αυτό το ασυνήθιστο Σχολείο και έζησε για δυο μήνες στο χώρο του και μελέτησε κάθε

κομμάτι του προγράμματος, της λειτουργίας, του μηχανισμού, των αρχών, της ιδεολογίας, της ιδιορρυθμίας και πρωτοτυπίας του.

Στην αρχή της γραφής της κάνει λόγο για τον ανθρωπιστή, ελεύθερο, ειρηνοποιό, τυφλόλογο, παιδαγωγό, ευεργέτη από το Πάπιγκο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο, για την Σχολή τυφλών και κωφαλάλων Perkins, για την ίδρυση της Γεωργικής Σχολής το 1925, τον επόπτη της και εκτελεστή της διαθήκης του ευεργέτη Κερκυραίο Ιωάννη Παρμενίδη και καλοτυχίζει την Σχολή που βρίσκεται έξω από την κρατική δικαιοδοσία γιατί «αλλιώς θα είχε καταντήσει και αυτή ένα Γεωργικό Σχολείο της ρουτίνας που θάβγαζε γραφιάδες παραφουσκωμένους με θεωρίες να караδοκούν καμιά θεοσούλα στα κέντρα με ταπεινό μισθάριο και ηθικό ξεπεσμό» (Ο ίδιος διάβασα ότι τα παιδιά παλιά πηγαίνανε στο Σχολείο για να γίνουν άνθρωποι, μετά πηγαίνανε για να αποκτήσουν γνώσεις και αργότερα πηγαίνανε για να πάρουν «χαρτί» να μπουν στο Δημόσιο). Συνεχίζει η συγγραφέας να περιγράφει την καταπράσινη Κόνιτσα, τα βουνά της, το ποτάμι της, που είδε ερχόμενη από Ιωάννινα μέσω Μπουραζανίου και τι είδε στην πρώτη επίσκεψή της στο Σχολείο, τρία χρόνια από την λειτουργία του (1825), καλοδεχούμενη από τον Διευθυντή της Δημήτρη Παντελιά, ξενοσπουδασμένο και ξεχωριστό άνθρωπο από την Ανδρο και από τους βοηθούς του υπέροχους γεωπόνους και παιδαγωγούς, τον Κωνσταντινοπολίτη Κώστα

Γεωργιάδη (μετέπειτα Διευθυντή, θείο του πρώην πρωθυπουργού Κώστα Μητσοτάκη) και τον Βησιανιώτη Μάνθο Μέτζιο.

Περιγράφει το νεόδμητο και φροντισμένο κτιριακό συγκρότημα αποτελούμενο από δίπατη οικία του διευθυντή, σπίτι φύλακα, το γνωστό κεντρικό κτίριο, σταύλους με μεγάλα και μικρά ζώα, αποθήκες, τυροκομείο, ξυλουργείο, σιδηρουργείο, μετεωρολογικό σταθμό, μελισσοκομείο, οινοποιείο και άλλα παραρτήματα, όλα σε 400 στρέμματα γης γεμάτης με φυτείες και δένδρα. Ακολουθεί η ξενάγηση εντός του κεντρικού κτιρίου, «θαύμα υγιεινής και απλότητας», που όλοι οι χώροι του και τα έπιπλά τους «ακτινοβολούν πάστρα». Πρόκειται για την φιλότιμη εκπαιδευτικό για ευρωπαϊκό εκπαιδευτήριο σε χρόνια που τα ελληνικά σχολεία στεγάζονται σε τρώγλες και μπουντρούμια. Στο ισόγειο είναι οι αίθουσες διδασκαλίας, το γραφείο του Διευθυντή με το πορτραίτο του ευεργέτη, η γραμματεία του Σχολείου, το Χημείο, η αίθουσα ψυχαγωγίας και ο χώρος με τα 8 ντους. Κάθε βράδυ, πριν από τον ύπνο όλοι οι μαθητές παίρνουν το λουτρό τους. Πιο κει το εστιατόριο με στενόμακρα τραπέζια και σε κάθε τραπέζι ανθογυάλι με λουλούδια. Δίπλα η κουζίνα, οι αποθήκες και τα κελάρια. Στο πάνω όροφο πέντε πεντακάθαροι κοπώνες που οι μαθητές δεν μπαίνουν με τα παπούτσια, ούτε με τα ρούχα της δουλειάς. Σε συνέχεια είναι οι κοπώνες των δασκάλων, τα γραφεία τους, η τραπεζαρία τους, το νοσοκομείο, η ιματιοθήκη, το ραφείο, το σιδερωτήριο και μια μεγάλη αίθουσα θεάτρου με τα σκηνικά της Γκόλφως, που είχαν παίξει τον χειμώνα. Στην σοφίτα τα δωμάτια του υπηρετικού

προσωπικού και ένα δωματάκι με χρήση πειθαρχείου όπου εκτίονταν οι ποινές που επέβαλε το μαθητικό δικαστήριο στους μαθητές. Στον κάμπο της Κόνιτσας είναι το μεγάλο κτήμα 200 και πλέον στρεμμάτων που το Σχολείο για την εκκέρσωσή του από βαλτοτόπι έφερε γκέγκηδες εργάτες από την Αλβανία. Εκεί οι λαχανόκηποι, οι φυτείες, οι δενδροκαλλιέργειες.

Στο τρίχρονο χωρίς διακοπές τα καλοκαίρια, Σχολείο φοπούν, χωρίς να δώσουν εξετάσεις με μόνο προσόν το απολυτήριο του δημοτικού σχολείου, εξήντα μαθητές, είκοσι σε κάθε τάξη, ηλικίας από 14 έως 18 ετών, καταγόμενοι από όλα τα μέρη της Ελλάδας. Στο τέλος της μαθητείας όλοι ζωνοροί, γεροδεμένοι, καλοζωισμένοι και κοινωνικοί. Θα αποφοιτήσουν και θα δουλέψουν την γη τους στα χωριά τους, θα δημιουργήσουν τον άγνωστο μέχρι τότε γεωργικό πολιτισμό. Σκοπός του Σχολείου πρώτα οι μαθητές να γίνονται άνθρωποι και μετά εξειδικευμένοι εργάτες. Τα παιδιά όταν έρχονται είναι κακομοιριασμένα και τρομοκρατημένα ότι θα βρουν το γνωστό τους τιμωρητικό σχολείο, δεν έχουν στοιχειώδεις γνώσεις και κατά τον Διευθυντή Δημήτρη Παντελιά θα ήταν καλύτερα να μην είχαν φοιτήσει στο δημοτικό Σχολείο γιατί και την λίγη σκέψη που είχαν μπαίνοντας την σέγνωσε και την ψυχή τους μάρανε. Αυτό το αξιοθρήνητο ανθρώπινο υλικό παλεύοντας υπεράνθρωπα το Σχολείο το έκανε ικανό να αποκτήσει εγκυκλοπαιδική παιδεία, γεωργική μόρφωση, να σκέπτεται και να εκφράζεται, να κρίνει, να συγκρίνει και να παρατηρεί μέχρι τα μεγαλύτερα να κατορθώνουν να κάνουν διαλέξεις στα μικρότερα. Τα μα-

θηματικά τα μαθαίνουν με δράμια και οκάδες στο καντάρι, την γεωργική οικονομία πουλώντας τα προϊόντα στο παζάρι, την γεωμετρία φυτεύοντας δένδρα στο χωράφι, την χωρογραφία γεμίζοντας τα βαρέλια κρασί, την γεωγραφία στην ύπαιθρο, την χημεία με τις ζυμώσεις του γάλατος, την φυσική στο μετεωρολογικό σταθμό, την ζωολογία στο σταύλο, την φυτολογία στο μεγάλο κτήμα. Μαθαίνουν στην ιστορία τα παγκόσμια και ελληνικά επιτεύγματα γιατί για το ξεχωριστό σχολείο αυτή δεν περιορίζεται στο αίμα και το ντουφέκι. Την γλώσσα την μαθαίνουν διαβάζοντας και αναλύοντας τα καλύτερα λογοτεχνικά κείμενα. Εκθέσεις γράφουν κατ' επιλογή από τα ερεθίσματα της φύσης στον καθένα. Η εξοχή είναι το ζωντανό Σχολείο. Όλο το Σχολείο είναι κυψέλη παιδείας, μάθησης και εργασίας οργανωμένο σε μαθητική Κοινότητα με ομάδες και εργοδηγούς τους τριποτείς μαθητές. Δουλεύουν συλλογικά, «εμείς ποτίσαμε το λαχανόκηπο, εμείς καθαρίσαμε τον σταύλο, εμείς αρμέξαμε το κοπάδι». Κάθε μαθητής όμως για να αναπτύξει την δική του πρωτοβουλία και το επιχειρηματικό πνεύμα διέθετε και δικό του κομμάτι γης για καλλιέργεια και τα προϊόντα πουλούσε και τα χρήματα που έβγαζε τα κατέθετε και τα διαχειριζόταν ως δικά του στην σχολική Τράπεζα με λογαριασμό.

Το Σχολείο δεν ήταν απομονωμένο από

την Κόνιτσα. Μελετούσε συνέχεια τις τοπικές πηγές πλούτου και πολιτισμού, τον αναξιοποίητο Αώο ποταμό (τότε δεν υπήρχε το αρδευτικό δίκτυο), τον παρητημένο κάμπο με τα φτωχοχώρα και το ανεκμετάλλευτο δάσος και διέδιδε στον τοπικό πληθυσμό τις γνώσεις του για νέες καλλιέργειες και αποδοτικές εκτροφές ζώων, για τον αγροτικό πολιτισμό.

Η συγγραφέας τελειώνει το βιβλίο της με τρισελιδη κρπική για το πρακτικό γεωργικό Σχολείο Αναγνωστοπούλου, που είναι κατά την ίδια η τελευταία λέξη Σχολείου Εργασίας στην Ελλάδα, στο οποίο ανταμώνει αρμονικά η θεωρία με την πράξη, όπου χέρι, μυαλό και ψυχή καλά δουλεμένα κάνουν την ζωή. Τα παράπονά της είναι γιατί ακόμα οι μαθητές δεν βγάλανε την εφημερίδα τους παρά την απόφασή τους, γιατί δεν διδάσκονταν ξένη γλώσσα, γιατί δεν υπήρχε στο τρίτο χρόνο εξειδίκευση και το σπουδαιότερο κατά την ίδια γιατί το Σχολείο δεν δεχόταν κορίτσια.

Διανύουμε το έτος 2014. Το Αναγνωστοπούλειο Σχολείο στην Κόνιτσα κλειστό. Σηπόμενο «το άστρο πολιτισμού» κατά την μακαρίτισσα σίγουρα Όλγα Οικονόμου, που η εκπαιδευτική της αγωνία μάς άφησε ένα σπουδαίο ιστορικό ντοκουμέντο.

Ιούλιος 2014.

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

Τριακόσια χρόνια απ' τη γέννησή του

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ... Επίκαιρος, όσο ποτέ άλλοτε

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Τριακόσια χρόνια συμπληρώνονται φέτος απ' τη γέννηση του Κοσμά των Αιτωλού, του Πατροκοσμά, όπως αλλιώς τον λέμε. Του μεγάλου εκείνου Εθναπόστολου, που έζησε σε καιρούς δυσχερείς για την πατρίδα, σε αγριοκαίρια που όλα τα σκίαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά..

Γεννήθηκε το 1714 στο Μεγάλο Δέντρο η Μονοδένδρι της Αιτωλίας. Ο πατέρας του κατόχευε απ' την Ήπειρο και ασκούσε το επάγγελμα του υφαντή. Είχε άλλον έναν αδερφό το Χρύσανθο. Και οι δυο τους, χάρη στην φροντίδα του πατέρα τους έμαθαν γράμματα. Σε μεγάλη ηλικία ο Κοσμάς άκουσε «γραμματικά» απ' τον ηπειρώτη

δάσκαλο Ανανία, ενώ άλλοι μας λένε ότι άκουσε και το λόγο εκείνης της εποχής Αναστάσιο Γόρδιο, που είχε ιδρύσει την περίφημη «Σχολή Αγράφων» στα Βραγγιανά, στο Μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής, στη θέση Γούβα.

Βρέθηκε ακόμα και στην Αθηναία Σχολή του Αγίου Όρους και στη Μονή Φιλοθέου τον χειροτόνησαν παπά. Όμως τα στενά όρια του Αγίου Όρους δεν τον κρατούσαν.

Μαζί με άλλους συμφοιτητές του ορκίστηκαν στο «όνομα της Αγίας Τριάδος» ότι «θα βοηθήσουν το έθνος με τη φώτιση των γραμμάτων».

Παίρνοντας συστατικές επιστολές απ' τον ηγούμενο της Μονής και την Ιερή Κοινότητα των Καρυών πήγε στο Πατριαρχείο. Με την άδεια και την ευχή του Πατριάρχη για μια εικοσαετία, κατέβηκε στην Ελλάδα και δίδαξε στη Μακεδονία, στη Θεσσαλία, στην Ήπειρο, στην Αιτωλία, στα Εφτάνησα και σε άλλα μέρη.

Ο ακούραστος αυτός Εθναπόστολος όπου πήγαινε, διάλεγε ένα πλάτωμα και πάνω από ένα ξύλινο «θρονί» που στήνονταν πρόχειρα μιλούσε στο πλήθος που μαζεζόταν να τον ακούσει. Οι άνθρωποι των χωριών και των πόλεων τον περίμεναν και πολλές φορές μοίραζαν μεταξύ τους κεριά, ψωμί και κόλλυβα, που τα είχαν από πριν ετοιμάσει. Η «διδασχία» του γινόταν πάντα σε γλώσσα απλή, τέτοια που να ναι απ' όλους κατανοητή. Δίδασκε και μιλούσε για την αγάπη για τα γράμματα που πρέπει να μάθουν για να φωτιστούν, για το σεβασμό στην αργία της Κυριακής, καυτηρίαζε τον παρά-

νομο πλουτισμό και την πολυτέλεια και έπεισε τους έχοντες ν' αγοράσουν κολυμπήθρες, για να βαπτίζουν οι άνθρωποι τα παιδιά τους και να κάνουν σχολεία, γιατί το σχολείο φωτίζει τους ανθρώπους.

Ανοίγουν τα ομάρτια των ευσεβών και ορθοδόξων χριστιανών να μάθουν τα μυστήρια.

Με τη «διδασχία» περί «αγάπης» ο Πατροκοσμάς «τους αγρίους ημέρωσε, τους ληστές καταπραύνει, τους ασπλάχνους και ανελεήμονες έδειξε ελεήμονες, τους αυλαβείς έκανε ευλαβείς, τους αμαθείς και αγροίκους εις τα θεία εμαθήτευσε και τους έκανε να συντρέχουν εις τας ιερὰς ακολουθίας και όλους απλώς τους αμαρτωλούς έφερε εις μεγάλην μετάνοιαν και διόρθωσι, ώστε όπου έλεγαν ότι εις τους καιρούς των εφάνη ένας νέος απόστολος.

Το ασίγαστο πάθος, όπως προαναφέρθηκε, του νέου Εθναπόστολου του Γένους ήταν τα σχολεία και μόρφωση των υποδούλων που θα'ρχόταν απ' αυτά. Προτιμούσε να χιτίζονταν σχολεία παρά εκκλησίες. Κάπου διακόσια δέκα σχολεία άνοιξε, τα διακόσια κοινά και τα δέκα ελληνικά στις τριάντα επαρχίες που περιόδευε. Αντιλαμβάνεται κανείς πόσο μεγάλη υπήρξε η προσφορά του για «το ποθούμενο» και για το «θαύμα».

Οι περιοδείες του Πατροκοσμά στην Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Από παντού δεχόταν βολές και πυρά και όμως ξεπερνούσε τα εμπόδια. Είναι χαρακτηριστικός ο επίλογος της επιστολής του που στέλνει στον αδελφό του Χρύσανθο, που του γράφει: «Δέκα χιλιάδες χριστιανοί με αγαπώσι και ένας με μισεί. Χίλιοι Τούρκοι με αγαπώσι και ένας όχι τόσο. Χιλιάδες Εβραίοι θέλουν τον θάνατόν μου και ένας όχι. Οι τελευταίοι είχαν το λόγο τους, γιατί η αργία της Κυριακής, που ήθελε να τηρείται απ' τους Χριστιανούς και η σπηλίτευση της πολυτέλειάς τους

ζημίωνε στα συμφέροντά τους (παραγωγή κι εμπορία).

Ο Πατροκοσμάς εκτός απ' τον ενισχυτικό κι ενθαρρυντικό του λόγο με τον οποίο αφύπνιζε τις συνειδήσεις και κρατούσε όρθιες τις ψυχές και ενίσχυε το πατριωτικό φρόνιμα των υποδούλων, έμεινε στην ιστορία και για τις προφητείες του, πολλές απ' τις οποίες επαληθεύτηκαν. Ας θυμηθούμε μερικές: «Θα ήρθε στον κάμπο αμάξι χωρίς άλογα να τρέχει γρηγορότερα από τον λαγό...» (τρένο, αυτοκίνητο). «Θα ρθει καιρός που θα ζωστεί ο τόπος με μια κλωστή...» (ηλεκτρικά καλώδια) και «θα ρθει καιρός που οι άνθρωποι θα μιλούν από ένα μακρινό μέρος σε άλλο σαν να είναι σε πλαγινά δωμάτια». «Θα δείτε να πετάνε άνθρωποι στον ουρανό σαν μαυροπούλια και να ρίχνουν φωτιά στον κόσμο. Όσοι θα ζουν τότε θα τρέξουν στα μνήματα και θα φονάζουν: Εβγάτε σεις οι πεθαμένοι να μπούμε εμείς οι ζωντανοί...» (αεροπλάνα, επιβατικά και πολεμικά κ.λ.π.) «Το ποθούμενο θα ρθει όταν θάρθουν δυο πασχαλιές μαζί» «Μια χούφτα μάλαμα μια χούφτα αλεύρι» (κατοχή). «Θα έρθει καιρός που οι Ρωμιοί θα τρώγονται αναμεταξύ τους. Εγώ δε συστήνω ομόνοιαν και αγάπη» (εμφύλιος). «Θα βάλουν φόρο στις κόττες και στα παράθυρα» (οι κατά καιρούς στυνγές φορολογίες). «Και στην Πόλη θα πιασ .... με κόκκινα γένια» (στον Αλή-πασά) και άλλες.

Αν θελήσει κανείς ν' αποδελτιώσει σε γενικές γραμμές την προσφορά του Πατροκοσμά στο σκλαβωμένο Γένος, θα μπορούσε επιγραμματικά να σταθεί σ' αυτά.

Διέσωσε την πίστη μας, κάτι που μας κράτησε Έλληνες και απότρεψε τον εξισλαμισμό, γιατί αν άλλαζες πίστη άλλαζες κι εθνότητα, έτσι διαφύλαξε όρθια την εθνική συνείδηση.

Προστάτευσε την παιδεία «Έως τριάκοντα

επαρχίας περιήλθον δέκα σχολεία Ελληνικά εποί-
ησα, διακόσια για κοινά γράμματα...» (επιστολή
του στον αδελφό του Χρύσανθο). Άναψε, έτσι,
λαμπάδες που φώτιζαν τα σκοτάδια της σκλαβιάς.
Μίλησε για τα δικαιώματα όλων ανεβάζοντας και
τη θέση της γυναίκας στην οικογένεια και την κοι-
νωνία. Υπεραμύνθηκε της αργίας της Κυριακής,
ημέρας που πρέπει να είναι αφιερωμένη στο Θεό.
Έδωσε ελπίδα για το «θαύμα» και το «ποθούμε-
νο». Μίλησε για μετάνοια και για την ηθική κρίση
που φέρνει δεινά στο λαό.

Υπήρξε με τις «προφητείες» και τις εν γένει
«διδασκαλίες» του διαχρονικός. Και τέλος, με τη θυ-
σία του (24 Αυγούστου 1779 στο Κολικοντάσι της
Βορείου Ηπείρου) καθαγιασθηκε και μπήκε στη
χορεία των Νεομαρτύρων.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓ. ΚΟΣΜΑ

Στις 23 / 8 από τη Μητρόπολη Κόνιτσας πραγματοποιήθηκε εκδήλωση για τα 300 χρόνια
από τη γέννηση του Εθναπόστολου Αγ. Κοσμά του Αιτωλού στην αίθουσα του Δημαρχείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

- Απολυτίκιον Αγ. Κοσμά Αιτωλού
- Σύντομη παρουσίαση της Εκδηλώσε-
ως
- Χαιρετισμοί
- «Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιωλός και η νε-
οελληνική μας διάρκεια»
Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος, Κοσμήτωρ
Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- «Η εικονογραφική αποτύπωση του
Αγ. Κοσμά του Αιτωλού στην Επισκοπή
Βελλάς και Κονίτσης»
Μιχαήλ Παντούλας Εκπαιδευτικός
- Παρουσίαση νέου μουσικού δίσκου

Ο αείμνηστος λογοτέχνης, ζωγράφος και
αγιογράφος Φώτης Κόντογλου αντέγραψε την ει-
κόνα του από μια παλιά τοιχογραφία και ο μαθητής
του ιερομόναχος Σάπφειρος Χριστοδουλίδης του
έγραψε ειδική ακολουθία. Αντιγράφω το Κοντά-
κιόν της «Της Αιτωλίας προελθών θεοφόρε, και
εν των Άθω μοναστής χρηματίσας και μνηθείς ως
αληθώς την δόξαν του Θεού πάσιν ανακηρύξας
αληθείας του λόγου και Χριστώ προσήγαγας πα-
μακάριστε πάντας, των Αποστόλων όντως μιμητές
ιερομάρτυς εκχύσει αίματος.

Φέτος με τη συμπλήρωση 300 χρόνων απ' τη
γέννησή του ο Πατροκοσμάς είναι επίκαιρος όσο
ποτέ άλλοτε. Ας τον θυμηθούμε και ας τον τιμή-
σουμε.

(CD) «Ιερός Αγώνας» με τραγούδια της Ιε-
ράς Μητροπόλεως.

- «Ο Πατροκοσμάς» τραγούδι από την
νεανική χορωδία της Ιεράς Μητροπόλεως
συνοδεία μουσικών οργάνων.
- «Στο νέο Πατροκοσμά» Τραγούδι
- Απομαγνητοφωνημένη ομιλία Μη-
τροπολίτου Σεβασπιανού για τον Άγιο Κο-
σμά (παρουσίαση με εικόνες).
- «Ανεξίτηλη Σφραγίδα» Τραγούδι
- «Στρατιώτες της πατρίδος μας πιστοί»
Τραγούδι.
- Κλείσιμο Εκδηλώσεως.

Η Ενορία Παλαιοσελλίου ετίμησε την Αγία της

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Κατά το πρέπον και πρωτίστως με την
λάβεια και κατάνυξη η Ενορία Παλαιοσελ-
λίου ετίμησε την πολιούχο Οσιοπαρθενο-
μάρτυρα Αγίαν Παρασκευή καθώς και την
επέτειο των 150 ετών από της θεμελίωσης
του φερώνυμου Ιερού Ναού το 1864.

Το πολυπληθές Χριστεπώνυμο Πλήρω-
μα τόσο στον Μέγα Κατανυκτικό Εσπερινό,
πολύ περισσότερο στην Εόρτιον Ημέρα κα-
τέδειξε περιπράνως την ζωοποιό ενότητα η
οποία υφίσταται στους κόλπους της Αγίας
του Χριστού Εκκλησίας, χάρις στις διαχρο-
νικές ακατάλυτες και μη αμφισβητούμενες
αλήθειες.

Ο σημερινός άνθρωπος και πολύ πε-
ρισσότερο εμείς οι Νεοέλληνες γινόμαστε
δέκτες πολλών αληθειών οι οποίες εκπο-
ρεύονται από πανσπερμία πολιτικών κομ-

μάτων, μέσων ενημέρωσης και νεωτερι-
στών διαφωτιστών. Δεν χρειάζεται να είναι
κανείς διανοούμενος για να αντιληφθεί ως
η αλήθεια είναι αφ' εαυτής μία και μοναδι-
κή για κάθε έννοια και κάθε αντικείμενο.

Οι εορτασμοί άνοιξαν με τον Μέγα Κα-
τανυκτικό Εσπερινό. Η παρουσία πολλών
Ιερέων και Ιεροψαλτών όντως προσέδωσε
στον Εσπερινό όλως ιδιαίτερη κατάνυξη.
Στο «Φως Ιλαρόν» κυριολεκτικά ο Ιερός
Ναός λούστηκε από κρουνούς άπλητου και
μεταφορικά υπερκόσμου φωτός.

Ένας δεύτερος Ιερός Ναός αναδύθηκε
από την αφάνεια πολλών δεκαετιών. Αγιο-
γραφίες με θέμα, την επί της γης παρουσία
του Χριστού, Απόστολοι, Άγιοι, Όσιοι,
Μάρτυρες, Χερουβεϊμ, Σεραφεϊμ, αφιερω-
ματικές επιγραφές και χρονολογίες, το σύ-
νολο της περίτεχνης πολύχρωμης τρίκλιτης
οροφής γύρισαν τον χρόνο πίσω σε εκεί-
νον της δημιουργίας τους. Δεν ήταν και λί-
γοι οι πιστοί που προσεκόμισαν αρτοκλα-
σίες αποζητώντας την χάρι και την ευλογία
της Αγίας Εκκλησίας. Μετά τον Εσπερινό
το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο τιμώντας Ιε-
ρείς και Ιεροψάλτες παρέθεσε λιτό δείπνο.

Την επαύριον κατά τα ειωθότα στις 7:30
οι πέντε καμπάνες του κωδωνοστασίου
έστειλαν στην κοιλάδα του Αώου και τις
απέναντι βουνοκορφές της Τύμφης το άγ-
γελμα της ιστορικής και μεγάλης ημέρας.
Χαρμόσυνο μήνυμα πως για το Ιερό Ναό
ξεκινούσε η πεντηκοστή τέταρτη χιλιαστή
και επτακοσιοστή πεντηκοστή ημέρα των

Η θαυματουργή εικόνα της Αγίας Παρασκευής

γενεθλίων του καθώς και την ευχή όπως εορτασθεί και η κιλιετία του.

Ο ήλιος άρχισε σιγά-σιγά και διαδοχικά να ροδίζει πρώτα τις ψηλότερες κορυφές της Τύμφης και ακολούθως διαδοχικά τις χαμηλότερες. Όλα έδειχναν πως ο καιρός θα ήταν καλός ύστερα από βροχερή παρένθεση πρώτα χάριν της Αγίας και κατόπιν προς ανακούφιση δική μας για τους κόπους ενός εξαμήνου.

Ο Όρθρος ξεκίνησε, καθώς έπρεπε σε ημίφως, με το τρεμουλιαστό φως των κανδηλίων και εκείνο το παιχνιδιάρικο των κεριών των πρώτων πιστών, πάντα σε χαμηλούς ιεροψαλτικούς ήχους.

Στις οκτώ οι καμπάνες αυτή την φορά υποδέχθηκαν το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.κ. Ανδρέα, τον οποίο συνόδευαν οι δύο Αρχιμαδρίτες Πατήρ Ιωήλ και Πατήρ Χερουβεΐμ.

Η έλευσή του ύστερα από πολλά χρόνια και μάλιστα σε επετειακή εορτή μας χαροποίησε τα μέγιστα.

Για τρίτη φορά οι καμπάνες εσήμαναν το Δοξαστικό, ο Ιερός Ναός και πάλι παραδόθηκε στο φως και στο χαρμόσυνο μήνυμα της Θείας Λειτουργίας που θα ακολουθούσε.

Σιγά - σιγά ο Ιερός Ναός άρχισε να γεμίζει και η προσέλευση των πιστών ήταν αθρόα.

Οι φόβοι μας ως Εκκλησιαστικού Συμβουλίου για την εντός του Ι. Ναού ευταξία αποδείχθηκαν αβάσιμοι.

Οι πιστοί με πολλή ευλάβεια ασπάζοντας την Θαυματουργό Εικόνα της Αγίας Παρασκευής, άναβαν το κερί τους και εν συνεχεία προσκυνούσαν τα Ιερά Λείψανα

της Αγίας Παρασκευής και άλλων δώδεκα Αγίων και Μαρτύρων τα οποία ο Κτήτωρ Ιερομόναχος Ιωακείμ είχε φέρει από το Άγιον Όρος όπου εμόναζε.

Η παρουσία του Επισκόπου η στιβαρή και δωρική ψαλμωδία του Παδιώτη Ιεροψάλτη Άλκη Λιούσκα την οποία διαδέχονταν εκείνη των Σ. Κολιού και Β. Αθανασόπουλου σε απαλό ηχώχρωμα καθήλωσαν στην κυριολεξία το εκκλησίασμα.

Ευχαριστούμε τον κ. Α. Λιούσκα.

Κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας ευχάριστη νότα ήταν η παρουσία μικρών παιδιών που ντυμένα «παπαδάκια» στην Μικρή και Μεγάλη Είσοδο προπορεύονταν με τα δύο μανουάλια τα εξαπέρυγα και τον Εσταυρωμέν και Αναστάντα Κύριο. Πάνε και πέρασαν ανεπιστρεπτί οι εποχές που τις Κυριακές ξυπνούσαμε πρωί-πρωί και τρεχάτοι πηγαίναμε στην Εκκλησία να προλάβουμε να είμαστε στην πεντάδα. Σήμερα αυτό γίνεται από ενήλικες.

Ο Σεβασμιώτατος μετά το καθιερωμένο κήρυγμά του απευθυνόμενος στο Εκκλησίασμα προανήγγειλε ότι θα ακολουθούσε μια ιερή πράξη η οποία όλους θα μας χαροπούσε. Εγκαταλείποντας τον Δεσποτικό Θρόνο κατευθύνθηκε στην Ωραία Πύλη, όπου θα ελάμβανε χώρα το χαροποίο γεγονός που δεν ήταν άλλο από το χρίσμα του Εφημέριου Ενορίας Ελευθέρου και Παλαιοσελλίου Τζήμου Μηνά σε Οικονόμο.

Ο Σεβασμιώτατος ανέπεμψε τις καθιερωμένες Εκκλησιαστικές Ευχές και υψώνοντας το Επιγονάτιο κήρυξε τον ως άνω Εφημέριο «Άξιο», κάτι το οποίο επανέλαβε το Εκκλησίασμα. Η σκηνή κατά την οποία ο Σεβασμιώτατος αγκάλιασε τον Συλλει-

τουργό του, ήταν άκρως συγκινητική καθώς ανυποκρίτως κατέδειξε το μεγαλείο της ψυχής του Μητροπολίτη μας που είναι έμπλεος από αγάπη και συγχώρεση για την ασθενούσα μας ανθρωπίνη φύση.

Πατέρα Μηνά το ποιμνίο σου, Ενορίας Ελευθέρου και Παλαιοσελλίου σου εύχονται «Καλή Ιερωσύνη».

Εν συνεχεία ο αρχαιότερος Δάσκαλος της Ενορίας Ιωάννης Τζίμας και Στεφάνου εκφώνησε λόγο συνδυαστικό εις μνήμη της Αγίας Παρασκευής και της επετείου των 150 ετών θεμελίωσης του Ιερού Ναού της, μεστό θρησκευτικών και Εγκοσμίων νοηματοδοτήσεων και για τον λόγο αυτόν δημοσιεύεται ακολούθως. Την καθιερωμένη λπάνευση της Ιεράς Εικόνας της Αγίας Παρασκευής ακολούθησε καθ' ολοκληρία το Εκκλησίασμα. Στην βορειοδυτική είσοδο του αύλειου χώρου του Ι. Ναού η παλαιά γενιά παρέδωσε Αυτήν στη νέα γενιά με την ευχή και την προτροπή να πορεύεται στα χνάρια των προπατόρων μας από τους οποίους ευθαρσώς δηλώνω υπολειπόμεθα.

Η απόλυσις έγινε στον εξωνάρθηκα ακολούθως ο Σεβασμιώτατος μαζί με τον Δήμαρχο κ. Γαργάλα Παναγιώτη έκαναν τα αποκαλυπτήρια αναμνηστικής στήλης στο σημείο από το οποίο ο Άγιος και Ισαπόστολος Κοσμάς το 1776 εδίδαξε στους Παλαιοσελλίτες τον Θείο λόγο να έχουν πίστη σε Αυτόν και να περιμένουν το ποθούμενο που ήρθε ύστερα από 137 έτη.

Το θρησκευτικό μέρος των εορτασμών έκλεισε με λιτή δεξίωση στην οποία προσεφέρθηκαν και τα καθιερωμένα συμβολικά δώρα αγάπης και σεβασμού προς τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.κ. Ανδρέα.

Συγχαρητήρια στον Σύλλογο του χωριού μας για την κοσμική φιλοξενία των πιστών που έτίμησαν την μνήμη της Αγίας καθώς και την επέτειο των 150 ετών.

Και τώρα ήρθε η ώρα των ευχαριστών: Σεβασμιώτατε η παρουσία σας αληθώς λάμπρυνε τους Εορτασμούς· ευχόμαστε και προσευχόμαστε ο Θεός να σας χαρίζει μακροήμερευση πνευματική και σωματική ρώμη επ' αγαθό της Μητρόπολής μας.

Ευχαριστούμε τους Πανάξιους Αρχιμανδρίτες Σας και δικούς μας Πατέρα Ιωήλ και Πατέρα Χερουβεΐμ.

Ευχαριστούμε τους Εφημέριους Ιερείς, Βασίλειο Νικολόπουλο, Χρήστο Αϊδονόπουλο, Φώτιο Τσιάμη, Ιωάννη Παπαδημητρίου, τους Ιεροψάλτες Άλκη Λιούσκα, Ρούβαλη Στέφανο, Γεώργιο Γρέντζιο, Νικόλαο Λέτσιο, Σταύρο Κολιό, Βασίλη Αθανασόπουλο, Τζίμα Ηλία.

Η παρουσία της Βουλευτού Ασημακοπούλου Άννας ήταν ιδιαίτερη τιμή για την Ενορία μας.

Τιμούμε περισσότερο την ειλικρινή υπόσχεσή της για συμπαράσταση στο πρόβλημα του Ι. Ναού. Τολμώ να δηλώσω πως ένοιο από την νέα γενιά των πολιτικών είναι φορείς αξιών, ηθικών αρχών και αντιλήψεων εκ διαμέτρου αντίθετων προς εκείνων του παρελθόντος.

Η παρουσία κοσμικών αρχόντων σε τέτοιες εορτές, που εν αρχή σέβονταν τον εαυτό τους και δευτερευόντως αυτό που είναι και αυτό που αντιπροσωπεύουν εκτιμάται δεόντως από τους πολίτες.

Ευχαριστούμε την Δημοτική Αρχή που σύσσωμη έτίμησε τους εορτασμούς και πάνω απ' όλα θερμές ευχαριστίες στο πολυ-

πληθές Χριστεπώνυμο Πλήρωμα.

Στο τέλος γίνονται οι αποτιμήσεις. Η Ενορία και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο έμειναν με την ικανοποίηση πως οι εορτασμοί άγγιξαν τον υπέρτατο βαθμό Ιεροπρέπειας.

Ο Σύλλογος επίσης σε υπέρταστο βαθμό κοσμικά ικανοποίησε τους επισκέπτες. Και τώρα μόνοι μας πρόσωπο με πρόσωπο στο δια ταύτα. Τι μέλλει γενέσθαι με την σωτηρία του δεν είναι υπόθεση προσωπι-

κή. Διαγκωνισμοί γύρω από αυτό το θέμα είναι αδιανόητοι.

Εάν ο Ιερός Ναός σωθεί η ευλογία της Αγίας Παρασκευής, η ικανοποίηση και οι ευχαριστίες του κτήτορα Ιωακείμ και των προπατόρων μας θα είναι προς όλους, αν όμως συμβεί το αντίθετο θα είμαστε όλοι υπόλογοι.

Κλείνω με την ευχή όπως οι επίγονοί μας αξιωθούν να εορτάσουν και την επέτειο των διακοσίων ετών από της θεμελίωσης.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΤΖΙΜΑ

Σήμερα η Ενορία μας με περισσή λαμπρότητα εορτάζει την μνήμη της πολιούχου της πάλαι ποτέ κραταιάς κόμης Παλαιοσελλίου, Αγίας Παρασκευής.

Η Αγία μας Εκκλησία αποδίδουσα δικαιοσύνη εσεφάνωσε την Αγίαν Παρασκευή με τον τίτλο της Οσιοπαρθενομάρτυρος και την μνήμη αυτής αθάνατον κατέστησε και φαιδρά εορτή συνέστησε. Πέραν αυτού με πολλούς ύμνους και εγκώμια εδοξολόγησε για την ακλόνητο πίστη στον Χριστό παρά ταύτα τα φρικτά βασανιστήρια τα οποία θεωρούσε τιμή, ποθούσε να τα υποστεί λέγουσα προς τον διώκτη νηγμόνα «μάθε δε οριστικά ότι ούτε πυρ, ούτε σίδηρος, ούτε μάστιγες, ούτε θηρία, ούτε άλλο τι φοβερό δύναται να με χωρίσει από τον Χριστό».

Άγνωστος υμνωδός της Αγίας μας Εκκλησίας σε λόγο εγκωμιαστικό προς την ένδοξον Οσιοπαρθενομάρτυρα Αγίαν του Χριστού και Ισαπόστολον Παρασκευήν

αναφέρει. «Πολλά και μεγάλα τα αίτια άτινα στεναχωρούσι μου την καρδίαν, παρακινούσι την γλώτταν και κινούσι μου τον νουν, ίνα τιμήσω την Ισαπόστολον Παρασκευή καν με ψιλούς λόγους, αυτήν ήν ετίμησεν η Αγία Τριάς, επαίνεσεν η Θεοτόκος, εδόξασαν οι Άγιοι Άγγελοι εσεφάνωσεν όλος ο ουρανός ως ότι εφάνει Θηλαίας φύσεως δια της στερεάς αθλητικής ομολογίας δια της σεμνοπρεπούς παρθενίας δια της πολυμόχθου ασκήσεως, δια της των θαυμάτων μεγαλοπρεπείας και δια της ισαποστολικής ενδιαπρέψεως. Ταύτα λέγω και έτερα πλείονα κινούσι μου την γλώτταν εις υψηλούς εορτάσιμους ύμνους».

Πέραν της λαμπροτάτης εορτής εις μνήμη της Αγίας Παρασκευής η Ενορία Παλαιοσελλίου σήμερα την 26ην Ιουλίου και σωτηρίου έτους 2014 συνεορτάζει και την εκατοστήν πεντηκοστήν επέτειον από τη θεμελίωση του φερώνυμου Ιερού Ναού το έτος 1864.

Σήμερα τα άνω τοις κάτω συνεορτάζει και τα κάτω τοις άνω συνομιλεί.

Σήμερα η ψυχή του κτήτορα Ιερομονάχου Ιωακείμ Παπαχατζή οι ψυχές των Ιερέων, Επιτρόπων, συνδρομητών και αφιερωτών του Ιερού Ναού τούτου, καθώς και οι ψυχές των προαπελθόντων Παλαιοσελλίων συναγάλλονται και χαίρουν σε μυστηριακή σύναξη με το σημερινό πολυπληθές Χριστεπώνυμο πλήρωμα. Η ψυχή του Ιερομονάχου Ιωακείμ μπορεί να αγάλλεται για την σημερινήν λαμπροτάτην εόρτιον ημέρα αλλά δεν παύει να αδημονεί και να κατατρύχεται από το ερώτημα τι θα απογίνει η κεκλιμένη Εκκλησία του που κατά τον συγγραφέα Βασίλη Γκουρογιάννη αποτελεί σημείο αναφοράς και σύμβουλο όλης της Ηπείρου. Ποιός άραγε θα γαληνέψει την φουρτουνιασμένη ψυχή του Ιερομονάχου Ιωακείμ.

Η Ενορία μας πτωχή με τους Παλαιοσελλίτες σκορπισμένους στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Η Μητρόπολις μας πτωχότερη μετά πολλών βασάνων ανταποκρίνεται στο ιεραποστολικό της καθήκον. Η μέχρι χθες άφρων πλούσια πολιτεία μας σήμερα σύρεται αλυσοδεμένη στο άρμα του διεθνούς δανειστικού κεφαλαίου.

Μέχρι χθες πλούσια τα ελέη της για άρτον και θεάματα στα οποία η συμμετοχή μας ήταν καθολική, αλλά για του Χριστού την πίστη την Αγία που ανέστησε το Γένος πλήρης αδιαφορία.

Το Παλαιοσελλί κατά την απελευθέρωση το 1913 απαριθμούσε πάνω από χίλιες πεντακόσιες ψυχές. Σχεδόν τριάντα σφριγηλοί νέοι πολέμησαν επί δεκαετία

φθάνοντας στις εσχατιές της ανατολής. Δώδεκα από αυτούς δεν επέστρεψαν στην γενέθλια γη.

Στις 18 Οκτωβρίου του έτους 1943 το Παλαιοσελλί κάηκε ολοσχερώς από τους Ναζί. Διασώθηκε ο Ι. Ναός της Αγίας Παρασκευής αγλαΐσμα και καύχημα των Παλαιοσελλιτών και του κάθε προσκυνητή Χριστιανού.

Χρέος της Πολιτείας είναι να προστρέξει προς σωτηρίαν του Ιερού Ναού έστω και σε αυτούς τους δύσκολους χαλεπούς καιρούς.

Σεβαστέ προσκυνητή καθώς εισήλθες στον Ιερό Ναό στην είσοδο δεξιά και αριστερά οι παραστάδες πέτρες ζυγίζουν πάνω από πεντακόσια κιλά. Οι προπάτορές μας τις έφεραν με τα χέρια πάνω σε ξύλινες αποκαλούμενες καζάνες, από το διπλανό μας χωριό το Ελεύθερο του οποίου οι κάτοικοι ευλαβούνται της Αγίας Παρασκευής.

Οι άνθρωποι εκείνοι ήταν σύμβολα πίστης φάροι τηλαυγείς, με συναίσθηση του χρέους και του καθήκοντος, σηματοδοτώντας τον δρόμο σωτηρίας της παραπαίουσας Πατρίδας μας.

Πατρίδα εμπρός, Πολιτεία εμπρός μην καθεύδετε, εγερθείτε και πράξτε το χρέος σας προς τον Ιερομόναχο Ιωακείμ και τους προγόνους μας αγνούς εκπροσώπους του Γένους των Ελλήνων.

Σεβασμιώτατε, εκπρόσωποι της Πολιτείας, ευλαβείς προσκυνητές Χριστεπώνυμο της Εκκλησίας πλήρωμα η Ενορία Παλαιοσελλίου σας ευχαριστεί εκ βάθους καρδιάς που με την παρουσία σας λαμπρύνατε την σημερινήν Εόρτιον ημέρα.

Ευχαριστώ

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

Η σημερινή οικονομική και ηθική κρίση που εδώ και λίγα χρόνια με το χρόνο όλο και μεγάλωνε ως που στις μέρες μας έγινε αντιληπτή όχι μόνο στον τόπο μας, αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρώπης και όχι μόνον, ορθώνεται τώρα μπροστά μας σαν ένα μεγαλόσωμο τέρας ή θηρίο, όπως θέλετε πέστε το, το οποίο, όπως δείχνουν τα πράγματα, ο σημερινός άνθρωπος φαίνεται σαν να είναι ανίκανος να το εξαφανίσει, αλλά ούτε καν να το απωθήσει και να το απομακρύνει παρά τις ζημιές που έπαθε και τις γνώσεις που απέκτησε μετά τον τόσο καταστρεπτικό Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η τεχνική πρόοδος αλλά και τα νέα κοινωνικά ρεύματα και τις ανατρεπτικές θεωρίες τους έκαναν τους ανθρώπους, θέλανε δε θέλανε, να εγκαταλείψουν τις γερά ριζωμένες επί χιλιετίες πατροπαράδοτες εστίες τους και να εγκατασταθούν στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου οι επιτήδριοι υπόσχονταν ένα λαμπρό μέλλον όπου «θα έτρωγαν με χρυσά κουτάλια» και βλέπουν ή πιο σωστά, διαπιστώνουν ότι παρασύρθηκαν, «έπεσαν έξω», ακολουθήσαν λάθος δρόμο. Και τώρα αισθάνονται έναν ασφυκτικό κλοιό (ή σημερινή οικονομική και ηθική κρίση) να τους σφίγγει τόσο πολύ που δεν μπορούν ούτε πίσω να γυρίσουν ούτε ν' αλ-

λάξουν τρόπο ζωής και δεν έχουν ούτε «τενεκεδένια» κουτάλια και το χειρότερο σε λίγο δεν θα έχουν τι να φάνε.

Δέστε σήμερα τι γίνεται σ' ολόκληρο τον κόσμο!

Ευτυχώς όμως υπήρχαν και υπάρχουν και κάποιοι πραγματικά σοφοί άνθρωποι, που έχουν οράματα και έμφυονται από αγάπη προς τον πλησίον και ας είναι λίγοι, εξ άλλου πάντοτε οι λίγοι «κινούν την ιστορία» και οι οποίοι προέβλεπαν και προβλέπουν τα αίτια και τις συνέπειες της αλματώδους προόδου του τεχνικού πολιτισμού και της απόκτησης αφθόνων υλικών αγαθών, χωρίς κανένα συνδυαστικό πνευματικό μέσον.

Ένας από αυτούς τους ολίγους ήταν και ο Alexis Cattell, Γάλλος γιατρός και βιολόγος, μεγάλος επιστήμονας ερευνητής, τιμηθείς με βραβείο NOBEL, ο οποίος προφητικά μίλησε για τα περισσότερα προβλήματα του ανθρώπου (μεταξύ των οποίων και τα αίτια και τις συνέπειες της οικονομικής και ηθικής κρίσης) και τα έγραψε στα βιβλία του.

Και από αυτά του τα βιβλία αποσπάσματα θα παρακολουθήσουμε αφού πρώτα παραθέσουμε ένα σύντομο βιογραφικό του σημείωμα.

(συνεχίζεται)

Εκδήλωση μνήμης

Στις 9/7 οι Πολιτιστικός Σύλλογος Αηδοχωριού τέλεσε μνημόσυνο για τους 22 κατοίκους που εκτελέστηκαν από τους Ναζί στις 9 Ιουλίου 1943.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, ιερείς, εκπρόσωποι των Τοπ. Αρχών και αρκετός κόσμος από το χωριό και από την Κόντσα.

Μετά την επιμνημόσυνη Δέηση, ο εκπρόσωπος της προσωρινής επιτροπής του Πολιτισ. Συλλόγου κ. Χριστόφ. Βλάχος, έκανε λεπτομερή αναφορά στα γεγονότα της αποφράδας μέρας που οι αιμοσταγείς καταδρομείς της γερμανικής μεραρχίας «Εντελβάις» σκόρπισαν.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο εκπρόσωπος της Πανελληνίας Επιτροπής αγώνα για τις γερμανικές αποζημιώσεις των θυμάτων κ. Δημ. Χαντζαρόπουλος και αρκετός κόσμος που τίμησε τους νεκρούς.

Σημειωτέον ότι η εκδήλωση έγινε για πρώτη φορά με την πρωτοβουλία του Πολιτισ. Συλλόγου και ειδικά του προέδρου του κ. Χριστοφ. Βλάχου. Στους οργανωτές αξίζουν τα συγχαρητήριά μας.

Ξεχωριστή εντύπωση έκανε η ντοκουμενταρισμένη ομιλία του ιστορικού ερευνη-

τή Αλέκου Ράπτη εμπλουτισμένη με φωτογραφίες των γερμανικών θηριωδιών.

Τη δημοσιεύουμε στη συνέχεια γιατί η περιοχή μας δεινοπάθησε πρώτη με την κάθοδο της «Εντελβάις» τον Ιούλιο του 1943. Εκτός από τα χωριά που αναφέρει ο ομιλητής, την ίδια τύχη είχαν και τα άλλα, όπως το Ελεύθερο που έκαψαν στις 26/7/1943, το Μεσοβούνι κ.ά.

1η Ορεινή μεραρχία καταδρομών

Κάθε καλοκαίρι, σχεδόν όλα τα χωριά της Ηπείρου, πραγματοποιούν εκδηλώσεις μνήμης, για να τιμήσουν λιτά και απέρριπτα τους δικούς τους ανθρώπους, τα θύματα της Ναζιστικής βαρβαρότητας που δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ εκείνο το μαύρο καλοκαίρι του 1943 από τους φονιάδες της 1ης ορεινής μεραρχίας ορεινών καταδρομών «Εντελβάις» του γερμανικού στρατού.

Ο κατάλογος των ελληνικών χωριών που κάηκαν στην Ήπειρο από τους γερμανούς ορεινούς καταδρομείς της «Εντελβάις», είναι ατελείωτος και χιλιάδες, τα θύματα του άμαχου πληθυσμού που σφαγίστηκαν στο όνομα του Ναζισμού, του φρικιαστικότερου παραλογισμού που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα.

Κι όμως, ενώ όλες αυτές τις μέρες εμείς οι Ηπειρώτες θρηνούμε με δάκρυα στα μάτια τους δικούς μας ανθρώπους και γονατίζουμε ευλαβικά στα μικρά κενοτάφια των χωριών, στην Γερμανία σήμερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο κρατίδιο της Βαυαρίας στο Μπενβάλντ στις 18 Μαΐου κάθε χρόνο, χιλιάδες Γερμανοί συγκεντρώνονται εκεί,

για να τιμήσουν τους Γερμανούς ορεινούς καταδρομείς που σκοτώθηκαν «ηρωικά» στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου.

Από όπου και αν πέρασε η 1η ορεινή μεραρχία ορεινών καταδρομών «Εντελβάις» δεν άφησε τίποτε όρθιο που να θυμίζει ανθρώπινη ύπαρξη· έκαψε τα πάντα στο πέρασμά της από την Ρωσία προς τα Βαλκάνια, όταν το καλοκαίρι του 1943 έλαβε την εντολή να ξεκινήσει για την Ελλάδα με συγκεκριμένη διαταγή που έφερε τον τίτλο «πορεία προς την Ελλάδα».

Στα μέσα Ιουνίου 1943 αποφασίζεται η μετακίνηση της «Εντελβάις» από το Μαυροβούνιο στα Σκόπια, στη συνέχεια στην Φλώρινα και από εκεί προς Ιωάννινα.

Στις 6 Ιουλίου 1943, η εμπροσθοφυλακή Ζόμμερ της 1ης ορεινής μεραρχίας ορεινών καταδρομών «Εντελβάις», χαράσσει πορεία 230 χιλιομέτρων από Φλώρινα προς Ιωάννινα, μέσα από το Αλβανικό έδαφος, δηλαδή πεζοπορία από Κρυσταλλοπηγή - Καποτίτσα - Κορυτσά - Λεσκοβίκι, με διέλευση του Σαραντάπορου και του Αώου ποταμού και από εκεί προς λεκανοπέδιο Ιωαννίνων.

Το πρώτο δεκαήμερο είναι μια πραγματική κόλαση φωτιάς για τους κατοίκους των χωριών που βρίσκονται στο Αλβανικό έδαφος, καθώς χτυπιούνται ανελέητα από τους καταδρομείς της «Εντελβάις».

Παράλληλα δε, συγκεκριμένες αναφορές των καταδρομών της «Εντελβάις», αναφέρουν πως οι γέφυρες στους ποταμούς Σαραντάπορο και Αώο έχουν καταστραφεί από τους αντάρτες καθώς ήδη έχει υπάρξει συνεργασία των Αλβανών ανταρτών του Ενβέρ Χότζα με αντάρτες του ΕΛΑΣ.

Στις 8 Ιουλίου 1943 το απόγευμα, οι πρώτοι καταδρομείς της εμπροσθοφυλακής Ζόμμερ, περνάνε από το χωριό Περάτι, που βρίσκεται στο αλβανικό έδαφος, στα ρηχά, στον ποταμό Σαραντάπορο και δημιουργούν προγεφύρωμα στο απέναντι χωριό την Καλόβρυση που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος.

Παράλληλα δε, ο διοικητής του 98ου συντάγματος, Γιόζεφ Ζάλμινγκερ, αποστέλλει διαταγή στο 2ο τάγμα, δια της οποίας διαταγής καθορίζεται εκτεταμένη επιχείρηση, για εκκαθάριση και φύλαξη του δρόμου προώθησης προς

Ιωάννινα.

Η διαταγή του διοικητή Ζάλμινγκερ, εκδόθηκε μετά από επεξεργασία των παρακάτω στοιχείων:

- Είχε ήδη ανατιναχθεί από τους αντάρτες η γέφυρα στο Περάτι (Μέρτζανη).

Υπήρχαν πληροφορίες πως ο επαρχιακός δρόμος προς την Κόνιτσα ήταν αποκλεισμένος από συρματοπλέγματα ανταρτών.

«Το άντρο των συμμοριών», βρισκόταν δυτικά του Αηδονοχωρίου».

Το Αηδονοχώρι πλέον βρίσκεται στο στόχαστρο των καταδρομών της «Εντελβάις» και η μοίρα των κατοίκων του χωριού είναι πλέον προδιαγεγραμμένη.

Ο 6ος λόχος του 2ου τάγματος του 98 συντάγματος, με διοικητή τον υπολοχαγό Μίχαλε Παΐσινγκερ, είναι αυτή η στρατιωτική μονάδα των καταδρομών της «Εντελβάις» που μακέλεψε το χωριό, δολοφο-

νώντας 22 άμαχους, ενώ έκαψε και 120 σπίτια του χωριού.

Στις 12 Ιουλίου 1943, η διαταγή της μεραρχίας «Εντελβάις», ΝΑ: T-315/65-22, ανέφερε τα παρακάτω:

«Η περιοχή Λεσκοβίκι - Πρεμετή - Αηδονοχώρι - Κόνιτσα, χτενίστηκε και εκκαθαρίστηκε, σύμφωνα με το σχέδιο της ομάδας μάχης Ζάλμινγκερ. Πάνω από 150 κομμουνιστές, εκτελέστηκαν και 13 χωριά πυρπολήθηκαν, επειδή παρείχαν καταλύματα και αποθήκευαν πολεμοφόδια για τις συμμορίες».

Η μεραρχία «Εντελβάις, παρέμεινε στην Ήπειρο για 4 μήνες από τον Ιούλιο έως τον Νοέμβριο του 1943, διαπράττοντας απάνθρωπα εγκλήματα πολέμου κατά του άμαχου πληθυσμού.

Επανήλθε ξανά, το 1944, επαναλαμβάνοντας και πάλι το αποτρόπαιο έργο της, με εγκλήματα πολέμου κατά του άμαχου πληθυσμού των χωριών της Ηπείρου.

Υπολοχαγός Μίχαελ Παΐσινγκερ

Συμμετείχε σχεδόν, σε όλες τις σφαγές του άμαχου πληθυσμού στα χωριά της Ηπείρου και της Αλβανίας.

Στις 26 Απριλίου 1956, κατατάχτηκε στον μεταπολεμικό γερμανικό στρατό

στην Μπούντεσβερ, με τον βαθμό του ταγματάρχη. Διετέλεσε διοικητής στην VKK 653 Verteidigungskreiskommando, Διοίκηση Άμυνας του γερμανικού στρατού,

στο Μυρναυ που υπαγόταν στο ΝΑΤΟ, μέχρι τον Μάρτιο του 1975.

Το 1998, εξέδωσε βιβλίο με τα «ηρωικά του κατορθώματα». Πέθανε στις 23 Μαΐου 2003 στο Garmisch-Partenkirchen, σε ηλικία 84 χρονών.

Όπως φαίνεται όμως, ο πόλεμος για την Βέρμαχτ δεν έχει τελειώσει ακόμη. Πρόσφατα η Γερμανική υπηρεσία Στρατιωτικών, Ιστορικών ερευνών, του Γερμανικού Στρατού, η MGFA, με απόρρητη έκθεσή της προς το Γερμανικό υπουργείο Άμυνας, καταγράφει την 1η ορεινή μεραρχία ορεινών καταδρομών ως υπόδειγμα για την «πολεμική της δραστηριότητα» στα Βαλκάνια, στην διάρκεια του Β', Π.Π. αποδίδοντάς της τιμές και δάφνες τους καταδρομείς της «Εντελβάις», βουτηγμένες μέσα στο αίμα των θυμάτων του άμαχου πληθυσμού που βίωσαν, κατά την διάρκεια του πολέμου, την βαρβαρότητα του Ναζισμού.

ΑΛΕΚΟΣ ΡΑΠΤΗΣ

Τα αθώα θύματα

Ο Παντοπώλης από την Κόνιτσα που έδωσε τ' όνομά του σε μια χαρακτηριστική γειτονιά της Αθήνας

Προς τα τέλη του 1800 ο Ηπειρώτης Βασίλειος Έξαρχος ανοίγει ένα μεγάλο παντοπωλείο στη συμβολή των οδών Θεμιστοκλέους και Σόλωνος.

Η φήμη του γρήγορα εξαπλώνεται, καθώς οι τιμές του, ειδικά στο λάδι, είναι ασυναγώνιστες. Όλοι οι Αθηναίοι σπεύδουν στον Έξαρχο να ψωνίσουν καλά και φθηνά προϊόντα. Η περιοχή γίνεται πλέον γνωστή με τ' όνομα του μπακάλη και τη φωνάζουν Εξάρχεια.

Ξεκίνησε φτωχός από την Κόνιτσα και έγινε σπουδαίος έμπορος στην Αθήνα. Σ' αυτόν οφείλουν την ονομασία τους τα Εξάρχεια. Μετά τον θάνατό του, άφησε ένα μεγάλο ποσό ως κληροδότημα στο χωριό του και οι συγχωριανοί του στην Πουρνιά τοποθέτησαν την ορειχάλκινη προτομή του στην πλατεία του χωριού τους.

Όλοι ξχνούν την ονομασία «Προάσιον» που καθιερώθηκε από τη δεκαετία του 1830, όταν μια «χούφτα» μαστόρων από τις Κυκλάδες, την Πελοπόννησο και την Ήπειρο έφτασαν στην απελευθερωμένη Αθήνα, για να συμβάλλουν στην οικοδόμηση της πρωτεύουσας.

Είναι οι μάστορες και οι εργάτες που ερ-

γάστηκαν για να κτιστούν τα Ανάκτορα του Όθωνα, το Πανεπιστήμιο, το Οφθαλμιατρείο, και άλλα σημαντικά κτίρια της πόλης. Σε κάθε στενό οι κάτοικοι έδωσαν ονόματα που είχαν σχέση με την Επανάσταση, γι' αυτό και σήμερα οι δρόμοι των Εξαρχείων έχουν ηρωικά ονόματα, όπως Τζαβέλλα, Μεσολογγίου, Μάνης, Ναυαρίνου, Βαλτετσίου, Δερβενίων, Ζαλόγγου, Νικηταρά, Μαυροκορδάτου, Γραβιάς, Κωλέττη, Λόντου κ.α.

Ο μεγαλύτερος δρόμος ήταν η οδός Προαστίου, η οποία το 1928 μετονομάστηκε σε Εμμανουήλ Μπενάκη.

Τα Εξάρχεια το 1882 που η περιοχή λεγόταν «Πιθαράδικα», επειδή εκεί υπήρχαν συγκεντρωμένα εργαστήρια, που κατασκεύαζαν πιθάρια.

Το νταμάρι που έγινε ο λόφος του Στρέφου.

Μέχρι και την εμφάνιση του μπακάλη Βασίλη Έξαρχου οι Αθηναίοι προσφωνούσαν τη συνοικία και Πιθαράδικα, καθώς από εκεί αγόραζαν πιθάρια για τα σπίτια τους.

Την πρώτη ύλη οι πιθαράδες την προμηθεύονταν από το λατομείο που βρισκόταν στον λόφο πάνω από τα Εξάρχεια και στα χρόνια της τουρκοκρατίας ονομαζόταν Πινακωτά (παραφθορά της τουρκικής λέξης Μπινεκντάσι, που σημαίνει πέτρα ή ψηλός βράχος). Εκτός από πηλό, το νταμάρι τροφοδοτούσε με πέτρα σχεδόν όλα τα σπίτια που έχτισαν οι φτωχοί Αθηναίοι.

ΓΙΩΡΓΟΣ Θ. ΚΑΡΓΑΣ

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΕΣ

Γράφει ο ΚΩΣΤΑΣ ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ

Με τον όρο Περιβάλλον μπορεί να νοηθεί το σύνολο των δεδομένων μέσα στα οποία διαβιώνει ένας οργανισμός ή το κοινωνικό σύνολο, όπου ζει και αναπτύσσεται κανείς. Επίσης ο τόπος του ή το σύνολο των προσώπων που τον περιτριγυρίζουν πιο κοντινά (στενό περιβάλλον) ή ευρύτερα.

Αν τώρα γίνεται λόγος για το φυσικό Περιβάλλον θα λέγαμε ότι είναι το πολύπαθο κατασκεύασμα των υπολοίπων ημερών της Δημιουργίας, πλην της εβδομής, που δεινοπαθεί αλύπητα και απειλείται ακόμα και σαν ύπαρξη, κατά κύριο λόγο από το «δημιούργημα της εβδομής ημέρας», τον άνθρωπο. Καθοριστική είναι η παρέμβαση των θαυμαστών τεχνολογικών επιτευγμάτων του, που κατατείνουν αποκλειστικά στην εκμετάλλευση (εντατική στο έπακρο και αλόγιστη) στην οικονομική, πλουτοπαραγωγική «αξιοποίηση», στην λαίμαργη μέχρι βουλιμίας επιδίωξη του κάκιστα εννοούμενου έστω και υλικού κέρδους.

Για άλλης μορφής κέρδη ας μη γίνεται λόγος στον καιρό μας ειδικά.

Αλλά ούτε καν υλικό κέρδος μπορεί να νοηθεί μέσα στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν και στις οποίες καταδικάστηκε να ζει ο σύγχρονος «πολιτισμένος» άνθρωπος και να απολαμβάνει τα επιτεύγματά του! Μια μικροπρόθεσμη, σαν να επίκειται ο κατακλυσμός, μια απελπιστικά κοντόφθαλμη θεώρηση των πραγμάτων ως τα όρια της μικρόνοιας ή διαφορετικά μια συμπεριφορά που μοιάζει απόρροια κάποιας διαστροφικής εμμονής, οδηγεί με όλο πιο έντονους ρυθμούς σε κάτι ασύλληπτο, που φαντάζει τρομακτικό και απάνθρωπο.

Η αγωνία του «πού πάμε» γίνεται τώρα αντιληπτή και στον τελευταίο αφρόντιδα και στον πιο άσχετο.

Κι όμως πριν από λίγα χρόνια, στις μέρες μας ακόμη, άρχισε να κυριαρχεί με σοβαροφάνεια και σήμερα με καλπάζουσα επιβολή η πρόταση της εντατικοποίησης της παραγωγής, της μεγιστοποίησης του κέρδους και του παραμερισμού οποιασδήποτε ευαισθησίας αναφερόμενης στη φύση, στην ισορροπία και στον σεβασμό των φαινομένων και των στοιχείων, των ρυθμών και των αναλογιών, που επί αιώνες διέπουν και συντηρούν τον περιβάλλοντα κόσμο.

Οι κρατούντες, οικονομικά και υπερεξουσιαστικά, όλο και περισσότερο ισχυροί και μονοπωλούντες τις αποφάσεις για τις τύχες της ανθρωπότητας, αλλά και του πλανήτη, βυρσοδομούν κατακεμεταλλευόμενοι μέχρι την τελευταία ικμάδα, τους φυσικούς πόρους, ρυπαίνοντας και καταστρέφοντας ό,τι καθαρό και αισθητικά ενδιαφέρον και θαυμαστό.

Οι φόβοι και προβληματισμοί κάποιων αμετανόητων οπαδών της περιβαλλοντολογικής αγάπης και ευαισθησίας, αλλά ακόμα και της βιολογικής υποστάσεως και διατηρήσεως του ανθρώπινου γένους μέρα με τη μέρα αποδεικνύονται βάσιμοι και σοβαροί.

Το κωμικοτραγικό είναι ότι οι κρατούντες, οι αποφασίζοντες, οι ελέγχοντες και οι επιβάλλοντες τις αποφάσεις για το μέλλον όλων αυτών των πελώριων ζητημάτων, εμφανίζονται αξιοθρήνητα γυμνοί και αποψιλωμένοι, υφιστάμενοι και οι ίδιοι τις βαριές συνέπειες των όσων ολέθριων απεργάστηκαν για λογαριασμό και σε βάρος των αδυνάμων, των φτωχών και των ..... αγαθών.

Είναι τόσο κραυγαλέα ορισμένα παραδείγματα μεγαλόπνοων μεθοδεύσεων των κραταιών, που κατέληξαν σε ιστορίες καθημερινής παραφροσύνης ή απείρου κάλλους.

«Είπεν άφρων εν τη καρδιά αυτού.....» ας ρυ-

πάνουμε το κοντινό φυσικό περιβάλλον του λεκανοπεδίου της Αττικής, τη θάλασσα (φαληρικό όρμο π.χ.), την ατμόσφαιρα του Κέντρου και κάποιων «μη προνομιούχων» περιοχών της Αθήνας (τσιμιέρες, εξατμίσεις, θόρυβοι, συνωστισμός, σκουπίδια και προπαντός τσιμεντοποίηση). Ξορκισμένο αντιοικονομικό και άχρηστο κάθε πράσινο, λουλούδι και δέντρο. Διευκολύνσεις για προμήθειες αυτοκινήτων, δύο και τριών σε κάθε οικογένεια, ανοικοδόμηση άναρχη, κραυγαλέα, αντιανθρώπινη, αλλά κερδοφόρα. Όλες αυτές οι φαεινές ιδέες και πρακτικές αφορούν στους κοινούς θνητούς της τερατομεγαλούπολης που φτιάξαμε.

Εμείς οι προύχοντες, οι εύρωστοι οικονομικά είμαστε έξω από αυτές τις διαδικασίες!

Θα φύγουμε εμείς μακριά, θα κτίσουμε κοντά στις καθαρές ακτές εμείς (από Γλυφάδα μέχρι Σούνιο), μέσα στις δασωμένες περιοχές καίγοντας, καταστρέφοντας, μπαζώνοντας (Πεντέλη, Πάρνηθα, Βάρκιζα και άλλα γνωστά πλουσιοπροάστια).

Πόσο κοντόφθαλμες, κουτοπόνηρες και εξωπραγματικές αποδείχθηκαν, πολύ σύντομα, αυτές οι προσδοκίες των αμέσως «περιβαλλόντων» μέχρις ασφυξίας το δύσμοιρο περιβάλλον όλων μας.

Βρώμισαν την ατμόσφαιρα. Το νέφος εξαπλώθηκε παντού και πολλές φορές με προτιμήσεις στα αριστοκρατικά θεωρούμενα προάστια.

Βρώμισαν τις θάλασσες, όχι μόνο τις κοντινές αλλά και τις πιο απόμακρες.

Βρώμισαν τους υπόγειους ορίζοντες και γέμισαν παντού με λήμματα, με απόβλητα και σκουπίδια, με αποτέλεσμα την αισθητική καταστροφή, που για αυτούς ίσως είναι και το λιγότερο, αλλά ταυτόχρονα διέστρεψαν και κατέστρεψαν την ποιότητα, τη γεύση, τη νοστιμιά και την θρεπτικότητα των προϊόντων και των καρπών της γης και των παραγώγων τους, πολλές φορές δε τα κατέστησαν επικίνδυνα για την υγεία.

Έφεραν σε απόγνωση αγρότες, εργαζόμενους, απλούς μέσους ανθρώπους που χάσαν με τη σειρά τους, τους τόπους τους, την ταπεινή αρχοντιά τους και εξωθήθηκαν σε χώρους και σε συμπεριφορές που δεν φαντάζονταν, ανοίκειες, άσχετες με τα βιώματα, τις μνήμες και τις κοινές προσλαμβάνουσες παραστάσεις τους και σύμφωνες με τις επιταγές της εποχής και των πατρώνων της.

Φαινόμενα αλλοτρίωσης, εγκληματικότητας, διαστρέβλωσης εννοιών και λόγου, απόλυτης δυσπιστίας και καχυποψίας και τέλος απόγνωσης ως τα όρια της αρπαγής και της αυτοδικίας. Στην κορύφωσή τους προκύπτει τελικά, με σαφή στρέβλωση των αρχών του δικαίου φυσικά, η πολυσυζητημένη στον καιρό μας (επικαλύπτουσα πολλάκις τις απαράδεκτες αδυναμίες, εξόφθαλμες αδικίες, κακίες και εγκληματικά σχιζοφρενείς ενέργειες των δυνατών) έξαρση του φαινομένου της τρομοκρατίας.

Το φαινόμενο αυτό ταυτίζεται με την απόλυτη περιφρόνηση της ζωής του ανθρώπου, πρωταρχικά σε βάρος της φυσικής ύπαρξης του ίδιου του τρομοκράτη.

Και απ' όλους αυτούς βέβαια τους κινδύνους, τις οχλήσεις, τις απογοητεύσεις, τις ταλαιπωρίες που περιγράφονται παραπάνω είναι καταφανές ότι δεν πέτυχαν οι «άφρονες» να βγάλουν έξω τους εαυτούς τους, τις οικογένειες τους, τους φίλους τους (αν έχουν), τους συνεργάτες τους.

Κι αυτοί αναπνέουν τον ίδιο μολυσμένο αέρα, κι αν αυτοί κινδυνεύουν από τις μολύνσεις του περιβάλλοντος, και αυτοί ψάχνουν να βρουν καθαρές θάλασσες, κι αυτοί θέλουν ώρες για να μετακινηθούν, έστω κι αν διαθέτουν υπερπολυτελή αυτοκίνητα, κι αυτοί πλήττονται από τις αρρώστιες της εποχής, κι αυτοί ανησυχούν και φοβούνται την εγκληματικότητα, κι αυτοί λαχταρούν και τρέμουν, ίσως μάλιστα περισσότερο, απ' τις συνέπειες της τρομοκρατίας και ούτω

καθ' εξής, που λέγαμε κάποτε!

Όμως απ' όλα αυτά προέκυψε πλούτος, υπεραξίες, υπερκαταναλωτισμός, αγαθά του τεχνικού πολιτισμού, αλλά και απαιτήσεις, πολλές και τελικά χωρίς ικανοποίηση απαιτήσεις, και ανάγκες για περισσότερη απασχόληση, που όμως σήμερα κατάντησε δυσεύρετη ιδιαίτερα για τους νέους και αντικείμενο απάνθρωπης εκμετάλλευσης.

Ο ελεύθερος χρόνος για σκέψη, για ψυχική εξισορρόπηση, για εκλογίκευση και κατά το δυνατόν εξύψωση της στάσης μας απέναντι στη ζωή, κατάντησε αγαθό «εν ανεπαρκεία».

Οι ικανοποιήσεις που επί αιώνες συνόδευαν τον άνθρωπο και τον ανακούφιζαν σωματικά, πνευματικά και ψυχικά κοντεύουν να ξεχαστούν, αφού πολλές προηγουμένως έγιναν ανεφάρμοστες και αδύνατες μέσα στον νέο τρόπο ζωής.

Τώρα έχουμε άλλες βλέψεις, άλλες αξίες, άλλες επιδιώξεις, που όμως δεν προχωράνε και πολλές φορές τον φραγμό σε αυτά τον βάζουν ακαταμάχητο τα στοιχεία της λεηλατημένης φύσης. Οι κραυγές αλαζονείας του σύγχρονου ανθρώπου χάνονται μέσα στους τριγμούς και τον ορμαγδό των αρχών, των αξιών, των ηθών και των εθίμων που καταρρέουν. Ο άνθρωπος αξιώνει να γίνει θεός, με την έννοια της παντοδυναμίας, χωρίς προηγούμενα να γνωρίζει, ούτε και να θέλει να μάθει, ακόμη και τα βασικά λοιπά στοιχεία του θείου πέρα από αυτή.

Ο τρομερός 20ος αιώνας μας φόρτωσε ένα σωρό τεχνολογικές και άλλες αφάνταστης έκτασης γνώσεις, παραμέρισε όμως καθοριστικά την άλλη ουσιαστική για πολλούς παράμετρο της ποιτικής βελτίωσης και παράλληλης προόδου του πνεύματος, της ίδιας της ψυχής, για να μιλήσουμε με όρους γενικά εύχρηστους και κατανοητούς.

Χρήμα και εξουσία τα αποκλειστικοποιημένα εφόδια της τρέχουσας σύγχρονης επιτυχίας.

Γιατί τα ανακατεύουμε θα πείτε όλα αυτά μαζί;

Η αίσθησή μου απαντάει πώς είναι δυστυχώς αλληλένδετα όλα αυτά και πώς έχουν περιπλακεί σαν ένας καινούργιος γόρδιος δεσμός.

Ελάχιστες παραμέτρους του ζητήματος θίξαμε, όσο ο χώρος και η ψυχική αντοχή μας επιτρέπει.

Ας σταθούμε εδώ. Η εικόνα που προκύπτει ατυχώς είναι ζοφερή και καταλυτική. Εωσφορική οίηση και τραγική ευήθεια.

Κι όμως η φύση δεν έδειξε μέσα στους αιώνες ότι μπορεί να ελεγχθεί, να αχθεί και φερθεί από τους μαθητευόμενους μάγους του καιρού μας, πολύ περισσότερο να εξαφανισθεί.

Αλλά ούτε και να κοροϊδεύουμε μπορούμε χωρίς κόστος μαζί της.

Συνέδρια, Συνθήκες, πρωτόκολλα, διαδηλώσεις σε παγκόσμιο μάλιστα επίπεδο (Ρίο, Κιότο κ.λ.π.). Λόγια πολλά και πράξεις ελάχιστες.

Εκείνοι που βασικά ευθύνονται για την ρύπανση, εκείνα τα κράτη που ουσιαστικά δημιουργούν τις λεγόμενες συνθήκες θερμοκηπίου, τα πιο πολλά από τα μεγάλα κράτη με πρωτοπόρο την υπερδύναμη Αμερική, κόπτονται μεν θεωρητικά, όπως και σε πολλά άλλα προβλήματα, αρνούνται όμως να συμπράξουν και να συνυπογράψουν αναλαμβάνοντας σχετικές δεσμεύσεις για το περιβάλλον και προβάλλοντας μεθοδεύσεις εμφανώς πονηρές για δήθεν «αιεφόρους αναπτύξεις» και άλλα «παρόμοια ηχηρά».

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η αλήθεια μακροπρόθεσμα επιβάλλεται της υποκρισίας, η φύση επικρατεί και θριαμβεύει έναντι των διαφορών «παρά φύσιν» που είτε απροκάλυπτα βυσοδομούν σε βάρος της, είτε ύπουλα εμφανίζονται σαν αυτόκλητοι «προστάτες».

Όμως, όσο μας πέφτει λόγος, και ίσως είναι περισσότερος από όσο νομίζουμε, ας γρηγορούμε, όχι προσευχόμενοι απλώς, αλλά αντιδρώντας και παλεύοντας για τα μελλούμενα και τις μελλούμενες γενιές.

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ 2014

Πανηγύρι της κρίσης και του ΕΝ-ΦΙΑ, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το φετινό. Με εκφράσεις όπως:

Πάλι καλά, δόξα τω Θεώ, μπορούσε νάναι και χειρότερα, ας έχουμε την υγεία μας και του χρόνου καλύτερα, με τον καιρό δεν τα βάζεις, εκφραστήκαμε οι περισσότεροι για το φετινό πανηγύρι.

Το πράγμα έδειχνε από τις προηγούμενες ημέρες αφού οι χωριανοί ήρθαν μόλις 2-3 ημέρες πριν το πανηγύρι και σε αριθμό λιγότεροι από άλλες χρονιές.

Την παραμονή 5 Αυγούστου το απόγευμα η βροχή που έπεσε επί τετράωρο με μεγάλη ένταση, δεν επέτρεψε την προσέλευση ούτε καν των ίδιων των χωριανών στο πανηγύρι. Κάποιοι ελάχιστοι τολμηροί που βγήκαν στην πλατεία αργά «έριξαν» δυο βόλτες στο χαγιάτι της εκκλησίας με τα όργανα του δεξιότεχνη Κώστα Χαλκιά να επιπελούν απότομοι το καθήκον τους.

Ανήμερα 5 Αυγούστου στη Θεία Λειτουργία ο σεβαστός μας μητροπολίτης δεν κατάφερε να παραστεί και να χοροστατήσει αντι αυτού ωστόσο συλλειτουργήσε με τον παπα-Γιάννη ο αγαπητός μας πατέρας Ιωήλ.

Ο Σύλλογος μετά το τέλος της Λειτουργίας, πρόσφερε στους χωριανούς τα καθιερωμένα λουκούμι και τσίπουρο. Παράλληλα οι καλοί φίλοι του χωριού μας το ζεύγος Παπαευαγγέλου από την Ελευθερούπολη της Καβάλας, μας “κακομάθανε” και φέτος με τους εύγευστους κουραμπιές που πρόσφεραν και που καταναλώθηκαν μέχρις ενός.

Το απόγευμα πάλι τα ίδια... Βροχή βροχή και ευτυχώς για μας τελείωσε, “κράτησε” όπως λέμε και το πανηγύρι έγινε έστω και λειψό. Τα παιδιά από το summer school της Κόνιτσας που ήταν να γλεντήσουν μαζί μας δεν μπόρεσαν να έρθουν. Το χορευτικό της Κόνιτσας που θα άνοιγε το χορό το ακυρώσαμε αφού δεν γνωρίζαμε την εξέλιξη του καιρού.

Σε πείσμα όλων των αντιξοοτήτων ο χορός «άνοιξε» νωρίς και δεν σταμάτησε ως τις 2 τα ξημερώματα.

Πέρασε για λίγο και ο νέος Δήμαρχος της Κόνιτσας ο κ. Παπασπύρου. Ελπίζουμε όταν αναλάβει και επίσημα τα καθήκοντά του να μένει περισσότερο και να χορεύει μαζί μας.

Το Τίμιος Σταυρός έφτασε περίπου τα 250 κιλά λάδι με πλειοδότη το νεαρό Ιάσωνα Λασπονίκο. Να τον βοηθάει.

Ο Βαγγέλης ο Βέργος και η οικογένειά του ακλόνητοι και πρόθυμοι στο πόστο τους να συμβάλλουν και να εξυπηρετήσουν τους πανηγυριώτες.

Ειδική μνεία στους Λευκαδίτες φίλους μας (παρέα Σολδάτου), που μας τιμούν τακτικά και έρχονται ειδικά για το πανηγύρι μας. Τους ευχαριστούμε.

Τέλος μεγάλος νικητής στη λαχειοφόρο του Συλλόγου ο Αλέξανδρος Νικολόπουλος από την Κόνιτσα. Πάντα τυχερός να είναι.

Κλείνοντας να ευχηθώ κι εγώ με τη σειρά μου... και του χρόνου καλύτερα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΠΩΤΟΥ

Η εορτή της Παναγίας στην ακριτική Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου. Το ομώνυμο χωριό και η Φιλοθέη Αττικής

Οι χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες επί τη αφήξει και υποδοχή του Σεβασμιοτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου - που αποτελεί καύχημα για την περιοχή - σηματοδότησαν την έναρξη της ολονύκτιας δεήσεως προς την Υπεραγία Θεοτόκο, η μνήμη της οποίας εφέτος εορτάστηκε με μεγαλοπρέπεια αλλά με ευλάβει και κατανύξη, από τα πλήθη των πιστών που κατέκλυσαν τους χώρους της Ιεράς Μονής Μολυβδοσκεπάστου.

Για να φθάσει ένας ενδιαφερόμενος στους χώρους της Ιεράς Μονής ακολουθεί το γνωστό οδικό δίκτυο, περνά από τον κόμβο «Μπουραζάνι» όπου το ομώνυμο ξενοδοχείο σαλέ (chalet), ή για τους λάτρεις της πεζοπορίας υπάρχει και το ορεινό δρομολόγιο από το Πωγωνί (Βασιλικό-Κεφαλόβρυσο) που χρησιμοποιείτο παλαιότερα. Και τα δύο δρομολόγια συγκλίνουν στο Μοναστήρι.

Το ομώνυμο παραμεθόριο χωριό μετά

από ενδιάμεσες ονομασίες π.χ. Πωγωνιανή έδρα Δήμου τύπου σημερινού «Καλλικράτη» με 12.000 κατοίκους και έδρα Επισκόπου - έλαβε τελικά την ίδια με το Μοναστήρι ονομασία «Μολυβδοσκεπάστος» και έχει ταυτίσει την ύπαρξη του με αυτή του Μοναστηριού.

Η εντοιχισμένη στον τοίχο του Μοναστηριού επιγραφή «και ανακαίνισαν και εξωγράφησαν αυτόν οι τιμιώτατοι Μπωγωνιανίται εν έτει 12Λ 7030 = 1521....» επιβεβαιώνει τ' ανωτέρω.

Μεταφερόμενοι στη σύγχρονη εποχή, προσθέτουμε ότι το χωριό αδελφοποιήθηκε με τον δήμο Φιλοθέης-Ψυχικού από το 1997 και έκτοτε δημότες του συγκεκριμένου Δήμου επισκέπτονται 30 Ιουνίου το χωριό, όπως εφέτος που σε μια συγκινητική χειρονομία, παιδιά των επισκεπτών κατά την εθιμοτυπική επίσκεψη στο Μεθοριακό Φυλάκιο, πρόσφεραν στους στρατιώτες αναμνηστικά δώρα.

Επισημαίνεται εδώ ότι οι σημερινοί κάτοικοι της Φιλοθέης τηρούν τις ελληνορθόδοξες παραδόσεις. Η ενορία με πολυμελή αντιπροσωπεία παρέστη στην ενθρόνιση στη Καρδίτσα του εκλεγέντος στην Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος-Καρδίτσας και Φαρσάλων, Σεβασμιοτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Τιμόθεου, επί 17 έτη προϊσταμένου του Ι. Ναού Αγ. Φιλοθέης, πράγμα που περιποιεί ιδιαίτερη τιμή στους ενορίτες της εν λόγω εκκλη-

σίας.

Επανερχόμενοι, στις εκδηλώσεις του διημέρου, που είναι κεντρικό θέμα μας, σημειώνουμε ότι παρέστησαν: Ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος Κονίτσης Α. Παπασπύρου και ο πρώην Δήμαρχος Π. Χατζνεφραιμίδης, ο τ. Υπουργός Α. Φούσας, ο Αντιστράτηγος στρατ. Δικαιοσύνης Κ. Δάφνης, ο πάρεδρος του χωριού Α. Νάκος μετά του απερχομένου παρέδρου Χ. Δάφνη, ο ευεργέτης της περιοχής Κ. Γκούμας, ο υποδιευθυντής της Ζωσιμαίας Σχολής Σ. Δάφνης και πλήθος κόσμου με έντονη παρουσία νέων ανθρώπων και πολλών παιδιών.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε:

- Επιμνημόσυνη δέηση υπέρ του αιοδύμου Σεβαστιανού πρώην ποιμενάρχη της περιοχής.

- Εσπερινό και Μεγάλο Παρακλητικό Κανόνα καθώς και εωθινή θεία λειτουργία προεξάρχοντος του σεβασμιότατου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου, συμπαραστατούμενος από τον επίσκοπο Αντίδων Καναδά Θεοφιλέστατο κ. Χριστόφορο, τον καθηγούμενον της Ι. Μονής Αρχιμανδρίτη κ. Θεόδωρο - οι δυο τους πρωτοστάτησαν και στη λειτουργία τον Δεκαπενταύγουστο μετά του Ηγουμενοσυμβουλίου, τον εφημέριο του χωριού αιδεσιμότατο Α. Νάκο και άλλων Ιερέων και οι θρησκευτικές εκδηλώσεις έκλεισαν με την πανηγυρική θεία λειτουργία, μετ' αρτοκλασίας, ανήμερα της Παναγίας.

Στο κήρυγμά του ο Σεβασμιότατος κ. Ανδρέας είπε ότι την σημερινή ημέρα δεν την χαρακτηρίζουν συναισθήματα θλίψης

αλλά συναισθήματα χαράς και πανηγύρεως λόγω της «μεταστάσεως της Παναγίας προς την ζωή» όπως αναφέρει και το απολυτίκιο, εξήρε τον ενάρετο και ευλογημένο βίο της, αναφέρθηκε στον διάλογο με τον Αρχάγγελο Γαβριήλ «Ιδού η δούλη σου γένοιτο μοι κατά το ρήμα σου», έκανε μνεία ο Σεβασμιότατος σε περικοπές των Ευαγγελιστών σχετικά τη Θεοτόκο, αντιδιαστέλλοντας το λατρευτικό μέρος της Ορθοδοξίας προς τις άλλες Χριστιανικές Εκκλησίες και, λόγω της ευαισθησίας που υπάρχει μεταξύ των ακριτών για τα εθνικά θέματα, ο Σεβασμιότατος εξέφρασε τον αποτροπισμό του για την απάθεια που δείχνουμε για όσα συμβαίνουν στην γειτονική Βόρεια Ήπειρο, Θράκη, Κύπρο και τις έξωθεν απειλές κατά της Μακεδονίας και του Ελληνισμού γενικότερα, παρουσιάζοντας απτά παραδείγματα που πιστοποιούν τις απειλές αυτές. Ο Σεβασμιότατος έκλεισε με το «τη Υπερμάχῳ Στρατηγῶ», αφού η Παναγία είναι προστάτης και βοηθός του Ελληνισμού.

Ο θεοφιλέστατος κ. Χριστόφορος στο κήρυγμα του αναφέρθηκε στις αρετές της Παναγίας κυρίως στην «ταπείνωση» και στα συστατικά που προκύπτουν από την ταπεινοφροσύνη των ανθρώπων καθώς και στην «αυτογνωσία» που πρέπει να διακρίνει τον κόσμο. Η επίληψη της Παναγίας για βοήθεια της σε δύσκολες στιγμές και οι ύμνοι «Άξιον εστίν ως αληθώς την υψηλότερα των ουρανών» ήταν τα στοιχεία που κυριάρχησαν στον εορτασμό του διημέρου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΦΝΗΣ

Κάποια απ' το παρελθόν

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ Θ. ΜΠΟΥΝΑ

Παρατημένο σε μια αποθήκη του σπιτιού μου στην Κόνιτσα εδώ και πολλά χρόνια ένα χαρτοκιβώτιο μου κίνησε την περιέργεια και το άνοιξα. Ήταν γεμάτο από πολύ παλαιά βιβλία και τετράδια της σχολικής περιόδου, ακόμη και του παππού του πατέρα, καθώς και δικά μου και της αδελφής μου. Πόσα μάτια, που έχουν προ πολλού γίνε κώμα, δεν ρούφηξαν τα γραφόμενά τους γραμμένα, όλα στην αρχαϊζουσα!! Ένα κιβώτιο που έκρυβε ζωές που φύγαν και με τα χέρια τους τ' άνοιγαν, τα διάβазαν για να γίνει κτήμα το περιεχόμενο τους και που ανακατεύοντάς τα έγιναν ένα, σήμερα, με τα δικά μου. Ανατρίχιασα. Βρήκα ακόμη και δικά μου τετράδια, όταν προφανώς θα πήγαινα στην Α' Δημοτικού με λέξεις και αριθμούς όπως: Έλα Λάλα, όλα ... και $1+1=2$.

Έγινα για λίγο μικρός, όταν πήγαινα στα νήπια κι έπαιζα με τ' άλλα παιδιά στον αυλόγυρο της εκκλησίας. Ανέβηκα τα σκαλιά της πέτρινης σκάλας που σώζεται ακόμη και σήμερα και πήγα στην εξώπορτα της Μητρόπολης και βρήκα θυμάμαι τις συμμαθήτριάς μου Ισμήνη, Λίτσα και Φρόσω να προσποιούνται τις νοσοκόμες και με κάτι λεπούς κορμούς χόρτων να τ' ακουμπούν στα χεράκια τους σαν να ήταν τάχα ενέσεις και να κάνουν εμβόλιο. Λες και ζούσα εκείνες τις στιγμές. Άκουσα το κουδούνι που σήμανε το τέλος του διαλείμματος κι έτρεξα να πάρω τη θέση μου στο

θρανίο. Βρήκα αναγνωστικά και όχι μόνο, του πατέρα μου, όλα βιβλία του Σχολαρχείου, γραμμένα στην αρχαϊζουσα. Βρήκα σχολικά βιβλία του 1870, προφανώς του παππού. Ένα παμπάλαιο βιβλίο γεμάτο με στικάκια που θα υπέρβαιναν τα 500. Παραθέτω μερικά από κάποια σελίδα που άνοιξα τυχαία:

Από την πόρτα σου περνώ τ' αχνάρι σου γνωρίζω, σκύβω, το γλυκοφιλώ και δάκρυα το γεμίζω.

Απόψε να μην κοιμηθείς παρά να καρτερέσεις, βάσταζε τον ύπνο σου όσο κι αν μπορέσεις.

Απόψε τα μεσάνυχτα σηκώθηκα να γράψω και κονδυλιά δεν έσυρα χωρίς ν' αναστενάξω.

Τι να πρωτοαντιγράψω; Περιεργαζόμενος τα ξεθωριασμένα απ' το χρόνο τόσα βιβλία που είχαν ξεφυλλίσει ποιος ξέρει πόσες φορές τα χέρια των προγόνων, τώρα τα περιεργάζομαι με προσοχή, λες και αγγίζω τα σεβάσματα προσώπά τους. Κι ενώ ήμουν αφοσιωμένος στα παραπάνω, ξέφυγα για μια στιγμή και θυμήθηκα το φίλο μου, που διαβάζοντας το τελευταίο τεύχος του περιοδικού Κόνιτσα, στο οποίο παρότι δεν είναι Κονιτσιώτης, είναι συνδρομητής, με πήρε στο τηλέφωνο και μου είπε: «Ξέρεις τι παρατηρώ στα γραφόμενά σου; Μια απαισιοδοξία, γιατί όπου κι αν πας, θα βρεις κάποιον στίχο από ένα τραγούδι

που θα μιλά για το σύντομο της ζωής». Και είχε δίκιο, γιατί άμα καταπιάνεσαι με τέτοια, μπορείς να είσαι χαρούμενος; Προτού τ' αφήσω, έχω μπροστά μου ένα ποίημα από παμπάλαιο αναγνωστικό της Γ' Τάξεως (δεν βρήκα χρονολογία). Μού άρεσε. Το αντιγράφω:

Ο επαίτης

- Για το Θεό, λίγο ψωμάκι, αδελφια μου, γιατί πεινώ, τντωχό φωνάζει γεροντάκι με δάκρυα 'ς τον ουρανό!
- Πολλοί περνούν εμπρός χορτάτοι, καλοθρεμμένοι κι ευγενείς
αχ! όλοι τού γυρνούν την πλάτη, δεν τον πονεί, κανείς, κανείς.
- Ένα. «Θεός να σ'ελεήσει!»
τον ρίχνουν κάπου σοβαρά,
χωρίς κανείς ν' απλοχερίση
ούτε ψωμί, ούτε παρά!
- Πλην άλλος, να πτωχός με ράκη μοιράζεται μ' αυτόν εκεί
ένα ξερό φελί ψωμάκι πούχε κρυμμένο στο σακί.
- Παιδιά! ο νόμος του ελέους είν' άγιος και σεβαστός
τον άσπλαχνον με τους αθέους θα κατακρίνη ο Χριστός.

ΗΛ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Τα μάζεψα, έκλεισα το κουτί. Αλλάγυ. Ιστορίες λοιπόν από τον ξάδελφο τον Βαγγέλη, που πολλοί μου λένε, όσοι με διαβάζουν, ότι τούς αρέσουν. Τελείωσε το Γυμνάσιο ο Βαγγέλης στην Βοστίνα,

«γιατί σαν ζωηρός που ήταν, δεν τού άρεσαν οι καθηγητές στην Κόνιτσα». Ήλθε λοιπόν ο καιρός, φαντάρος ο ξάδελφος στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Η θεία, η μάνα του, λαχταρούσε μη συμβεί κάτι στο 'παιδί' και στις προσευχές της έταξε στον Άγιο Νικάνορα να γυρίσει με το καλό και θα τον πάει στο εκκλησάκι που είναι πάνω στο βράχο, σε αρκετή απόσταση από την Κόνιτσα, και θα κάνει 'άνοιγμα'.

Πέρασ' ο καιρός, απολύθηκε ο Βαγγέλης, το τάμα δεν ξεχάστηκε. Αφού συνηνοήθηκε η μάνα του με τον παππά, ορίστηκε η ημερομηνία κι ένα πρωινό, χαράματα, ξεκίνησαν απ' τον δημόσιο για το εκκλησάκι. Σ' έναν τροβά η λειτουργιά, το κρασί, το λάδι, κεριά δεμένα σ' ένα καλάμι να μη στραβώσουν και στο σακίδιο πρωινό, μπρίκι, καφέ, ζάχαρη, σπέρτα φλιτζάνια, και παγούρια με νερό. Στην ανηφόρα, στην 'Πλάκα' η πρώτη στάση. Λίγα ξερόκλαδα, φωτιά, έτοιμος ο πρώτος καφές. Ξεκουράστηκαν λίγο, ξεκίνησαν. Όποιο αυτοκίνητο περνούσε, σταματούσε να τούς πάρει, αλλά η κυρά-Μαρίνα τούς έλεγε «Τραβάτε στο καλό, τον έχω ταμένο». Σημειωτέον ότι όποια απόφαση της μάνας ήταν σεβαστή και νόμος, αφού αυτή ήταν και μάνα και πατέρας. Παραπέρα άλλη στάση, άλλος καφές. Δεν πέρασε αυτοκίνητο που να μη σταματήσει, αλλά η απάντηση πάντα η ίδια «Κανέτε τη δουλειά σας, τον έχω ταμένο». Όσο να φθάσουν στον προορισμό πέντ'-έξι καφέδες τούς ήπιαν. Ο παππάς περίμενε. Όλα στην ώρα τους.

Έγινε το 'άνοιγμα', φάγαν πρωινό και επιστροφή με τον ίδιο τρόπο και τις ίδιες απαντήσεις στις εκκλήσεις εποχούμενων περαστικών να τούς πάρουν μαζί τους.

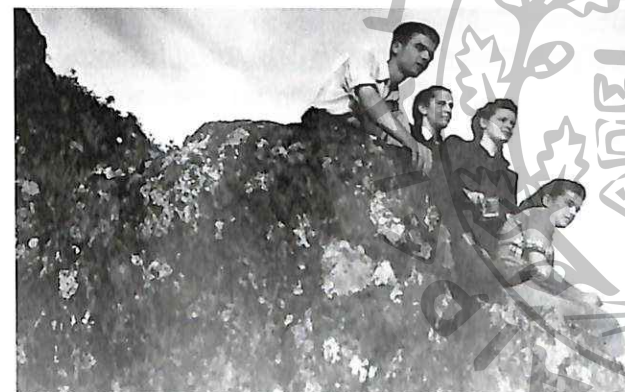
Αυτά με το τάμα και πάμε παρακάτω. Πού θα πέσει το μήλο; Κάτω απ' τη μηλιά. Ζωηρός μικρός ο Βαγγέλης, ζωηρός και ο εγγονός. Πολύ μικρός ο Ευθύμης ζήτησε ποδήλατο. Τού το πήραν. Σε λίγο καιρό εκεί στα κατσάβραχα, που το πήγαινε, έγινε το ποδήλατο χάρβαλο. Επισκευή δε δεχόταν, είχε διαλυθεί. Τού είχαν επιστήσει την προσοχή να το προσέχει, γιατί δεν είχε άλλο. Από τους γονείς δεν έβλεπε φως, κόλλησε στον παππού ο μικρός: «Παππού θέλω ποδήλατο». «Κι εγώ, όταν ήμουν μικρός ήθελα ποδήλατο, αλλά η μάνα μούλεγε "πάρε το γάιδαρο και κάνε βόλτες"». Τσιμπούρι όμως ο μικρός: «Παππού, τι θα γίνει; Θέλω ποδήλατο». Πάλι η ίδια απάντηση: «Εμένα η μάνα μ' έλεγε "πάρε το γομάρι και τσιγέρισε"». Πολλά τα παρακάλια του μικρού, οι ίδιες όμως απαντήσεις του παππού. Αγανάκτησε ο Ευθύμης, οπότε λέει στον παππού: «Και τι με νοιάζει εμένα τι σου 'λεγε η μάνα σου;». Όπως καταλαβαίνετε σε δυο μέρες ο μικρός έπαιζε με

καινούριο ποδήλατο.

Και κάτι ακόμη αλλά σημερινό. Πήγα στην καφετέρια, όπως πάντα πρωινές ώρες, κάθισα καμιά ώρα, αλλά ένας από τη διπλανή παρέα, που έρχεται κι αυτός κάθε μέρα, ήλθε την ώρα που έφευγα. «Χρήστο», του λέω, «άργησες». «Αχ ορέ Πέτρο», μού λέει, «μ' έβαλε η γυναίκα να πλύνω το χαλί με το πιεστικό στην ταράτσα. Εκείνη την πονάει η μέση, δεν μπορεί να σηκώσει βάρος. Τι να 'κανα; Διαταγή. Καλά το έπλυνα, αλλά όταν πήγα να τ' απλώσω ... κούτσουρο από το βάρος». «Ξέρεις τι λέμε στο χωριό μου, Πέτρο; Όποιο σπίτι έχει σώγαμπρο, δεν έχει γομάρι!» Γέλασα με την ψυχή μου, γιατί μού άρεσε. Τώρα αν έπεσα σε κανέναν από σας που με διαβάζετε, πιστεύω να το επιβεβαιώσετε.

Πολλά είπαμε και σ' άλλα με υγεία.

Υ. Γ. Από την κ. Ναυσικά και τον Τάκη Στεφάνου λαμβάνω τους χαιρετισμούς από την αδελφή τους και συμμαθήτριά μου Λουκία, η οποία ζει στην Κρήτη. Της αφιερώνω την πιο κάτω φωτογραφία και την ευχαριστώ.

Από αριστερά:
Π. Μπούνας - Περσεφώνη
Ξινού - Λουκία Στεφάνου -
Φαίδρα Φερούκα

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ξεκίνησε την Τετάρτη 23 Ιουλίου το 9ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο Κόνιτσας «Ανθρωπολογία, Εθνογραφία και Συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», που διοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Δήμο Κόνιτσας και το Διεθνές Ακαδημαϊκό Δίκτυο Border Crossings. Η τελετή υποδοχής των φοιτητών, των οποίων ο αριθμός φέτος είναι ιδιαίτερα αυξημένος (συμμετέχουν 95 προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές από 25 χώρες), θα γίνει στις 9 μ.μ. στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας.

Για φέτος το πρόγραμμα περιλαμβάνει μαθήματα σχετικά με τη θεωρία και τη μεθοδολογία της εθνογραφικής έρευνας με έμφαση στις συνοριακές περιοχές των Βαλκανίων, την εθνογραφία των νομαδικών πληθυσμών, την περιβαλλοντική ιστορία και πολιτισμική ιστορία της Μεσογείου και των Βαλκανίων, την Ορθοδοξία στα Βαλκάνια, τις Βαλκανικές μουσικές παραδόσεις και ένα αφιέρωμα στη Σέρβικη Εθνογραφία. Προβλέπεται, επίσης, άσκηση των φοιτητών στην επιτόπια έρευνα στην Ήπειρο, την Αλβανία και την ΠΓΔΜ. Τα πορίσματα των ερευνών παρουσιάζονται κατά τη λήξη των εργασιών και οι καλύτερες εργασίες δημοσιεύονται στην Επετηρίδα της διοργάνωσης, που εκδίδεται στην αγγλική γλώσσα από τον γνωστό εκδοτικό οίκο της Γερμανίας LIT.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, εκτός από τους Έλληνες καθηγητές, διδάσκουν κορυφαίοι επιστήμονες από σημαντικά πανεπιστήμια της αλλοδαπής, όπως ο Oliver Rackham από το Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ, η Judith Okley από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, ο Sobodan Naumovic από το Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου, ο Στάθης Γουργουρής από το Πανεπιστήμιο της Κολούμπια και άλλοι. Επιστημονικά υπεύθυνος είναι ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Βασίλης Ντισιάκος.

Επισημαίνεται ότι κατά την εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας που έγινε φέτος η συγκεκριμένη διοργάνωση κρίθηκε από τις πιο αξιόλογες του Πανεπιστημίου και χαρακτηρίστηκε υποδειγματική.

Περισσότερες πληροφορίες στο www.border-crossings.eu

ΜΟΛΙΣΤΑ - ΚΑΦΕΝΕΙΟ - ΜΑΣΑΣ

Μέρος 3ο

Είπαμε στα προηγούμενα για το χωριό τη Μόλιστα, για το καφενείο και την πλατεία και περιγράψαμε τον άνθρωπο Γεώργιο Λέτσιο ή Μάσα, που ήταν η ψυχή του Καφενείου, η κινητήρια δύναμή του.

Από δω και πέρα θ' ασχοληθούμε πλέον μ' αυτά που συνέβαιναν μέσα στο Καφενείο και που φαντάζομαι συμβαίνουν λίγο-πολύ σ' όλα τα Καφενεία της χώρας μας.

Όσο λοιπόν στο χωριό βρισκόταν, όλος ο ντόπιος ανδρικός πληθυσμός, εκτός βέβαια των ξενιτεμένων κι όσο ακόμα παρέμειναν, οι στρατιώτες, οι χωροφύλακες και οι άλλοι λιγοστοί υπάλληλοι του χωριού, ο παπάς, ο Δάσκαλος, ο Γραμματέας κι ο Τσοπάνος, οι συζητήσεις, η κίνηση και τα άλλα συμβαίνοντα στο Καφενείο και στο χώρο γύρω απ' αυτό στην πλατεία, ήταν πρωτόγνωρα, συναρπαστικά και σπαρταριστά.

Οι σόλοικες και απρεπείς ατάκες, οι ωραίες, τυποποιημένες εκφράσεις και τα όμορφα και δηκτικά πειράγματα, ήταν στην ημερήσια διάταξη.

Κάθε μέρα, ιδίως τις σκόλες και τις Κυριακές μετά την απόλυση της Εκκλησίας το Καφενείο ήταν τίγκα, από κόσμο και μπορώ να πω αν και καθυπερβολή, ότι θύμιζε το Καφενείο «NEON» της Ομόνοιας.

Άλλοι έπιναν –ο τροχός και το τροχέμα κατείχαν τα πρωτεία- άλλοι κάθονταν σιωπηλοί άλλοι κουβέντιαζαν όρθιοι ή καθιστοί, άλλοι έσκουζαν κι άλλοι χαρτόπαιζαν από «σπαθάκια» μέχρι «ξερή» κι από «πρέφα»

έως και «πόκα».

Έτσι από κει ο ένας φώναζε «το διπλό ωρέ... Το διπλό σου λέω... Ρίξτο το ρημάδι».

Πιο πέρα ο χαμένος της καρτοσιάς, επιτιμούσε ειρωνικά τον νικητή, λέγοντάς του. «Μη χαίρεσαι Μπάρμπα .... Δεν είν' η Μάνα σπίτι».

Κι από δω, η τετράδα ανάλογα με το φύλλο, πούπεφτε κάτω αλληλοϊδωρούνταν λέγοντας ο ένας στον άλλο στο «έξι» έξοδα έχεις, στο «εφτά» έφτασε η ώρα σου, στο «οκτώ» ωχ θα πει, στο «εννιά» έννοια έχεις και ούτε καθ' εξής.

Σε μια συγκεκριμένη άκρη του Καφενείου, έπαιζαν τάβλι –αχώριστο ζευγάρι πάντοτε, καθότι ατζαμήδες κι οι δύο, αφού μετρούσαν με τα δάκτυλα- ο Μπάρμπα Μιλτιάδης Λέτσιος ή Νιουντούμης με τον Μιχάλη Παπαντώνη, δύο τύποι και χαρακτήρες εντελώς αντίθετοι μεταξύ τους.

Ο πρώτος ήταν θυμόσοφος, λιγολόγος και ατάραχος, σκέτη αφασία, κι ο δεύτερος οξύθυμος, νευρικός κι εκρηκτικός με το παραμικρό.

Αυτή τη διαφορετικότητά τους τη γνώριζε ο Μάσας -χρόνια βλέπεις στο κουρμπέτι ο άνθρωπος- κι όποτε εύρισκε ευκαιρία, πήγαινε επίτηδες κοντά τους, τους τσίγκλαγε και τους υποδείκνυε συνέχεια και υστερόβουλα, ότι δεν ξέρουν να παίξουν κι ότι δεν έπαιζαν καλά τα ζάρια που έριξαν.

Σε κάθε τέτοια υποβολιμαία υπόδειξή του ο μεν Παπαντώνης εκκρυγνυόταν ο δε Μπάρμπα Μιλτιάδης ακούνητος στην αρχή δεν έβγαζε μιλιά, αλλά σε λίγο ψέλλιζε. Και

τους άλλους θα τσ' ακούς κι απ' τη γνώμη σ' δεν θα φεύγεις». Ακούγοντας αυτό ο Παπαντώνης κουνούσε το κεφάλι του και ανταπαντούσε. Καλά, καλά θα στην πιάσω τη Μάνα... και θα φας το κεφάλι σου.

Εδώ όπως λέει κι ο Παπαδιαμάντης αυτή ήταν η πενιχρή, αλλ' υπέρτατη ευτυχία των φτωχών βιοπαλαιστών εκείνης της εποχής.

Εκεί όμως, που γινόταν πραγματικός χαμός και πανδαιμόνιο ήταν όταν έμπαινε μέσα στο Καφενείο, ο Βένος, απ' το γεπονικό Μοναστήρι.

Η παρουσία του ήταν σκέτη απόλαυση, πραγματική ευχαρίστηση. Ο άνθρωπος, με τα ξεχωριστά καμώματά του, ήταν ένα Καφενείο μόνος του. Όλοι περίμεναν πότε θα τιναχτεί και θα γίνει η έκρηξη του Βένου για να τον απολαύσουν.

Καθόταν παράμερα, σε μια καρέκλα μόνος του, σκεπτικός, βαρύς, αμίλητος, δύσκολος κρατώντας και με τα δυο του χέρια το σκυμμένο πάντοτε κεφάλι του. Δεν τέντωνε αυτά σε κανέναν.

Ήταν κοσμογυρισμένος. Είχε γυρίσει όλη την Ελλάδα, είχε φθάσει Αμερική, Βενεζουέλα και δεν ξέρω κι εγώ και ποιες άλλες χώρες είχε περπατήσει. Εκεί που καθόταν σκεπτικός, σπκωνόταν απότομα και μιλούσε, φωναχτά, στον εαυτό του απροσδιόριστα.

Μονολογούσε διαρκώς κι επαναλάμβανε. «Έναν καφέ από την Ορενόκο... έναν καφέ από την Ορενόκο... πεδιάδα της Βενεζουέλας, ή Έναν κασμά απ' τα Φάρσαλα... Έναν κασμά απ' τα Φάρσαλα...».

Εδώ οπότε τον σκέπτομαι τον άνθρωπο, βλέπω μπροστά μου «τον Ραπανάκη» του

Τσέκωφ, ο οποίος επαναλάμβανε συνέχεια το «Η μελίγκρα τρώει τα φυτά, η σκουριά το σίδερο και το ψέμα την ψυχή» και δώσου πάλι το ίδιο και το ίδιο, σ' όσους συνομιλούσε.

Ο Μάσας ήξερε καλά τα κούγια του Βένου κι όταν εύρισκε λίγο χρόνο έφτιαχνε στα πεταχτά, έναν καφέ για λόγου του, τον έπαιρνε στα χέρια και τσουπι θρονιαζόταν δίπλα του, απρόσκλητος κι άρχιζε, πίνοντάς τον, να ρουφάει δυνατά και παρατεταμένα μπροστά του, για να τον τσιγκλήσει και να τον εξάψει.

Μια-δυο-τρεις φορές το ίδιο, ο Βένος νευρίαζε, σήκωνε λίγο το κεφάλι του και σε απειλητικό τόνο τον φώναζε. «Μη ρουφάς έτσι σου λέω... «Μη ρουφάς έτσι, σου λέω...».

Ύστερα από λίγο, μαλακωμένος λίγο, ορθά-κοφτά τον πρόσταζε.

«Φτιάξε μου και μένα έναν... Έτσι καϊμακλίδικο» ξέρεις εσύ. Άλλοτε πάλι, όταν μπαίνοντας στο Καφενείο, παράγγελλε αμέσως το τσιπουράκι του, καθόταν σοβαρός, έπινε και σιωπούσε.

Όταν καμιά φορά, ο Βένος έβγαине έξω στο πεζούλι όπου καθόμασταν εμείς, οι έφηβοι τότε, μας πλησίαζε και κουνώντας θαυματικά τα χέρια του, μας νουθετούσε, λέγοντάς μας:

Έμαθα ότι και σεις οι μικροί, πάτε για κυνήγι στο βουνό, κοντά στους μεγάλους. Προσέξτε, εκεί, μη σας πιάσει κάνα κόψιμο και θελήσετε να κάνετε την ανάγκη σας. Έχετε το νού σας μη κάνετε την κουταμάρα και σκουπιστείτε με τη ρίγανη. Πάει καήκατε. Θα φουλτακιάσει ο πισινός σας και θα τρέχετε και δεν θα φτάνετε. Αυτό να μην το

ξεχνάτε ποτέ. Σας το λέει και το υπογράφει ο παθών ο Βένος.

Μ' αυτά και μ' αυτά, που γίνονταν μέσα στο Καφενείο οι καημένες οι γυναίκες, που ήθελαν κάτι να ψωνίσουν πού να τολμήσουν να πλησιάσουν.

Χτυπούσαν κι αυτές απέξω το θολό τζάμι του παράθυρου, που ήταν ο Μπουφές του Μάσα, εκείνος το μισάνοιγε κι έπαιρνε την πενιχρή παραγγελία.

«Πενήντα δράμια λάδι, ένα φύλλο μπακαλιάρο, δυο κεριά για την εκκλησία, δυο καρφοπέταλα κι ένα σακουλάκι ζαχαρωτά για τα παιδιά», όπως χαρακτηριστικά γράφει ο Κοντσιώτης Γιάννης Λυμπερόπουλος στο βιβλίο του «Παζαριού Ανατομή».

Μετά περίμεναν να δουν το νόημα του Μάσα, ότι είναι έτοιμος κι όταν το καταλάβαιναν έμπαιναν μέσα γρήγορα-γρήγορα και σιγά σαν τη γάτα, πλήρωναν ή τάγραφαν βερεσέ κι όπου φύγει-φύγει για ν' αποφύγουν τα ποικίλα σχόλια και κουτσομπολιά.

Πολλά βράδια ο ταλαίπωρος ο Μάσας ήταν υποχρεωμένος να ξενυχτάει, γιατί αρκετοί πελάτες και κυρίως χωροφύλακες που είχαν και λεφτά και ήταν και καθούμενοι — έτσι τους αποκαλούσαν οι γυναίκες στη Μόλιστα- σαν άναβαν τα αίματα και η zaláδα απ' το πιστό χτυπούσε την κούτρα τους, έρχονταν το κέφι, άρχιζε ο σαματάς και απαιτούσαν εδώ και τώρα ν' άρθουν στο Καφενείο τα όργανα.

Φώναζαν λοιπόν τους γύφτους, που το σπίτι τους ήταν λίγο παραπέρα από το καφενείο, και τόστρωναν στο τραγούδι και το χορό μέχρι τα ξημερώματα.

Τι να κάνει ο μαύρος ο Μάσας;

Κοτούσε να πει όχι στους καθημερινούς πελάτες του. Σ' αυτούς που τ' άφηναν πέντε δραχμές κι έβγαζε καθημερινά το μεροκάματό του;

Αμ και οι έρμοι οι γύφτοι τι νάκαναν; Ποιος τολμούσε τότε να πει όχι και να τα βάλει με το Νόμο; Με τα όργανα της τάξης;

Έτσι κι οτιεμένοι έτρεχαν κι έπαιζαν όλες τις παραγγελίες αδιαμαρτύρητα.

Έπεφταν δεν έπεφταν παράδες, ήθελαν δεν ήθελαν, μπορούσαν δεν μπορούσαν ήταν υποχρεωμένοι να παίζουν για την ψυχαγωγία των οργάνων της Πολιτείας...

«Τ' άλογο το πληγωμένο... σαν δει τη σέλα τρέμει» λέει ο λαός μας.

Αργότερα, όμως, όταν τελείωσε οριστικά ο εμφύλιος, έφυγε όλος ο στρατός, καταργήθηκαν το ταχυδρομείο και ο Σταθμός χωροφυλακής, έκλεισε το Σχολείο και οι άνδρες του χωριού μετακινήθηκαν προς τις πόλεις, για καλύτερη τύχη. Το καφενείο έχασε τη δυναμική του, η ζωντανία του έσβησε και το μαράζωμά του ολοένα, γινόταν και πιο έντονο.

Ο Μάσας, παρά ταύτα, παρέμεινε στο χωριό και πάλευε με τις γυναικούλες τις ασήμαντες πραμάτιες και τις λιγοστές συναλλαγές.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, αυτό τον καιρό, ακριβώς από κάτω απ' την Πλατεία, άνοιξε κι άλλο μικρομπακάλικο ο Μολιστινός Θεοκάρης Λέτσιος, μόνιμος κάτοικος κι αυτός τότε στο χωριό.

Έτσι ήταν που ήταν στραβό το κλήμα, τ' όφαγε κι ο γαΐδαρος, πάει και τελείωσε. Τα γλεντοκόπια, οι κρασοκατανύξεις, οι φωνές, οι παρέες κι όλα τα υπόλοιπα κόπηκαν με μιας, με το μαχαίρι.

Που και που με το ζόρι μαζεύονταν καμιά τετράδα κι αυτή παράταιρη, για τη συνηθισμένη «κοιλιά» κι από κατανάλωση, καντίποτα.

Ένα λουκούμι κι αυτό με το «ζόρι» μόνο για τους δύο κερδισμένους.

Ο Μάσας και σ' αυτά τα δύσκολα χρόνια της ερήμωσης του χωριού και της αναδουλειάς του Καφενείου, δεν τα παράτησε, δεν παραπονέθηκε και βαρυγκόμισε.

Ποιος ξέρει πόσες πίκρες και πόσοι καημοί τον φαρμάκωναν τον μαύρο αλλά αυτός εκεί, σαν τον ξέρακα κατάραχα στο βουνό.

Υπομονετικά περίμενε ν' έρθει το καλοκαίρι, να ξαναγυρίσουν στο χωριό οι χωριανοί, όσοι γυρίσουν, για να μπορέσει να δουλέψει λίγο, να πάρει μια ανάσα και να βγάλε και κανά σπασμένο απ' τη χειμωνιά-

τική απραξία.

Το «τετέλεσται, του καφενείου αργά-αργά είχε συντελεστεί.

Ήλιος να διαλύσει την καταχνιά που ήδη είχε πέσει στη Μόλιστα δεν φαινόταν πουθενά.

Αυτό το μικρό αφιέρωμα στον αείμνηστο Γεώργιο Λέτσιο του Νικολάου ή Μάσα και το Καφενείο του στην πλατεία της Μόλιστας, που για περίπου σαράντα χρόνια, πρόσφερε άπειρες χαρές και συγκινήσεις στους Μολιστινούς και κράτησε το χωριό δεμένο, ανοιχτό και πάντοτε ζωντανό, ας αποτελέσει μιας μορφής έκφραση ευγνωμοσύνης στο πρόσωπό του και τη Μνήμη του, από εμάς τους ζώντες και περιλειπούμενους Μολιστινούς.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

Παιδιά του Δημοτικού Σχολείου ΜΟΛΙΣΤΑΣ την εποχή του 1930.
Δάσκαλος Δέρβος.

Η Δοξασμένη Κοιλιάδα του Αώου

Αποσπάσματα από το βιβλίο του Η. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Ο Γεώργιος Νταβέλης ελεηλάτησε το χωριό και έκαψε περί τα 40 σπίτια. Οι κατεστραμμένοι εγκατέλειψαν το χωριό και εγκαταστάθηκαν στην περιφέρεια Αγρινίου.

Ληστές εδολοφόνησαν τον Γεώργιον Κασκαβέλην και τον αποκεφάλισαν.

Το 1893 προσπάθησαν οι ληστές να ληστέψουν τον Μουχτάρη Ιωάννη Τζουβέκα. Επειδή δεν κατόρθωσαν να τον συλλάβουν, σκότωσαν τη γυναίκα του Μαρία Τζουβέκα.

Στο πλούσιο σπίτι του Ρουκά οι ληστές κρύφθηκαν αποβραδís στο υπόγειο του σπιτιού μαζί με τα γιδοπρόβατα. Τη νύχτα τους ελήστευσαν με βασανιστήρια.

Άλλοτε, την ημέρα του Αγίου Αθανασίου οι ληστές έπιασαν την Κεντρική θύρα της Εκκλησίας για να ληστεύσουν τους πλούσιους Παδιώτες και κυρίως τους Ντουμπεσαίους και Εξαρχόπουλον οι οποίοι ξέφυγαν απ' την αφύλακτη πόρτα του Γυναικωνίτη. Έπιασαν τότε τον μπακάλη Ιωάννη Μπισογιάννη και τον λήστευσαν. Γλίτωσε τον σκοτωμό γιατί είχε 7 κοπέλες.

Την ίδια ημέρα, ελήστευσαν την Αγνέλω Μπουγιακλή. Την ανακάλυψαν με προδοσία κρυμμένη στο ταβάνι της Εκκλησίας. Την οδήγησαν στο σπίτι της, όπου τη ζεμάτησαν με καυτό λάδι τρεις φορές για να μαρτυρήσει τα χρήματά της.

Συχνές απόπειρες έγιναν να ληστέψουν τους μεγαλεμπόρους Ντουμπεσαί-

ους που φημίζονταν για τις πολλές χρυσές λίρες. Δεν μπόρεσαν όμως να τους ληστέψουν, γιατί εκείνοι ελάμβανον τα προληπτικά μέτρα. Σε μια απόπειρα, τραυματίσθηκε και ένας νεαρός κάτοικος του χωριού, όπως και Αθηναϊκή Εφημερίς του Οκτωβρίου του 1905 αναγράφει: «Εις Πάδες χωρίον Βλαχόφωνον του τμήματος Κονίτσης, λησταί περί τους 35 απειράθησαν να ληστεύσουν ευκατάστατον κάτοικον. Απέτυχαν όμως ευτυχώς και ετραυμάτισαν παιδίον μόνον, το οποίον μετέφεραν εις Ιωάννινα προς θεραπείαν. Φ.Τ.Η 637, 16/9/1905.

Κατά τις πληροφορίες που έχουμε, καπετάνιος στη ληστική αυτή επιδρομή ήταν ο Ντάβανος απ' το Αγρίνιο. Και άλλοτε απειράθη να ληστεύσει τους Ντουμπεσαίους στις Πάδες ο Ντάβανος, αλλ' απέτυχε.

Στη θέση "Σιάδη" του Μπιζιάνη έπιασαν οι κλέφτες τη Γίτσα Ν. Ρώσιου. Την εκακοποίησαν και εις άθλια κατάσταση την εγκατέλειψαν έξω απ' το Παλαιοσελλί.

Εκτός απ' τις ανωτέρω ληστείες που αναγράφει ο κ. Ευθυμίου, γνωρίζομε και ημείς, ότι το έτος 1910, ληστές με κατάρκτη κάτοικο των Πάδων, ελήστευσαν και αιχμαλώτισαν τον ευκατάστατο κάτοικο Πάδων Αναστάσιο Κυργιάκη πατέρα του Κων/νου Κυργιάκη διδασκάλου. Καίτοι ο δυστυχής Αναστάσιος Κυργιάκης κατέβαλε στους ληστές, όσα λύτρα εξήτη-

σαν, δεν γλίτωσε τον θάνατον. Τον εφό-
νευσαν και' απαίτηση του καταδότη για
να αποφύγει την αποκάλυψή του.

Το 1952, ο λήσασταρχος Τζιατζιάς έσφα-
ξε στην περιοχή των Πάδων «Βρύση Τσα-
ούση» 100/τάδες πρόβατα του ενοικιαστού
του βουνού των Πάδων κτηνοτρόφου Να-
σικά, γιατί δεν μπόρεσε να συλλάβει τον
ίδιον.

Και το Παλαιοσέλλι, δεν έμεινε ανε-
νόκλητο απ' τους ληστές. Το έτος 1889
στη θέση «Λεύκα» κοντά στη «Δέση»,
όπου άλλοτε ήταν και υδρόμυλοι, ένας
της Εκκλησίας και ο άλλος του Στέκα, λη-
στές συνέλαβαν τους δύο αγροφύλακες
του χωριού που ήταν οπλισμένοι. Τους
αφόπλισαν, τους έσπασαν τα όπλα και ξυ-
λοδαρμένους τους έστειλαν στο χωριό.

Το έτος 1897, 17 Ιανουαρίου, ομάδα
ληστών, εισήλθε νύχτα στο Παλαιοσέλλι.
Ελήστευσε τον Κωνσταντίνο Μιχαλίτσειον
ή Κόπτην εμπορευόμενον και τελικά με
βασανιστήρια, καυτό λάδι και άλλα τον
εφόνευσαν. Ήτο ο δυστυχής κοντόφθαλ-
μος και πολλές εξυπηρετήσεις έκαμνε
στους κατοίκους του χωριού. Ευτυχώς η
σύζυγός του τους διέφυγε, όπως δε ομο-
λογούν, στη συμμορία αυτή συμμετείχον
και ορισμένοι Παλαιοσελλίτες.

Διηγούνται, ότι περί τα τέλη του έτους
1899, έγινε στο Παλαιοσέλλι συμπλοκή
ληστών και Τουρκικού αποσπάσματος με
αποτέλεσμα στην άκρη του χωριού να
σκοτωθεί ένας ληστής. Το ιστορικό της
συμπλοκής αυτής έχει: Ο Δημήτριος Τσι-
νόγκος ή Σπανός απ' το Παλαιοσέλλι, τα-
ξίδευε συχνά στην περιφέρεια Αργινίου.
Εκεί συνδεθηκε φιλικά με τον λήσασταρχο

Ντάβανο, ο οποίος μανία είχε να ληστεύ-
σει τους ευκατάστατους κατοίκους των
Πάδων Ντομπεσαίους. Ο Τσινόγκος
ανέλαβε να οδηγήσει τη ληστρική ομάδα
και ύστερα από πολυήμερη ταλαιπωρημέ-
νη πορεία, έφθασαν στο Παλαιοσέλλι νύ-
χτα. Για να μη γίνουν αντιληπτοί δεν μπή-
καν στο χωριό, αλλά κατέλυσαν σε μια
αχυροκαλύβα (του Μουστάκα) έξω απ' το
χωριό και το πρωί να πάνε στις Πάδες για
να πραγματοποιήσουν τη ληστεία. Ήταν
όμως κατάκοποι, νηστικοί, και είχαν
ανάγκη ανάπαυσης και τροφής. Ακόμη
και ενημέρωσης για την κίνηση των
Τουρκικών αποσπασμάτων. Έστειλαν
λοιπόν τον Τσινόγκο να τους προμηθεύ-
σει τρόφιμα και πληροφορίες να συλλέ-
ξει, αυτοί δε να αναπαυθούν. Φεύγοντας
όμως ο Τσινόγκος άλλαξε γνώμη. Δεν
πήγε στο χωριό για τρόφιμα και πληρο-
φορίες. Τράβηξε αμέσως για Πάδες όπου
υπήρχε αστυνομικός σταθμός, ήδρευε
Τούρκικο απόσπασμα και ανέφερε τα κα-
θέκαστα. Γίνεται τώρα ο Τσινόγκος οδη-
γός του τουρκικού αποσπάσματος με
σκοπό να χτυπήσει και συλλάβει τους λη-
στές κοιμωμένους μέσα στην αχυροκαλύ-
βα του Παλαιοσελλίου. Αλλά οι ληστές
δεν έμειναν αμέριμνοι, όπως υπολόγιζε
ο Τσινόγκος. Επειδή άργησε ο Τσινόγ-
κος απ' την αποστολή του, εκείνοι υπο-
πεύθηκαν το πονηρόν και ανήσυχτοι βγή-
καν έξω απ' την αχυροκαλύβα. Νύχτα και
ακατατόπιστοι στοιν προσανατολισμό, βά-
δισαν ανατολικά προς την τοποθεσία «Γι-
ουλιτοβεάνο». Εκεί εδέχθησαν τα πυρά
των Τούρκων, οι οποίοι προσπαθούσαν
να κυκλώσουν την περιοχή. Έγινε συμ-

πλοκή και οι ληστές για να αποφύγουν το
κύκλωμα οπισθοχώρησαν προς το βόρειο
μέρος του χωριού, όπου οι Τούρκοι δεν
είχαν φθάσει ακόμη. Κατά την οπισθοχώ-
ρηση σκοτώθηκε ένας απ' τους ληστές
νεαρός στην ηλικία, ακριβώς όπου σήμε-
ρα η τοπωνυμία «ο λάκκος του κλέφτη».
Για το θάψιμο του νεαρού ληστή φρόν-
τισε η γηραιά Καπρίναινα σύζυγος του
επαναστάτη Γεωργίου Καπρίνη. Τον έθα-
ψε εκεί που σκοτώθηκε, κάποτε του άνα-
βε κανένα κεράκι και όταν ήρθαν τα χρό-
νια του τον ξέθαψε, τα δε οστά του τα ετο-
ποθέτησε στο Κοιμητήρι του χωριού. Αν-
θρωπιστικά και συναισθηματικά η γηραιά
Καπρίναινα έλεγε: «Ήταν νέο παιδί και

παλικάρι, έκλαψε η καημένη μάνα του
τον χαμό του. Έτσι απέτυχε και αυτή η
απόπειρα του καπετάν Ντάβανου. Δεν
μπόρεσε να ληστεύσει τους Ντομπεσαί-
ους.

Έτος 1901 - Άγνωστοι οπλισμένοι,
στην κορυφογραμμή της «Σουσνίτσας»
συνέλαβαν τον Αθανάσιον Ζαχάρην απ'
το Παλαιοσέλλι που πήγαινε για την Κό-
νιτσα και τον εξετέλεσαν εν ψυχρώ. Τους
συνοδοιπόρους του Παναγιώτην Μούζον
κάτοικον Παλαιοσελλίου και έτερον κά-
τοικον Αρμάτων τους έδεσαν και έφυγαν
προς άγνωστη κατεύθυνση.

(συνεχίζεται)

Ημερολόγιο μαθήτριας Β' Δημοτικού Θεοδώρας Δανηλούδη Θεσ/νίκη

Στις 18 Αυγούστου πήρα στο χωριό
της μαμάς μου (Φωτούλας Νάτση)
στη Λαγκάδα Κόνιτσας, που μου αρέσει
πάρα πολύ. Εκεί ήταν ο παππούς και η
γιαγιά μου που με περίμεναν με ανοικτή
την αγκαλιά.

Στις 19 Αυγ. πήγαμε στην Κόνιτσα και
μετά στη χαράδρα του Βίκου και στον πο-
ταμό Βοϊδομάτη, όπου έκανα ιππασία με
άλογο 40 λεπτά. Φάγαμε εκεί στο ποτάμι
και περάσαμε φανταστικά.

Στις 23 Αυγ. πήγαμε στη Σαμαρίνα. Εί-
δαμε την εκκλησία που έχει φυτρώσει μέ-
σα ένα πεύκο και βγαίνει πάνω από το ιε-
ρό της εκκλησίας. Μου έκανε φοβερή εν-
τύπωση το έβγαλα φωτογραφία να το δεί-
ξω στους συμμαθητές μου. Η διαδρομή

ήταν μεγάλη, αλλά συνεχώς μέσα σε κα-
ταπληκτικό δάσος.

Γυρίσαμε από το Κεράσσοβο, όπου η
παρέα που ήμασταν ήπιαν καφέ. Το βρα-
δάκι γυρίσαμε στη Λαγκάδα.

Στις 24 Αυγ. πήγαμε στην Κόνιτσα,
στην ορκωμοσία του νέου Δημάρχου και
του πάρεδρου του χωριού μας.

Κάθε απόγευμα βγαίνω στην πλατεία
του χωριού αλλά τώρα έχουν φύγει τα πε-
ρισσότερα παιδιά.

Δυστυχώς στις 28 Αυγ. θα φύγουμε
για Θεσ/νίκη.

Του χρόνου πάλι.

Σας ευχαριστώ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΔΑΝΗΛΟΥΔΗ

Η Απαξίωση των Συλλόγων - Αδελφοτήτων στην επαρχία μας

Πριν 40 χρόνια δειλά-δειλά ο αείμνηστος ιδρυτής της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών Κόνιτσας Αριστείδης Μπλιθικιώτης, ξεκίνησε και ιδρύσαμε στην Αθήνα την Αδελφότητα η οποία έδωσε τους ξενιτεμένους Λαγκαδιώτες και όλοι μαζί σιγά-σιγά φτάσαμε σε αξιοζήλευτη θέση ανάμεσα στους Συλλόγους της επαρχίας μας. Κάθε χρόνο κάναμε χορούς με κοπή βασιλόπιτας, εκδρομές και το αντάμωμα ήταν πάντα συγκινητικό. Με μεγάλη δε επιτυχία.

Κάναμε το πανηγύρι το 15 Αύγουστο στο χωριό μας που γιορτάζει η εκκλησία μας. Αυτές οι εκδηλώσεις συνεχίζονται και σήμερα, χωρίς όμως την επιθυμητή συμμετοχή.

Από τα έσοδα που βγάλαμε κάθε χρόνο κάναμε έργα στο χωριό μας, ιδιαίτερα όμως βοηθήσαμε συγχωριανούς μας που είχαν ανάγκη. Στο πέρασμα των χρόνων οι συγχωριανοί διασκορπίστηκαν στην Κέρκυρα, Θεσ/νίκη, Ξάνθη, Γιάννενα, Ηγουμενίτσα και αλλού με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η επαφή των μελών της Αδελφότητας.

Παρ' όλα αυτά, συνεχίστηκαν και συνεχίζονται οι δραστηριότητες της Αδελφότητας.

Δυστυχώς όμως από τα 300 μέλη που είχαμε φτάσει, σήμερα ενεργά μέλη που πληρώνουν την συνδρομή τους (10 ευρώ το χρόνο) είναι περίπου 60.

Το λυπηρό είναι ότι απέχουν μέλη που διέτελεσαν Πρόεδροι Διοικ. Συμβ. και μέλη του Διοικ. Συμβ. Δέχομαι την οικονομική κρίση που πλανάται γύρω μας όμως όταν αγαπάμε αυτό που φτιάξαμε είναι κρίμα να το αφήσουμε να σβήσει. Γιατί αν σβήσει η αγάπη για το χωριό μας, τότε σε λίγα χρόνια μέλη της Αδελφότητος θα είναι οι λύκοι και οι Αρκούδες.

Θέλω μέσα από το περιοδικό «Η ΚΟΝΙΤΣΑ» να προσκαλέσω όλους τους απανταχού Λαγκα-

διώτες να αγκαλιάσουν ξανά την Αδελφότητα, ν' αφήσουμε μακριά αυτά που μας χωρίζουν, που δεν πρέπει να υπάρχουν και να ενωθούμε όλοι μαζί για το καλό του χωριού μας.

Δεν είναι δυνατόν ν' ακούς από νέους ανθρώπους και μάλιστα μορφωμένους, ότι αφού δεν με ψήφισες στις Δημοτικές Εκλογές δεν θέλω να έχω σχέση με την Αδελφότητα... Έλεος...

Θα πρέπει να γνωρίζουν όλοι, ότι η Αδελφότητα έχει άλλους σκοπούς και ουδεμία ανάμειξη θα πρέπει να έχει στα πολιτικά δρώμενα ή τις Δημοτικές εκλογές.

Θα ήθελα να παρακαλέσω τους συγχωριανούς αλλά και άλλους φίλους της επαρχίας μας που είναι συνδρομητές στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» να πληρώσουν και να πληρώνουν την ετήσια συνδρομή τους. Παίρνω αφορμή να αναφερθώ σ' αυτό από την συζήτηση με συγχωριανούς μου τον 15 Αύγουστο οι οποίοι μου είπαν ότι παρ' ότι δεν πληρώνουν πολλά χρόνια ο αγαπητός φίλος Σωτήρης Τουφίδης τους στέλνει το περιοδικό, με τόσα έξοδα αποστολής. Η γνώμη είναι αγαπητή Σωτήρη, αφού δεν πληρώνουν να μην το ξαναστείλεις.

Ζητών την επιείκεια στην κριτική σας γιατί ήμουν λίγο παρορμητικός στα γραφόμενά μου. Με ανάγκασε η αδιαφορία των ιδρυτικών μελών της Αδελφότητος προς τούτο.

Τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω τον επί είκοσι (20) χρόνια Αντιπρόσωπο της Αδελφότητος στο χωριό μας για αυτά που προσέφερε, αλλά και για την οκταετή συνεχόμενη αгаστή συνεργασία που είχαμε ως πάρεδρος του χωριού μας. Μιλώ φυσικά, για τον κο Παναγιώτη Ε. Μπλιθικιώτη.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία

ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗΣ

Πρόεδρος Διοκ. Συμβ.

ΜΙΑ ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Με την με ημερομηνία 28 Απριλίου 2014 πρόσκληση της «ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ» προς τις είκοσι εννέα (29) Αδελφότητες - Μέλη της, κλήθηκαν να παραστούν : α) Τα μέλη του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, β) Ο Πρόεδρος και άλλα μέλη του Δ.Σ. των Συλλόγων και γ) Άτομα που στο παρελθόν είχαν ενεργό ρόλο στις αδελφότητες και στη δράση της Ομοσπονδίας.

Η πρόσκληση αυτή περιήλθε στα χέρια μου και επειδή για 20 περίπου χρόνια ήμουν πρόεδρος του Συλλόγου του χωριού μου του ΓΑΝΑΔΙΟΥ με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΝΑΔΙΩΤΩΝ ΟΙ ΑΠΟΙΤΑΞΙΑΡΧΑΙ» και για κάποια χρόνια, μέλος του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, έκρινα σκόπιμο και το θεώρησα ιερή υποχρέωσή μου, να ανταποκριθώ στην πρόσκληση αυτή.

Η συνάντηση, σύμφωνα με την πρόσκληση, έγινε την 28η Μαΐου 2014 στη φιλόξενη και γεμάτη από Πυρσογιαννίτικο άρωμα «Στέγη Πυρσογιαννιτών» οδός Ζήνωνος 27. Η συμμετοχή κατά την άποψή μου, απογοητευτική. Αν μέτρησα καλά, συμμετείχαμε περίπου 20-25 άτομα.

Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι τόσο το Δ.Σ. του Συλλόγου του χωριού μου του Γαναδιού, όσον και τα Δ.Σ. των όμορων χωριών Μόλιστας και Μοναστηριού «έλαμψαν με την απουσία τους».

Στη συνάντηση αυτή συμμετείχε και εκπρόσωπος της «ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ». Διέκρινε επίσης κάποιους από την Πυρσόγιαννη, Βούρμπιανη, Ασημοχώρι, Γοργοπότα-

μο, Καστάνιανη, Πλαγιά, Δροσοπηγή, Αμάραντο, Κεράσοβο, Αηδονοχώρι και άλλους τους οποίους άθελά μου παραλείπω, γιατί δεν τους γνώριζα.

Την έναρξη, με ένα θερμό καλωσόρισμα, κήρυξε ο συμπαθής και ακούραστος Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Μιχάλης Μαρτσέκης. Δίπλα του ήταν η επί σειρά ετών Γραμματέας της Ομοσπονδίας κ. Νίκη Γκουντουβά.

Ο Πρόεδρος μεταξύ των άλλων αναφέρθηκε στην «Οργάνωση της Ομοσπονδίας, των Αδελφοτήτων, του Δήμου Κόνιτσας και στην ανάγκη αποτροπής της περαιτέρω πληθυσμιακής ερήμωσης και κοινωνικής νέκρωσης των χωριών μας», Όπως είπε: «τα χωριά μας ερημώνουν, νεκρώνουν. Οι Αδελφότητες που κράτησαν ζωντανά τα χωριά μας και συσπειρώνουν τους απόδημους, μαραζώνουν».

Τα μέλη τους αрайώνουν, απομακρύνονται από τη γενέθλια γη τους το χωριό τους, και αγνοούν την Αδελφότητά τους. Οι περισσότερες Αδελφότητες υπολείπονται. Η παρουσία τους στα χωριά μας κάθκε.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στον «προγραμματισμό του Συνεδρίου και της Αρχαιρεσιακής Γενικής Συνέλευσης, η οποία θα γίνει τον ερχόμενο Νοέμβριο». Το λόγο πήραν αρκετοί από τους παρευρεθέντες και αναπτύχθηκαν διάφορα θέματα των χωριών μας. Αξίεπαινη η δραστηριότητα των Αδελφοτήτων του Κερασόβου (Αγίας Παρασκευής), Δροσοπηγής, Βούρμπιανης και

κάποιων άλλων.

Ιδιαίτερη εντύπωση μου έκανε η παρουσία του κ. Δημητρίου Τέλη, προέδρου της Αδελφότητας Κερασόβου (Αγίας Παρασκευής) ο οποίος με σχετικό έγγραφο σημείωμα, ανέπτυξε τη δραστηριότητα της Αδελφότητάς του για την οποία αξίζουν πολλά συγχαρητήρια. Όπως είπε, «όλα εξαρτώνται από τον παράγοντα άνθρωπο και το ενδιαφέρον των συμπατριωτών μας». Από τη διαλογική συζήτηση που ακολούθησε, την ανταλλαγή απόψεων και την επισήμανση του Προέδρου της Ομοσπονδίας κ. Μαρτσέκη, κοινή διαπίστωση όλων είναι ότι: «Τα χωριά μας ερημώνουν και δύσκολα θα αντιστραφεί το φαινόμενο αυτό. Οι Αδελφότητες που κράτησαν ζωντανά τα χωριά μας και συσπειρώνουν τους Απόδημους, μαραζώνουν και υπολείπονται».

«Η φιλική αυτή συνάντηση» πρέπει να μας προβληματίσει όλους. Έχουμε όλοι

μας ιερή υποχρέωση να θέσουμε στόχο την ενεργοποίηση της Ομοσπονδίας, με νέους ανθρώπους, και προοπτική μιας ενιαίας δράσης η οποία θα έχει στόχο την αναζωογόνηση, στο μέτρο του δυνατού, των Αδελφοτήτων και των χωριών μας.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψή μου, να μην επισημάνω ότι, μένουν ανεξίτηλες οι μνήμες για μια από τις πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας, με τη συνεργασία του τότε Δήμου Μαστοροχωρίων και των Αδελφοτήτων Ασημοχωρίου, Πυρσόγιαννης, Καστάνιανης και Χιονάδων από 4-12 Αυγούστου του 2001, στην Πυρσόγιαννη, Ασημοχώρι, Χιονάδες, Καστάνιανη, Κεφαλοχώρι, Γαναδιό, Φαράγγι Βίκου και Δίστρατο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ
Από το ΓΑΝΑΔΙΟ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Αθλητικός Σύλλογος Ερασιτεχνών Αλιέων Κόνιτσας Α.Σ.Ε.Α.Κ. ανακοινώνει τη σύνθεση του Δ.Σ., μετά τη διενέργεια των εκλογών και καλεί τα μέλη και τους φίλους να υποστηρίξουν το έργο του, για το καλό των ποταμών και του τόπου μας.

Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Γραμματέας ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Ταμίας ΜΠΑΡΜΠΙΑΣ ΧΑΡΙΣΗΣ
Μέλος ΣΠΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Μέλος ΒΑΔΑΣΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ
Αναπλ. Μέλος ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Εξελεγκτική επιτροπή:

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΣΚΟΥΦΙΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ
ΤΣΟΥΒΑΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Το Δ.Σ.

Ο ΓΡΑΜΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΓΥΡΩ ΧΩΡΙΑ

Ο Γράμμος (2.520 m) είναι ένα ομαλό, ανάγλυφο, με πλούσια δασική βλάστηση και αλπικά λιβάδια, άφθονα νερά που τρέχουν σαν ασημένιες φλέβες στις πλαγιές του, αλπικές λίμνες που αγγίζουν τις υψηλότερες κορυφές, απομονωμένα αλλά και πανέμορφα χωριά (όπως το Πληκάτι, η Αετομηνίτσα κ.α.), σαν αετοφωλιές χτισμένα στις πλαγιές.

Ένα βουνό που κουβαλάει μεγάλη ιστορία στην πλάτη του.

Το βουνό Γράμμος αποτελεί το βορειότερο τμήμα της οροσειράς της Πίνδου μέσα στο ελλαδικό χώρο.

Σχηματίζεται από δύο κορυφογραμμές που συναντιούνται κάθετα μεταξύ τους.

Η μια οροσειρά είναι σύνορα με την Αλβανία και έχει κατεύθυνση με τις κορυφές: Μαύρη Πέτρα (2.461 m), Γκόλιο (1.934 m), Καμένικ (2.043 m).

Η άλλη χωρίζει τον νομό Ιωαννίνων με τον νομό Καστοριάς, έχει κατεύθυνση ανατολικά, με τις κορυφές: Περήφανο (2.442 m), Γκέσσο (2.166m), Επάνω Αρένα (2.192m), Κάτω Αρένα (2.075m).

Στα νότια έχει όριο τον ποταμό Σαραντάπορο.

Τα τρία ποτάμια ξεκινάνε από τις πρόποδες του Γράμμου, δίπλα από το χωριό Πληκάτι και Χιονιάδες.

Στα ανατολικά οι διακλαδώσεις του Αλιάκμονα, από την βόρεια πλευρά της, την χωρίζουν από τον Τρικλάριο.

Μέσα σε αυτές τις κορυφογραμμές βρίσκονται τρεις υπέροχες κοιλάδες (όπου εκεί φωλιάζουν μικρά χωριά), η κοιλάδα της Γράμμοστας που ανήκει στον νομό Καστοριάς και η κοιλάδα της Αετομηνίτσας και Πληκατίου που ανήκουν στον νομό Ιωαννίνων. Στην κορυφογραμμή, επάνω στα σύνορα με την Αλβανία στέκει η υψηλότερη και μεγαλύτερη σε έκταση αλπική λίμνη στην Ελλάδα, η Γκιστόβα σε υψόμετρο 2.350m.

Άλλη μία πανέμορφη λίμνη είναι κάτω από την Επάνω Αρένα η οποία είναι περιτριγυρισμένη από δάσος οξιάς στα 1.700 m.

Σε όλη την ορεινή έκταση του Γράμμου πλούσια είναι η πανίδα, η ορνιθοπανίδα και η χλωρίδα. Έχουν καταγραφεί 20 είδη θηλαστικών με κυρίαρχα την

αρκούδα, το αγριόγιδο, την αλεπού, τον λύκο, το αγριογούρουνο, το ζαρκάδι κ.α. Στην ορνιθοπανίδα ο χρυσοσαυτός, το γεράκι, το σαΐνι, η πετροπέρδικα κ.α. Στο Γράμμο έχουν εντοπιστεί 486 είδη χλωρίδας. Στα δάση κυριαρχούν οι οξιές, τα μαυρόπευκα, το έλατο, οι βελανιδιές και λίγα ρόμπολα.

Πολλές και πανέμορφες είναι οι διαδρομές που μπορεί να κάνει κάποιος.

Στόχος είναι η υψηλότερη κορυφή 2.520m, η κάποια από τις μικρότερες για ορειβασία, αλλά και για αυτοκίνητο 4x4 μέχρι το Σταυρό ξεκινώντας από το χωριό Πληκάτι ή από την Αετομηνίτσα. Από την Αετομηνίτσα ανηφορίζετε δυτικά για το Γκέσσο (2.166m – Μνημείο Γράμμου) και συνεχίζοντας την κορυφογραμμή για το Περήφανο (2.442 m) και στην συνέχεια για το 2.520 m.

Από το χωριό Πληκάτι για να ανέβει κάποιος στην κορυφή ακολουθεί το μονοπάτι αριστερά από το μικρό ποτάμι ανεβαίνοντας προς το Ραζντόλι (κορυφή Κουκούλι) – παλιό φυλάκιο, και συνεχι-

ζοντας βόρεια την κορυφογραμμή φτάνει στην κορυφή Μαύρη Πέτρα (2.431m) και στην συνέχεια για την 2.520m. έχοντας δεξιά το μεσαίο ποτάμι του Πληκατίου (ή μπορεί και από το Καρδάρι προς το Σταυρό).

Μελανό σημείο στην ιστορία του Γράμμου είναι οι μάχες που έγιναν κατά την διάρκεια του Έλληνο-Ιταλικού πολέμου 1940 και κατά του Εμφυλίου το 1949.

Σε αυτές τις πλαγιές οι Αμερικάνοι δοκίμασαν για πρώτη φορά σε πεδίο μάχης τις εμπρηστικές βόμβες (Napalm).

Ακόμα και σήμερα οι μνήμες μένουν ζωντανές, καθένας που επισκέπτεται την περιοχή του Γράμμου βλέπει τα σημάδια, που μένουν ανοιχτές πληγές στις πλαγιές του βουνού, πεταμένα κιβώτια από πυρομαχικά, αμέτρητοι κάλυκες και σφαίρες.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Θ. ΖΙΩΓΑΣ
Μηχ/γος Μηχ/κός
Εκ Πληκατίου

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ (Φούρκα Κόνιτσας 20-7-2014)

Ομιλία του ΚΩΣΤΑ Γ. ΠΑΓΑΝΙΑ
Δημ. Συμβούλου εφέδρου αξιωματικού

Σεβασμιώτατε, κυρία εκπρόσωπε του Ελληνικού Κοινοβουλίου, κ. Περιφερειάρχα, κ. Δήμαρχε, εκπρόσωποι του Ελ. Στρατού και των Σωμάτων ασφαλείας, κυρίες και κύριοι. Μάχη της Πίνδου, καλείται το πολεμικό γεγονός της Ιταλικής εισβολής, που διαδραματίστηκε στην ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας, με αφετηρία τον ορεινό όγκο του Γράμμου.

Σ' αυτά τα γεγονότα η 3η Ιταλική Μεραρχία Αλπινιστών, η γνωστή για την αρτιότητα και την εκπαίδευσή της «ΤΖΟΥΛΙΑ», επεχείρησε να σπάσει την άμυνα του Ελληνικού Στρατού και να πραγματοποιήσει βαθειά και ταχεία διείσδυση προς Νότο, κατά μήκος της ορεινής Πίνδου.

Τα γεωγραφικά όρια της μάχης ορίζονται, στα νότια από τον Αώο ποταμό και στα Ανατολικά από την γραμμή Γράμμος-Επταχώρι Δροσοπηγή - Φούρκα - Σαμαρίνα - Βωβούσα, περιλαμβάνοντας στο εσωτερικό της, τα ορεινά συγκροτήματα του Γράμμου, του Ταμπουριού, της Βασιλίτσας και του Σμόλικα.

Κάποιοι γεροντότεροι, ακόμα θυμούνται τις φάλαγγες των Ιταλών να διασχίζουν τα βουνά. Θυμούνται τις μάχες στα υψώματα του Αηλιά καθώς και τις διαλυμένες μονάδες του εχθρού να υποχωρούν άτακτα, με τα υποζύγια γεμάτα εφόδια να περιφέρονται στα ισιώματα, τα χωράφια και τις πλαγιές.

Σ' αυτές τις ελληνοϊταλικές συγκρούσεις η προσωπική συμβολή, η τόλμη, η διορατικότητα και η αποφασιστικότητα του διοικητή Αποσπάσματος Πίνδου συνταγματάρχη Κων/νου Διαβάκη, μαζί με τον ηρωισμό των στρατιωτών μας, έκριναν την έκ-

βαση των μαχών και έγειραν την πλάστιγγα υπέρ των ελληνικών όπλων.

Όμως σημαντική, πρωτόγνωρη και καθοριστική κρίνεται από όλον τον κόσμο η προσφορά των γυναικών από όλη την περιοχή.

Από το Επταχώρι, την Ζούζουλη, την Δροσοπηγή την Λυκόρραχη, την Αετομηνίτσα, το Κεράσοβο, την Φούρκα και από όλα τα χωριά οι γυναίκες ζαλωμένες πολεμοφόδια, ρουχισμό, φάρμακα τραυματίες, διέσχισαν τα ανηφορικά, δύσβατα και κακοτράχαλα μονοπάτια των βουνών μας.

Δεν τις επιστράτευσε κάποια αρμόδια Αρχή! Απλά τόλεγε η ψυχή τους.

Απλά αρνιόταν τον φασισμό που επιχειρούσε να κυριεύσει την πατρίδα Ελλάδα!

Γυναίκες που κάνουν τον σταυρό τους, επικαλούντο την βοήθεια της Παναγίας και σκαφράλων με τα γουρουνοτσάρουχα στα χιόνια και τους πάγους.

Σαν την Ασπασία Ζιώγα από την Φούρκα, την πρώτη γυναίκα που σκοτώθηκε από Ιταλική βόμβα.

Σαν τη Φρόσω Ιωαννίδη, την Αρτεμισία Καψάλη από τα Ζαγόρια.

Σαν την Τσιαπράζη από το Επταχώρι.

Σαν την Γκουβελή από το Πεκλάρι.

Σαν την Αγόρω Φασούλη από την Λυκόρραχη.

Σαν όλες τις άγνωστες Ηπειρώτισσες και Μακεδόνισσες.

Ματωμένα τούτα τα χώματα!

Ματωμένα για τη λευτεριά!

Τη λευτεριά που πάντα κερδίζαμε, όταν ήμασταν ενωμένοι κι αποφασισμένοι ως Έθνος.

Σήμερα έχουμε υποχρέωση, έχουμε ιερό καθήκον να κρατήσουμε ζωντανή την εθνική μνήμη.

Μια εθνική μνήμη που προϋποθέτει αλληλεγγύη και συντονισμένες δράσεις όλων μας για να απελευθερωθεί η πατρίδα μας από τους νέους οικονομικούς κατακτητές, που έχουν εξαφανίσει το χαμόγελο από τα χείλη του Έλληνα.

Αγαπητοί μου συνεορταστές,

Επειδή η ανεργία, η κοινωνική εξαθλίωση, η ηθική κατάπτωση, το μίσος, το άδικο στομάχι, αποτελούν τις ιδανικές συνθήκες για την επι-

χειρούμενη επανεμφάνιση του φασισμού, έχουμε καθήκον και υποχρέωση, απέναντι στις ανήσυχες ψυχές των ηρώων και των ηρωίδων που φτερουγίζουν σήμερα εδώ στον Αηλιά, να μην εκκολάψουμε το αυγό του φιδιού στην πατρίδα μας!

Μόνον έτσι θα μπορέσουν να ζήσουν σε καλλύτερες συνθήκες οι νέες γενιές, στους αιματωβαμμένους τούτους τόπους.

Μόνον έτσι θα δικαιωθεί ο αγώνας των γυναικών και των πολεμιστών της Πίνδου.

ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΔΑ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών σε συνεργασία με το Metar.gr.

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Μάιος 2014

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
16,4	30,2	6,4	34,8	8	ΝΔ

Ιούνιος 2014

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
20,4	32,7	7,4	33,2	10	ΝΔ

Ιούλιος 2014

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
22,6	35,6	11,6	14,4	9	ΝΔ

Αύγουστος 2014

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
24	37,8	12,8	20,2	6	ΝΔ

Οδοιπορικό στο Κεφαλοχώρι Κόνιτσας του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας

Έξι Μαΐου ήταν η μέρα που είχε ορίσει το σχολείο για να πάμε στο Κεφαλοχώρι μια εκδρομή, που όλοι περιμέναμε με ανυπομονησία και η οποία είχε χρηματοδοτηθεί από το κληροδότημα «Τζουμέρκα».

Μόλις ξεκινήσαμε λοιπόν και κατευθυνόμαστε προς τον προορισμό μας, η μόνη μας ανησυχία ήταν ο καιρός, ο οποίος αρχικά μας δυσκόλεψε αλλά στην πορεία εξελίχθηκε ιδανικός για τον περίπατό μας.

Αφού λοιπόν συγκεντρωθήκαμε όλοι οι μαθητές στο σημείο που είχαμε συμφωνήσει, η κάθε τάξη επιβιβάστηκε στο λεωφορείο της και από εκεί ξεκίνησε η εκδρομή για το Κεφαλοχώρι. Κατά την διάρκεια της 45λεπτης αυτής διαδρομής, προτού φτάσουμε στο χωριό, περάσαμε μέσα από πευκοδάση που δίνουν στο μέρος την αίσθηση της ορεινής ομορφιάς κατά μήκος όλης της διαδρομής με ένα χείμαρρο να δίνει και την τελική πινελιά σε όλο αυτό το μαγευτικό τοπίο.

Επίσης, δίπλα από τον δρόμο, είδαμε τον Σαραντάπορο που πηγάζει από το όρος Μαύρη Πέτρα σε υψόμετρο 1.500 μέτρων της οροσειράς Γράμμου και που συγκεντρώνει τα νερά των ρεμάτων που χύνονται προς την Νότια πλευρά του Γράμμου και την Δυτική πλευρά του Σμόλικα, οπότε αντικρίσαμε επιτέλους, το χωριό που είναι τοποθετημένο στο πλάι του ποταμού.

Ύστερα, αφού και οι τρεις τάξεις αποβιβάστηκαμε από τα λεωφορεία, κατευθυνθήκαμε προς το Λαογραφικό Μουσείο του χωριού, συνοδευόμενοι από δύο ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι μας πληροφόρησαν σχετικά με τον τρόπο ζωής τους, τις ενασχολήσεις στα δύσκολα χρόνια των προηγούμενων δεκαετιών και

επίσης είδαμε τα αγροτικά εργαλεία που χρησιμοποιούσαν αλλά και διάφορα κυνηγετικά εργαλεία τα οποία εκτίθονταν στο μουσείο.

Αφού τελειώσαμε την ξενάγησή μας στο Λαογραφικό μουσείο, οδηγηθήκαμε προς το Μνημείο του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδος (ΔΣΕ) Κεφαλοχωρίου που βρίσκεται σε ένα υψηλό σημείο, πάνω από το χωριό και επιπρόσθετα η θέα από εκεί είναι μοναδική: αντικρίσαμε όλο το χωριό, τον Σαραντάπορο, μια πρώτη εικόνα του Γράμμου και την κοίτη του ρέματος Ντιβόικα, όπου είναι κτισμένος ο νεοσύστατος οικισμός.

Το χωριό βρίσκεται στα βόρεια του Νομού Ιωαννίνων, στα όρια Ηπείρου - Μακεδονίας και είναι κτισμένο μέσα στην απaráμλλη ομορφιά της Ηπειρωτικής μας φύσης, αφού βρίσκεται στην σμίξη του παραποτάμου Λυγέρης γνωστή και ως Ντιβόικα με το ποτάμι του Σαραντάπορου, όπου εκεί καταλήγουν τα νερά των Άνω και Κάτω Αρένων. Επιπλέον, λόγω της θέσης του δίπλα στο 98ο χλμ της εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κοζάνης, το Κεφαλοχώρι ενδείκνυται για διαμονή, ως ιδανική βάση για «εξομήσεις» στα όμορφα γειτονικά χωριά, καθώς και για φυσιολατρικές διαδρομές στην παρθένα φύση των βουνών που το περικλείουν, του ιστορικού Γράμμου και Σμόλικα.

Αφού τελείωσε η ξενάγηση στα μνημεία ξεκίνησε η εξερεύνηση του τόπου από κάθε παρέα ξεχωριστά. Μερικά παιδιά αποφάσισαν να κατευθυνθούν προς το ποτάμι, άλλα να παραμείνουν στο χωριό ασχολούμενα με διάφορες αθλητικές δραστηριότητες στο γήπεδο του χωριού και άλλα να ξεκουραστούν σε κάποια από τα καφενεία.

Κι ενώ η μέρα μας κυλούσε ευχάριστα καθώς ήμασταν γεμάτοι με κέφι και διάθεση για εξερεύ-

νηση, οι καθηγητές μας κάλεσαν να συγκεντρωθούμε στην κεντρική πλατεία του χωριού, όπου ένας χωρικός μας κατατόπισε, δίνοντάς μας διάφορες πληροφορίες σχετικά με το χωριό.

Έτσι πληροφορηθήκαμε σχετικά με την σύγχρονη αρχιτεκτονική του χωριού, μιας και το χωριό παλαιότερα, ήταν τοποθετημένο 10 χλμ ανατολικότερα της σημερινής του θέσης, εξαιτίας όμως των καθιζήσεων του εδάφους και των πολλών κατολισθήσεων το χωριό εκκενώθηκε και χτίστηκε εκ νέου σε μία ασφαλέστερη από τέτοια προβλήματα και κινδύνους, περιοχή. Επιπλέον, μάθαμε πως η παλαιότερη ονομασία του χωριού ήταν

«Λούψικο» και ότι λειτουργεί νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο που καλύπτει και τα γύρω χωριά. Τέλος μάθαμε για τις σημερινές παραγωγικές ασχολίες των κατοίκων.

Ο χρόνος πέρασε πολύ γρήγορα και έφτασε η ώρα για την επιβίβασή μας στα λεωφορεία και την επιστροφή στον τόπο εκκίνησής μας, την Κόνιτσα.

Αναμφισβήτητα περάσαμε πολύ όμορφα και αποκομίσαμε πολλά πράγματα από την εκδρομή μας στο όμορφο αυτό χωριό των Μαστοροχωρίων, το Κεφαλοχώρι.

ΒΙΒΗ ΤΑΣΣΟΥ

20-3-2012. Από τη συνάντηση αποφοίτων του 2ου Δημοτικού Σχολείου Κόνιτσας

Χαιρετισμός Β. Τσιαλιαμάνη στις 27-6-2014 στην Κόνιτσα στα εγκαίνια της τουριστικής μονάδας «LOTOS FARM»

Αν ζούσε ο Σπύρος ο Γκότζος θα ήταν εδώ και θα αισθανόταν και θα εξέφραζε ανείπωτη χαρά την ώρα των εγκαινίων αυτής της πολύτιμης τουριστικής εγκατάστασης. Είχαμε έρθει Γιάννη Λώτο μαζί με το Σπύρο Γκότζο, με δική του πρόταση, χειμωνιάτικη μέρα με δυνατό αέρα, και σε είχαμε θερμά και καρδιακά ευχαριστήσει γιατί η φιλοπατρία σου σε οδήγησε να επενδύσεις τον ιδρώτα σου στο γενέθλιο τόπο σου και τόπο μας. Συγχρόνως, κατά την συνήθειά μας, σου ζητήσαμε οικονομική βοήθεια για το Σωματείο μας, τον Σύνδεσμο Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας, που ασμένως πρόσφερε. Αυτή η βοήθεια έγινε χρηματικό έπαθλο για την αριστεύσασα απόφοιτη μαθήτριά του Λυκείου μας.

Τα ελάχιστα λόγια που θα ακολουθήσουν θα βγουν από το δικό μου στόμα αλλά είναι σκέψεις του Σπύρου Γκότζου, πολλάκις και ποικιλοτρόπως εκφρασθείσες και με την ιδιότητα του Προέδρου του Σωματείου μας.

Μεταπολεμικά για πρώτη φορά η χώρα μας και η περιοχή μας βρίσκεται σε αυτή την δεινή κρίση, που η πιο φανερή της πλευρά είναι η οικονομική κρίση. Μαστιζόμαστε από την ύφεση, την ανεργία, την ανέχεια, την φτώχεια και δυστυχέστατα ακόμη και την πείνα. Αντίδοτο στην κρίση, διέξοδος από την κρίση, είναι η ανάπτυξη. Αυτή διώχνει την μизέρια, αυτή δημιουργεί θέσεις εργασίας, αυτή παρά-

γει πλούτο και γνώσεις, αυτή δημιουργεί προϋποθέσεις για άλλη, μεγαλύτερη, ποιοτικότερη ανάπτυξη.

Η επένδυση, που την λειτουργία της εγκαινιάζουμε σήμερα, με τις ευχές της Αγίας της Εκκλησίας μας, είναι στον τουριστικό τομέα. Πρωτοπόρα η υποδομή που έκτισες Γιάννη Λώτο. Εκκλησιάκι που ιστορήθηκε από ντόπιους και ντόπιες αγιογράφους προς τιμήν του Αγίου Νικολάου, ζωολογικός κήπος με παραδείσενια ζώα, κατοικία με παραρτήματα, αρχοντική αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, μικρός ιππόδρομος, πισίνες κολύμβησης, εγκαταστάσεις για διάφορα, και άγνωστα ακόμη σε μας, αθλήματα συνθέτουν μέχρι τώρα την εγκατάσταση. Και σίγουρα υπάρχουν και άλλα σχέδια. Έγινε ένας όμορφος, λειτουργικός, επισκέψιμος για ντόπιους και ξένους, μορφωτικός, αθλητικός, περιπατητικός και τουριστικός χώρος. Καλύπτει ανάγκες του τουρισμού μας. Δίνει στον τουρισμό ποιότητα. Ανοίγει καίνουργια μονοπάτια προόδου.

Απευθύνεται στον επισκέπτη ως άνθρωπο και συνάνθρωπο. Ικανοποιεί την οικογένεια με παιδιά, που μπορεί να διαπνήσει τον διαθέσιμο χρόνο ευχάριστα, ψυχαγωγικά και πολιτισμικά. Λειτουργεί συμπληρωματικά προς κάθε άλλη τουριστική υποδομή. Ερεθίζει τον νου για τις αναπτυξιακές δυνατότητες του τόπου μας. Ψηλώνει τον Δήμο μας. Ανεβάζει την περιοχή μας που μπορεί επάξια να συνα-

γωνίζεται άλλους τουριστικούς προορισμούς. Ποιος θα το πίστευε πριν λίγα χρόνια πως η τοποθεσία τα «Σέρβена», αυτό το βοσκοτόπι με τα πολλά αγκάθια, χάρις στο δικό σου μυαλό Γιάννη Λώτο, θα αποκτούσε τουριστική αξία; Τα «Σέρβена» είναι όμως προσοντούχα θέση της Κόνιτσας. Είναι ηλιόλουστη, δροσερή τους θερινούς μήνες, με ωραία θέα στον οικισμό μας, στα υπέροχα βουνά μας, τον παραγωγικό κάμπο μας και το ζωοφόρο ποτάμι μας. Αναγνωρίζεται παγκόσμια ότι η βάση του αειφόρου τουρισμού είναι η περιβαλλοντική ποιότητα.

Τον τουρισμό οι επαΐοντες τον ονομάζουν στην χώρα μας σύγχρονη και βαριά βιομηχανία. Είναι το άλογο που σέρνει στην ανηφόρα το κάρο της ανάπτυξης. Ποικίλες οι θετικές επιδράσεις στην οικονομία, στην κοινωνία, στην γνωριμία και συμφιλίωση ανθρώπων, λαών και εθνών.

Η επένδυση που τώρα καιρόμαστε είναι, στις στενόχωρες μέρες που ζούμε, παράθυρο στο οικονομικό μέλλον, πόρτα εξόδου από την τοπική κρίση, οξυγόνο στο άρρωστο οργανισμό της κοινωνίας μας, γροθιά στην μизέρια, κύτταρο στην

ανεργία. Για το αποτέλεσμα που τώρα καμαρώνουμε, δαπανήθηκε χρόνος για το όνειρο, το σχέδιο και την μελέτη, αναλώθηκε μυαλό για την εκτέλεση, ξοδεύτηκε χρήμα για την υλοποίηση, έμεινε άπνους και με στενοχώριες ο νοικοκύρης. Χύθηκε ιδρώτας από τους εργαζόμενους. Μοιράσθηκαν μισθοί και μεροκάματα. Δούλεψε η αγορά. Κινήθηκε εν γένει η τοπική οικονομία. Τις ίδιες και περισσότερες αγαθές συνέπειες θα έχει και η λειτουργία της επένδυσης, που ευχόμαστε να μακρομερεύσει.

Ο Σπύρος Γκότζος έλεγε και έγραφε ότι όλοι όσοι επενδύουν στο Δήμο μας είναι και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ευεργέτες του τόπου μας. Αν τίποτε άλλο δεν μπορούμε να τους προσφέρουμε, ως αντίδωρο ας βγαίνει μέσα από την ψυχή μας ένα γνήσιο ευχαριστώ.

Γιάννη Λώτο σε ευχαριστούμε για την προσφορά σου, που θέλουμε κάθε μέρα να μεγαλώνει, σου ευχόμαστε υγεία και δύναμη και καλές δουλειές. Ελπίζουμε ότι το παράδειγμά σου θα ακολουθήσουν και άλλοι Κονιτσιώτες, έχοντες και κατέχοντες.

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός) Τρίτη έκδοση.
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία) Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.
3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ ΤΗΛ. 26550 24574

Πόνος κι Εδπίδα

*Ο μαύρος γρανίτης βδαστάνει θυμάρι,
στο κοίχωμα βράχος κυγέδη βαστά.
Το διόκαμα γήνει πικρό παξιμάδι,
ο πόδος ανδίξει γδυκιά δευτεριά.*

*Πέτρα στην πέτρα ανδριεύει η εδπίδα
ζυμώνεται δάσπη στο αίμα Λωμιού.
Παδάμες κεντούνε στ' αμόνι τη μνήμη,
το αδέτρι προσμένει καιρό δυτρωμού...*

*Χτισμένες καρδιές σ' αιώνων καδούπια,
η σάρκα θινάρι, μειτριούνται οστά.
Βοδβοί των ματιών, σταδάζουν στο θρόνδο,
προσκέφαδο πέτρα, για σάισμα κλαδιά.*

*Μνημούρια σπαρμένα, αιώνων θυσίες,
κονίσματα κάσιων αχιώ αντηχούν.
Λημέρι ξυγκκλήσι, παπάς τους ορκίζει,
ραγιάδων οι φύτρες για γνώση αγρυπνούν.*

*Ξε γχήσσο ιστορίας τροχάνε τις πάδες,
για βίγδα ζαδόγγον γυναίκες τραβούν.
Καγάδη δανδός «εν πορεία εξόδου»,
Ψυχές καρτερούνε στη δόξα να μπουν.*

*Λχοινί Πατριάρχου βδογά καρποφύδδι,
ακρίρειες Έθνους ομιωχές αντοιχούν
Ποιέ ας μη δήγει η δύμιση πόνου,
σμιδεύει εδπίδα σε όσα θα ρθούν.*

π. Ιωάνν (Κόνιτσα)

Αναμνήσεις - Νοσταλγίες

Γειά και χαρά σας βρε παιδιά.

Για και χαρά σας ούδοι.

Μια νοσταλγία σας έγραφα, για σας στα ξένα φίδοι.

Απόψε ανταμύσαμε, γίναμε μια παρέα,

Να θυμηθούμε ρε παιδιά τον Πεκδαριού τα ωραία.

Στην Ήνδο την πεντάμορφη, στοχόδια τα χωριά μας,

Κι εμείς όπου και νάμαστε τάχουμε στην καρδιά μας.

Ψάχνει τις ρίζες τον να βρει κάθε ξενιτεμένος,

Πώς γδένταγαν, πώς χόρευαν παλιά οι πρόγονοί μας,

Και μεις εδώ όδοι μαζί πίνοντας στην υγεία τους,

Βαδίζοντας, χορεύοντας σι' αχνάρια τα δικά τους.

Στον Ήπειρώτικο σκοπό ο μερακλής χορεύει,

Και μένα πάδι το μυαλό πδάδι και ταξιδεύει.

Τρέχει και πάει κατά κει στο μακρινό χωριό μου,

Στο όμορφο Πεκδάρι μου που τόχω στο μυαλό μου.

Ήθελα νάμουννα παρών μέσα στους καφενέδες,

Και μια παρέα να γινώ μαζί με τους γδενίφδες.

Να πούμε τα τραγούδια μας, τα πατρικά Χουμπέτια,

Για να ξεχνούμε φίδοι μου της ξεντιάς τα Νιέρτια.

Και στο Πεκδάρι να βρεθώ μ' όδα τα φιδαράκια,

Τα να γυρίσουμε μαζί τα παιδικά σοκάκια.

Γειά και χαρά σας φίδοι μου, γειά και χαρά σου ΜΑΝΑ,

Το χάδι σου νοστάλγησα, την αγκαδιά σου ΜΑΝΑ.

Κ.Γ.Κ.

(Αφιερωμένο στους όπου Γης-Απόδημους
Πεκδαρίτες και όχι μόνο)

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ιανουάριος 2011 - Αύγουστος 2014

Δήμαρχος Παναγιώτης Γαργάλας

Κόνιτσα 29-8-2014

Την Παρασκευή 29/8 στο αμφιθέατρο του Δήμου έγινε Απολογισμός των Πεπραγμένων από τον απερχόμενο Δήμαρχο κ. Π. Γαργάλα.

Ο Δήμαρχος έκανε εκτενή αναφορά στο έργο της Δημ. Αρχής κατά το διάστημα της θητείας τους χαρακτηρίζοντάς το θετικό.

Μετά έλαβε το λόγο για λίγο ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος κ. Α. Παπασπύρου τονίζοντας ότι θα συνεχίσει το έργο με τη συνεργασία της αντιπολίτευσης για το καλό του τόπου.

Οι Αντιδήμαρχοι κ. Κ. Τσούβαλη και κ. Απ. Ραπακούσιος τόνισαν την προσφορά των Δημ. Συμβούλων για τη συνεργασία που είχαν στο διάστημα της θητείας τους και ευχαρίστησαν το προσωπικό του Δήμου για τις υπηρεσίες τους.

Τέλος μίλησε για λίγο και ο Δημ. Σύμβουλος κ. Ι. Χαβάς και η συγκέντρωση έληξε με τον αποχαιρετισμό και τις ευχαριστίες προς όλους από τον κ. Γαργάλα.

Ο Απολογισμός του κ. Δημάρχου Παναγιώτη Γαργάλα έχει ως εξής:

Με την ολοκλήρωση της θητείας μας στο νέο Δήμο της Κόνιτσας, καταθέτουμε με ικανοποίηση τον Απολογισμό Πεπραγμένων της Δημοτικής Αρχής για το 2011-2014. Μιας περιόδου μεγάλων αλλαγών, ανατροπών αλλά και δυσκολιών, σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο.

Στα τριάντισι περίπου χρόνια της θητείας μας, προσπαθήσαμε να αντιμετωπί-

σουμε τον οικονομικό και διοικητικό «στραγγαλισμό» της τοπικής αυτοδιοίκησης, που προέρχεται από ένα ημιτελές νομοθετικό πλαίσιο και μια αδυσώπητη γραφειοκρατία, μέσα σε μια ισοπεδωτική οικονομική κρίση.

Η κεντρική διοίκηση του κράτους, αντιλαμβάνεται το ρόλο της συγκεντρωτικά και όχι επιτελικά. Λειτουργεί απέναντι στην Αυτοδιοίκηση τιμωρητικά και όχι υποβοηθητικά. Ακόμα και σήμερα, παρά την αντίθετη διεθνή εμπειρία για το ρόλο των δήμων, προσπαθεί να πειθαναγκάσει την τοπική αυτοδιοίκηση και να την καταστήσει ένα άβουλο εξάρτημα μιας αντιπαραγωγικής μηχανής και όχι ένα δραστήριο παίκτη της τοπικής ανάπτυξης.

Η εμπειρία αυτών των 3,5 χρόνων της θητείας μας, έδειξε ότι αυτή η στρατηγική της καθήλωσης των δήμων εδράζεται βαθιά μέσα στη φύση και τους μηχανισμούς του νεοελληνικού κράτους και αποσκοπεί στο να κρατήσει τους δήμους σε καθεστώς «παιδιού υπό εποπεία», από το κράτος «κηδεμόνα».

Παρά το εξαιρετικά δυσμενές κλίμα και τις μεγάλες αλλαγές που κληθήκαμε να υιοθετήσουμε, τις τεράστιες δυσκολίες και τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίσαμε ως Δημοτική Αρχή την περίοδο αυτή, καταφέραμε πολλά - μικρά αλλά και μεγάλα - όπως μπορείτε να διαπιστώσετε και εσείς. Ένα σημαντικό έργο με ποι-

οτικά χαρακτηριστικά αλλά και ποσοτικά.

Σήμερα είμαστε εδώ σε μια διαδικασία ανοικτή, διάφανη, σε μια διαδικασία απολογισμού πεπραγμένων της περιόδου 2011-2014, σε μια διαδικασία λογοδοσίας απέναντι στους συμπολίτες μας, όχι γιατί προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία, αλλά διότι αυτή είναι η **ελάχιστη ηθική και πολιτική υποχρέωση που έχουμε προς όλους τους δημότες μας, αυτούς που μας εξουσιοδότησαν να υπηρετήσουμε το Δήμο και να υπερασπιστούμε τα συμφέροντά τους. Είναι ελάχιστη υποχρέωση προς τους εαυτούς μας, να καταγράψουμε την πραγματικότητα αυτής της θτείας, απέναντι στην παραπληροφόρηση ή και την άγνοια.**

Φίλες και φίλοι

Αλήθεια είναι ότι καταφέραμε, παρά το ασφυκτικό πλαίσιο, να κρατήσουμε το Δήμο όρθιο.

Η περικοπή των πόρων αγγίζει το Ψηφίσαμε τον νέο **Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας** σε επίπεδο προϊσταμένων τμημάτων, με τρία τμήματα και δύο αυτοτελή γραφεία. Ορίσαμε αναπληρωτές προϊσταμένους μέχρι την αξιολόγηση των νέων από το υπηρεσιακό συμβούλιο. Συγκωνεύσαμε όλα τα ΝΠΙΔ σε ένα, την **Κοινωνική Επιχείρηση του Δήμου** και όλα τα ΝΠΔΔ σε ένα, το **ΚΕΠΑΠΑ**.

Συγκωνεύσαμε όλες τις **Σχολικές Επιτροπές** σε δύο, μία **Α/θμιας** και μία **Β/θμιας εκπ/σης**. Καταφέραμε εντός των προθεσμιών που έθετε ο Καλλικράτης, να προσαρμόσουμε το Δήμο μας στις επιταγές του.

Δημιουργήσαμε και οργανώσαμε το **Πολεοδομικό Γραφείο**, σε πλήρως ανα-

καινισμένο χώρο, στο ισόγειο του Δημαρχείου, με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών μας.

Αποδεχθήκαμε από το Υπουργείο Παιδείας τη **χρήση της Μαθητικής Εστίας για 30 χρόνια** με την κατάργηση του Ε.Ι.Ν., με την προϋπόθεση και της μεταφοράς των αντιστοίχων πόρων. Τα λειτουργικά ετήσια έξοδα ανέρχονται στο ποσό των 250.000,00-€ περίπου. Έχει τη δυνατότητα φιλοξενίας 70 ατόμων. Φιλοξενεί μαθητές της περιοχής μας και καλύπτει και τις φιλοξενίες του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας.

Η Κόνιτσα είναι μια περιφερειακή πόλη η οποία **κατάφερε να κρατήσει όλες τις υπηρεσίες της**, δεν καταργήθηκε καμία. Θυμάστε τους αγώνες που κάναμε, σύσσωμα Δήμος, φορείς και κοινωνία. Κρατήσαμε το 583 Τάγμα Πεζικού και τα Γραφεία Δ.Ο.Υ. και Ι.Κ.Α. Επί πλέον καταφέραμε την ίδρυση μιας νέας δομής, την **ίδρυση ενός Δημοσίου Ι.Ε.Κ. Κόνιτσας**.

Καταστήσαμε την Κόνιτσα πολλές φορές **κέντρο αθλητικών δραστηριοτήτων**, με την οργάνωση του πανελλήνιου πρωταθλήματος της άρσης βαρών, το πανελλήνιο πρωτάθλημα βόλεϊ, της επιτραπέζιας αντισφαίρισης αλλά και της συνέχισης του Ευάθλου.

Συνεχίσαμε την πολύ επιτυχημένη διοργάνωση του **SUMMER SCHOOL**, που αναβαθμίζει παγκοσμίως την περιοχή μας.

Υπογράψαμε το **πρωτόκολλο συνεργασίας με τον Δήμο Πρεμετής**, μια συνεργασία σε επίπεδο πολιτιστικό, τουριστικό, περιβαλλοντικό, αναπτυξιακό και σχεδιά-

σαμε τη συνεργασία μας με το Δήμο της Ερσέας.

Έγινε η **μεταστέγαση ΚΕΠ Κόνιτσας** σε χώρο της Δημοτικής Αγοράς Κόνιτσας και υπάρχει **ανταποκριτής ΟΑΕΔ** εκεί, για την εξυπηρέτηση των ανέργων.

Επιπλέον έγιναν: **Αναβάθμιση υλικοτεχνικού εξοπλισμού** στις υπηρεσίες του Δήμου. Έκδοση Λογαριασμών ύδρευσης με ταχυπληρωμή. Καθορισμός χώρου για **ελεγχόμενη αμμοληψία**.

Οριοθέτηση του Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίσσας, στο οποίο εντάχθηκαν και εκτάσεις του Δήμου Κόνιτσας και υπογράψαμε προγραμματική σύμβαση με το Δήμο Γρεβενών και το Φορέα Διαχείρισης του Χιονοδρομικού.

Πραγματοποιήθηκαν:

Εργασίες **καθαρισμών δασικών και κτηνοτροφικών δρόμων 70.000 €** ανά έτος. **Αναβάθμιση ενσύρματων δικτύων. Σύνδεση αποκεντρωμένων υπηρεσιών** του Δήμου με την κεντρική υπηρεσία ΚΕΠΑΠΑ, ΚΕΠ Κόνιτσας, ΚΕΠ Αετομηνίστας, Υπηρεσίες Καθημερινότητας.

Εγκατάσταση ασύρματου internet σε 15 πολυσύχναστα σημεία και Δημόσιες Υπηρεσίες της πόλης, καθώς και σε 7 Τοπικές Κοινότητες.

Αναβάθμιση αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου (κλιματισμός). Σύγχρονη μαγνητοφώνηση συνεδριάσεων ΔΣ (καταγραφικό μηχανήμα με σκληρό δίσκο).

Ανακαίνιση του Συνεδριακού Κέντρου του Δήμου στο Δημαρχιακό Μέγαρο.

Καταφέραμε **έκτακτη χρηματοδότηση 80.000,00 €** από το ΥΠΕΣ για θεομηνίες, τα οποία και απορροφήθηκαν.

Καταφέραμε **έκτακτη χρηματοδότηση 200.000,00-€** από το ΥΠ. Ανάπτυξης για θεομηνίες, έγινε η μελέτη, αναμένεται η δημοπράτηση.

Έχουν γίνει σημαντικά βήματα για το μέλλον όπως:

Δημιουργία Οικομουσείου Αώου με την ολοκλήρωση του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας – Αλβανίας. Δημιουργήθηκαν τέσσερις θεματικές διαδρομές και στις δύο χώρες, μέσα από τις οποίες, ο επισκέπτης μπορεί να ανακαλύψει τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική, την ιστορία, την φύση, γύρω από την υδάτινη αυτή λεκάνη του Αώου.

Δημιουργία Μουσείου Αμπελου και Οίνου στην Κόνιτσα. Μια προσπάθεια του Δήμου για την ανάπτυξη της αμπελοαγωγίας και του οινικού τουρισμού, μέσα από το πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδας – Ιταλίας, 2007 – 2013.

Ολοκληρώθηκε το **Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο** του Δήμου Κόνιτσας, τμήμα του οποίου αποτελεί η κοιλάδα του Αώου, που οδηγεί προς τον Σταθμό Συνόρων 'ΜΕΡΤΖΙΑΝΗ'. Αυτός είναι ο χώρος που θα δεχθεί την μεγαλύτερη οικιστική και περιβαλλοντική πίεση στο μέλλον, λόγω των νέων οδικών αξόνων, που δημιουργούνται στην Αλβανία και γενικότερα στα δυτικά Βαλκάνια.

Ξεκίνησαν οι εργασίες για την **αλλαγή του τρόπου άρδευσης του κάμπου της Κόνιτσας**, αλλαγή η οποία θα επιφέρει νέες προοπτικές στον τομέα της γεωργίας.

Δημοπρατήθηκε η **μελέτη διαπλάτυνσης του εθνικού οδικού δικτύου από Καλπάκι προς Κόνιτσα** με ιδιαίτερη έμφαση

στη χωροθέτηση των σημείων πώλησης των τοπικών μας προϊόντων στις θέσεις 'Καλλιθέα' και 'Κλειδωνιά' και στη δημιουργία της καινούριας εισόδου στην πόλη μας. Η υλοποίηση του παραπάνω έργου θα γίνει με ένταξή του στην 5η Προγραμματική Περίοδο 2014-20.

Σχολές Δημοτικής Αστυνομίας, λύση και εκκαθάριση, με όλα τα περιουσιακά στοιχεία να περιέρχονται στο Δήμο.

ΚΕΠΑΠΑ (Κέντρο Πρόνοιας Αθλητισμού Προσχολικής Αγωγής)

Το νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του Δήμου Κόνιτσας που έχει ως έργο:

Την εποπτεία για την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας, που στοχεύουν στη στήριξη των οικονομικά αδυνάτων πολιτών.

Την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων που αφορούν την κοινωνική φροντίδα, απασχόληση και ψυχαγωγία της τρίτης ηλικίας (εκδρομές, εκδηλώσεις).

Την εκπαίδευση, απασχόληση και φύλαξη νήπιων, όπως και σίτιση αυτών στις δομές των Παιδικών Σταθμών.

Την παροχή συσσιτίου στα παιδιά των ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων του Δήμου. Τον σχεδιασμό και μέριμνα για την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους, τη διοργάνωση και υποστήριξη αθλητικών αγώνων και τη συντήρηση αθλητικών χώρων και γηπέδων.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ

Από τις 1/5/2011 έως και τις 29/8/2014 έχουν συντελεστεί τα ακόλουθα από την

Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου:

Εκδόθηκαν **57** άδειες οικοδομής

Εκδόθηκαν **20** δημοτικές άδειες οικοδομής

Εκδόθηκαν **35** άδειες μικρής κλίμακας

Διεκπεραιώθηκαν **19** αιτήματα για ρύθμιση με το Ν. 3843/2010

Από το χρονολογικό αρχείο που τηρεί η Υπηρεσία μας διεκπεραιώθηκαν

συνολικά **921** έγγραφα τα οποία αφορούν απαντήσεις σε ερωτήματα πολιτών, χορήγηση διαφόρων βεβαιώσεων, ρευματοδοτήσεις, εκθέσεις αυτοψίας κλπ.

Κυρώθηκε μία μεμονωμένη πράξη εφαρμογής και μία πράξη αναλογισμού εντός του οικισμού της Κόνιτσας.

Παράλληλα η Υπηρεσία μας δημιούργησε ηλεκτρονικό αρχείο με:

Αρχείο οικοδομικών αδειών από το 1968 έως και σήμερα. Αρχείο αυθαιρέτων κατασκευών.

Αρχείο θεομνησιόπληκτων αδειών. Αρχείο δημοτικών αδειών. Χάρτες του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Κόνιτσας όπως ισχύει σήμερα. Της πολεοδομικής μελέτης του οικισμού της Κόνιτσας (1989), όπως ισχύει σήμερα. Αεροφωτογραφίες με τις οριοθετήσεις των οικισμών του Δήμου Κόνιτσας. Αρχείο διατηρητέων κτιρίων. Χάρτες από διανομές των οικισμών της Κόνιτσας, όπου υπάρχουν.

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Διεκπεραίωση πεντακοσίων πενήντα τριών (553) εγγράφων νομικού περιεχομένου, που αφορούσαν υποθέσεις του Δήμου, συμπεριλαμβανομένων εξωδίκων επιστολών και προσφυγών.

Σύνταξη και κοινοποίηση εκατόν τριάντα πέντε (135) γνωμοδοτήσεων σχετικά με τα πάσης φύσεως ανακύπτοντα νομικά ζητήματα.

Δρομολόγηση σαράντα τεσσάρων (44) δικαστηρίων αστικής φύσεως, δεκα-

πέντε (15) δικαστηρίων διοικητικής φύσεως και δέκα (10) δικαστηρίων ποινικής φύσεως.

Διαμόρφωση αρχείου δικαστικών υποθέσεων.

Παραλαβή 01-1-2011						
A/A	ΟΤΑ	τραπεζικό υπόλοιπο	υπόλοιπο ταμείου	Σύνολο	οφειλές	Υπόλοιπο
1	Αετομηλίτσα	808,96	0,00	808,96	88.917,92	-88.108,96
2	Δίστρατο	201.148,47	0,00	201.148,47	0,00	201.148,47
3	Κόνιτσα	4.751.436,34	5.925,05	4.757.361,39	765.446,82	3.991.914,57
4	Μαστοροχώρια	121,29	1.497,30	1.618,59	478.094,84	-476.476,25
5	Φούρκα	1.999,62	0,00	1.999,62	21.258,00	-19.258,38
ΣΥΝΟΛΟ		4.955.514,68	7.422,35	4.962.937,03	1.353.717,58	3.609.219,45

Παράδοση 29-8-2014						
A/A	ΟΤΑ	τραπεζικό υπόλοιπο	υπόλοιπο ταμείου	Σύνολο	οφειλές	Υπόλοιπο
1	Κόνιτσα	3.915.091,71	242,49	3.915.334,20	140.081,12	3.775.253,08

Ανάλυση χρηματικού υπολοίπου			
A/A	περιγραφή		ποσό
	Τακτικά έσοδα	ΚΑΠ	114.760,98
		Λοιπά	12.558,54
	Έκτακτα έσοδα	ΣΑΤΑ ΠΟΕ	772.077,67
		ΣΑΤΑ 2014	186.060,00
		Λοιπά χρηματοδοτικά προγράμματα	41.020,19
		Λειτουργικά σχολείων	29.992,32
		Μαθητική Εστία	312.712,91
		Επισκευές σχολικών κτιρίων	147.432,33
		Πολιτική προστασία, πυροπροστασία, θεομηνίες	54.934,24
		Σχολή Δημοτικής Αστυνομίας Κόνιτσας (λειτουργικά)	845.885,02
		Σχολή Δημοτικής Αστυνομίας Κόνιτσας (επέκταση κτιρίου)	1.397.900,00
ΣΥΝΟΛΟ			3.915.334,20

Απολογισμός θητείας 2011-2014				
ΕΣΟΔΑ				
Κωδικός	Περιγραφή	Διαμορφωμένος Προϋπολογισμός	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα
06.00.0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	15.140.999,13	11.906.773,60	11.217.492,11
06.00.1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	26.130.447,19	5.551.805,68	5.471.856,55
06.00.2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	497.239,41	198.687,82	175.499,91
06.00.3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	2.778.519,13	3.423.456,42	553.081,36
06.00.4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2.902.552,24	2.273.993,98	2.197.830,68

Απολογισμός θητείας 2011-2014				
ΕΣΟΔΑ				
Κωδικός	Περιγραφή	Διαμορφωμένος Προϋπολογισμός	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα
06.00.0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	15.140.999,13	11.906.773,60	11.217.492,11
06.00.1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	26.130.447,19	5.551.805,68	5.471.856,55
06.00.2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	497.239,41	198.687,82	175.499,91
06.00.3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	2.778.519,13	3.423.456,42	553.081,36
06.00.4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2.902.552,24	2.273.993,98	2.197.830,68

Έργα με ανάθεση			
A/A	έτος	αριθμός έργων με απευθείας ανάθεση (ΣΑΤΑ)	ποσό
1	2011	10	87.271,00 €
2	2012	49	351.849,00 €
3	2013	67	483.000,00 €
4	2014	82	586.923,54 €
	Σύνολο	208	1.509.043,54 €

Ανάλυση ΣΑΤΑ	
Περιγραφή	Ποσό
ΣΑΤΑ Ταμείου ΠΟΕ (29-8-2013)	772.077,67 €
Σύνολο ΣΑΤΑ ΠΟΕ που έχει διατεθεί	573.251,65 €
Υπόλοιπο ΣΑΤΑ ΠΟΕ προς διάθεση	198.826,02 €

ΣΑΤΑ 2014 Ταμείου (29-8-2013)	186.060,00 €
Σύνολο ΣΑΤΑ 2014 που έχει διατεθεί	40.000,00 €
Υπόλοιπο ΣΑΤΑ 2014 προς διάθεση	146.060,00 €

Σύνολο ΣΑΤΑ προς διάθεση	344.886,02 €

Εντάλματα			
A/A	έτος	αριθμός ενταλμάτων	ποσό
1	2011	794	6.198.122,01 €
2	2012	1.024	5.932.115,11 €
3	2013	856	5.459.872,83 €
4	2014	618	3.503.290,27 €
	Σύνολο	3.292,00	21.093.400,22 €

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

1. LEADER

α) «Αποκατάσταση πέτρινου γεφυριού Κόνπσας» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 240.725 ευρώ. Κατατέθηκε φάκελος για προέγκριση του έργου στην Ήπειρος Α.Ε.

β) «Δημιουργία πολυμεσικού ηλεκτρονικού ξεναγού σε μονοπάτια πολιτι-

σμού στα Μαστοροχώρια Κόνπσας» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 114.082,50 ευρώ. Ζητήθηκε τρίμηνη παράταση από την Ήπειρος Α.Ε. για κατάθεση του φακέλου προέγκρισης.

δ) Κατατέθηκε πλήρης φάκελος για έγκριση του έργου «Μουσείο Ηπειρωτών Μαστόρων» με προϋπολογισμό 300.000 ευρώ χωρίς το Φ.Π.Α. Για την κατάθεση του φακέλου εκπονήθηκαν τρεις μελέ-

τες: Μουσειολογική, Μουσειογραφική, Ηλεκτρομηχανολογική, υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, Σόνιας Χαραλαμπίδου.

γ) «Συλλογή -εκθετήριο έργων των Χιοναδίων Ζωγράφων και Αγιογράφων» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 38.740,20 ευρώ. Ζητήθηκε τρίμηνη παράταση από την Ήπειρος Α.Ε. για κατάθεση του φακέλου προέγκρισης.

2. INTERREG

α) «Μουσείο Οίνου και Κατασκευή Πρότυπου Αμπελώνα στην Κόνιτσα» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 270.000 ευρώ. Το έργο έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό και ζητήθηκε παράταση μέχρι τον Ιούνιο του 2015 για να αποπερατωθεί.

β) «Καινοτόμες δράσεις δορυφορικής παρακολούθησης των περιβαλλοντικών φυσικών πόρων της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας-Αλβανίας» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 27.000 ευρώ για το Δήμο μας. Το έργο έχει ολοκληρωθεί και απομένει ο έλεγχος των πληρωμών.

3. ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κατατέθηκε πρόταση για «Προμήθεια νέων φωτιστικών τεχνολογίας LED» με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 73.713,90 ευρώ και οι γραφειοκρατικές ενστάσεις έχουν δυσκολέψει την ολοκλήρωση του διαγωνισμού.

4. ΕΣΠΑ

α) Ψηφιακή Σύγκλιση

Στο πρόγραμμα ψηφιακή σύγκλιση έχει κατατεθεί η πρόταση «Οδηγός Πόλης» ύψους 61.500 ευρώ με το Φ.Π.Α. Το έργο περιλαμβάνει μια σειρά από

διαδικτυακές υπηρεσίες στους πολίτες/δημότες σε πραγματικό χρόνο, μέσω σύγχρονων διαδραστικών εφαρμογών και προηγμένων τεχνολογιών πληροφορικής. (Σημεία ενδιαφέροντος, δρομολόγια ΜΜΜ, επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες και υποδομές κ.α.)

β) «Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης Κόνιτσας» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 2.700.000 ευρώ και συμβατικό ποσό 1.203.662,81 ευρώ. Μετά από πολλές κακοτεχνίες και προβληματική εκτέλεση του έργου από τον ανάδοχο, τον κηρύξαμε έκπτωτο και προχωράμε στη διαδικασία εκκαθάρισης της εργολαβίας και αναβάθμισης του έργου.

5. ΕΑΠΕΚ

α) «Αξιοποίηση Εθνικού Δρυμού Αώου» με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 1.100.000 ευρώ και Συμβατικό ποσό 607.270,52 ευρώ. Το έργο εκτελείται, αφού συνάψαμε προγραμματικές Συμβάσεις με τον Δήμο Ιωαννιτών και Διεύθυνση Δασών.

β) «Επισκευή και ανασπίλωση Μοναστηριού Ζέρμας» στην Ζέρμα, με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 550.000 ευρώ. Το έργο δημοπρατήθηκε στις 18/8/14 από την Περιφέρεια Ηπείρου και επελέγη ανάδοχος εκτέλεσης του έργου. Όλες οι διαδικασίες μέχρι την δημοπράτηση διενεργήθηκαν από το Δήμο μας, ολοκλήρωση μελέτης, έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, διορθώσεις επί των παρατηρήσεων της μελέτης και τελική έγκριση αυτής.

6. Αδειοδοτήθηκαν οι υδρομαστεύσεις και οι γεωτρήσεις του Δήμου μας.

7. Κατατέθηκαν έξι προτάσεις στο ΕΣΠΑ, 2014-2020, στην Περιφέρεια Ηπείρου στη θεματική ενότητα 'Ανέργων-Ευπαθών ομάδων, Μονογονεϊκών οικογενειών, μεταναστών κ.α.'

8. Υλοποιείται το πρόγραμμα για μακροχρόνια ανέργους, για ανθρώπους με αναπηρία, αποφυλακισθέντες και γενικά για ευάλωτες ομάδες ανθρώπων σε συνεργασία με το "BIC Ηπείρου", στα πλαίσια του προγράμματος ΤΟΠΕΚΟ.

9. Στο πρόγραμμα ΤΟΠΣΑ, πάλι σε συνεργασία με το "BIC Ηπείρου" υλοποιείται πρόγραμμα που αφορά ανέργους και νέους αγρότες.

10. ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ

α) Έχουν κατατεθεί τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται για τη χορήγηση βεβαίωσης από τον ΕΟΤ.

β) Έχουν επίσης κατατεθεί τα κατάλληλα δικαιολογητικά στο Σύνδεσμο των Ιαματικών Πηγών Ελλάδας (Θεσσαλονίκη) για την αναγνώριση των Ιαματικών πηγών. Ολοκληρώθηκε η υγειονομική μελέτη και αναμένεται η γεωλογική μελέτη για την ολοκλήρωση της αναγνώρισης.

11. Κατατέθηκε πρόταση για την κατασκευή παιδικής χαράς στην κάτω Κόνιτσα στο πράσινο ταμείο, χωρίς να έχει επιτυχή κατάληξη.

12. Παρακολουθούνται συνεχώς οι φυσικοχημικές και μικροβιολογικές παράμετροι ελέγχου του πόσιμου νερού σε όλο το Δήμο.

13. Συμπληρωματικά τεχνικά έργα στο χείμαρρο 'Νιβόικα' στο Κεφαλοχώρι, προϋπολογισμού 1.350.000 ευρώ,

στο πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας, 2007-2013.

14. Περιφράξεις - Αναδασώσεις στη τοπική κοινότητα Ηλιόραχη, προϋπολογισμού 175.000 ευρώ.

15. Αποκατάσταση-αναβάθμιση Νεοτριβής στο Δίστρατο του Δήμου Κόνιτσας, προϋπολογισμού 129.600 ευρώ.

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ

Πρόγραμμα Ανακύκλωσης (μπλε κάδοι). Υπογραφή Σύμβασης με την Ελληνική Εταιρία Ανακύκλωσης Αξιοποίησης Απορριμμάτων. Δεκάμηνη λειτουργία του παραπάνω προγράμματος με τοποθέτηση 85 κάδων στην πόλη Κόνιτσας.

Απολογιστικά στοιχεία από Νοέμβριο '13 έως σήμερα: 100 τόνοι ανακυκλώσιμα υλικά.

Λειτουργία Πάρκου Ανακύκλωσης Υπογραφή και λειτουργία του προγράμματος ανακύκλωσης για ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές με την Εταιρεία Ανακύκλωσης Α.Ε.

Απολογιστικά στοιχεία από Νοέμβριο '13 έως σήμερα: 3.700 τόνοι ηλεκτρικές - ηλεκτρονικές συσκευές και λαμπτήρες.

Άλλες δράσεις περιβάλλοντος
- Καθαρισμός (συστηματικός) εθνικού και δημοτικού οδικού δικτύου (κοπή κλαδιών, χόρτων, καθαρισμός από σκουπίδια).

- Καθαρισμός ρεμάτων, μνημείων,

χώρων αναψυχής και έλξης τουριστών.

– Διάνοιξη, βελτίωση, αποκατάσταση οδικού, εθνικού δικτύου με τα μηχαν/τα του Δήμου.

– Συντήρηση – διάνοιξη κτηνοτροφικών και δασικών δρόμων.

Τομέας πρασίνου

– Ανάθεση εργασίας συντήρησης πρασίνου για όλο τον Δήμο (ετήσια).

– Καθαρισμός παιδικών χώρων, σχολείων, νεκροταφείων, εκκλησιών, πλατειών.

– Δενδροφύτευση.

– Συνεργασία με εθελοντές και οργανώσεις για καθαρισμό δρόμων, δημοτικών χώρων, μνημείων.

Λοιπές δράσεις

– Κατασκευή μικρών τεχνικών έργων (σκάλες, φρεάτια, πεζούλια, τοίχοι αντιστήριξης).

– Κατασκευή μπαρών και κιγκλιδωμάτων προστατευτικών σε επίκαιρα σημεία (ιστορικό κέντρο, Παλαιά Αγορά, Σχολεία, παιδικές χαρές, πλατείες κλπ).

– Κατασκευή αρδευτικών αυλάκων.

– Πλακοστρώσεις και βελτίωση οδικού εσωτερικού δικτύου με ασφαλτο και τσιμέντο.

– Συντήρηση και βάψιμο σχολείων (Β' Δημοτικό, Τεχνικό Λύκειο, Υπόγειο Πάρκινγκ, Ανταλλακτικό Παζάρι, κλπ).

– Καθαρισμός Δημοτικών κτιρίων (εργοτάξιο, παλαιό ταπητουργείο, σχολεία κλπ).

Τομέας ύδρευσης

– Δράσεις:

1. Καθαρισμός δεξαμενών σ' όλο

τον Δήμο

2. Συντηρήσεις, επεκτάσεις, αντικαταστάσεις εσωτερικού και εξωτερικού δικτύου ύδρευσης.

3. Διευθέτηση ομβρίων.

4. Συντήρηση φρεατίων και υδρομαστεύσεων.

5. Συντήρηση αντλιοστασίων

6. Συντήρηση γεωτρήσεων.

7. Αντικατάσταση, τοποθέτηση παροχών ύδρευσης.

8. Συντήρηση δικτύου ύδρευσης σε Δημοτικά κτίρια (π.χ. Δημοτική Αστυνομία, σχολεία, Δημαρχείο κλπ)

Σύμβαση με ηλεκτρολόγους

– Προμήθεια, συντήρηση, αντικατάσταση λαμπτήρων του δημόσιου φωτισμού.

– Συντήρηση και επεκτάσεις δικτύου ηλεκτροδότησης με νέα φωτιστικά. (Παλαιά Αγορά – σκάλα – πλατείες κλπ)

– Ηλεκτροδότηση χώρων πολιτιστικών εκδηλώσεων.

– Συντήρηση, αντικατάσταση ηλεκτρικού δικτύου και εγκαταστάσεις σε Δημοτικά κτίρια (Δημαρχείο – Εργοτάξιο – Σχολεία κλπ)

Λοιπές δράσεις

– Αγορά μηχανήματος έργου για ύδρευση.

– Κατασκευή ράμπας στο εργοτάξιο για φόρτωση – εκφόρτωση απορριμμάτων.

– Άδεια και λειτουργία του μικρού απορριμματοφόρου της Πυρσόγιαννης.

– Συνεργασία με τον τομέα πολιτικής προστασίας για τον εκκλιονισμό και αντι-

μετώπιση εκτάκτων αναγκών από καιρικά φαινόμενα (Διάθεση μηχανημάτων και προσωπικού).

– Εξυπηρέτηση αναγκών συλλόγων και αθλητικών σωματείων για μετακίνηση των μελών τους με το λεωφορείο του Δήμου.

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και δραστηριοποιείται στους τομείς του Πολιτισμού, των Κοινωνικών Θεμάτων, της Παιδείας, της Δια Βίου Μάθησης, του Περιβάλλοντος, της Έρευνας και της Τεχνολογίας. Προσφέρει εργασία σε 33 εργαζομένους και λειτουργεί τα εξής προγράμματα:

– Πέντε δομές «Βοήθεια στο Σπίτι» (τρεις στην Κόνιτσα, μία στα Μαστοροχώρια και μία στο Δίστρατο)

– Το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ “Απασχόλησης Ανέργων ηλικίας 55-64 ετών”

– Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

– Το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης

Διοικείται από τον Πρόεδρο και 11μελές Δ.Σ. και χρηματοδοτείται από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που υλοποιεί, από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ωδείο, ζωγραφική, αγιογραφία), απο επιχορήγηση του Δήμου και από ακίνητα (κατάστημα Διστράτου)

Απολογισμός Έργου

– Αρχικά έγινε η συγχώνευση των Κοινωφελών Επιχειρήσεων Κόνιτσας, Μαστοροχωρίων και Διστράτου.

– Ξεκαθαρίστηκαν οι εκκρεμότητες των παλιών Κοινωφελών, αποπληρώθηκαν οι παλιές οφειλές, τα πρόστιμα, τα απόγραφα των δικαστικών αποφάσεων, ρυθμίστηκαν οι οφειλές προς το ΙΚΑ, ελέγχθηκαν τα περιουσιακά στοιχεία της. Ποσό παλιών οφειλών: 440.572,25

– Βελτιώθηκαν τα κοινωνικά προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι», μετά από συνεχή διάλογο με τους εργαζομένους.

– Επισκευάστηκε το κεντρικό κτίριο της Πλατείας του Διστράτου, το οποίο ανήκει στα περιουσιακά στοιχεία της Κοινωφελούς.

– Επεκτάθηκαν οι δραστηριότητες του Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.

Πολιτισμός

Υλοποιήθηκε με επιτυχία το πλούσιο πρόγραμμα των πολιτιστικών εκδηλώσεων των ετών 2011, 2012, 2013, 2014. Προγράμματα που αποτελούνται όχι από εκδηλώσεις αναλώσιμες, αλλά που δημιουργούν θεσμούς, επιμορφώνουν και αφήνουν πίσω τους υποδομές.

– Το 2013 γιορτάστηκε για πρώτη φορά η απελευθέρωση της Κόνιτσας από τους Οθωμανούς. Ολόκληρο το έτος ήταν αφιερωμένο στα Ελευθέρια της πόλης και εκδόθηκε το βιβλίο: “Κόνιτσα- από την οθωμανική κυριαρχία στο ελληνικό κράτος”, επιστημονική έκδοση για τα γεγονότα της απελευθέρωσης της

Κόνιτσας.

– Το 2011 τιμήθηκε, για πρώτη φορά επίσημα από το Δήμο, ο **Γέροντας Παΐσιος**, σε συνεργασία με την Ι. Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτιδας και συνεχίστηκε το 2013 και το 2014.

– Τέθηκε το 2012 για πρώτη φορά σε λειτουργία το **Μουσείο των Χιονοδρόμων Ζωγράφων-Αγιογράφων** και συνεχίζει να λειτουργεί τρία χρόνια τώρα, κάθε Αύγουστο, σε συνεργασία με το Σύλλογο Χιονοδρόμων. Συντηρήθηκαν Σχέδια, Ανθίβοδα και Εικόνες, εξοπλίστηκε το Μουσείο και εντάχθηκε σε πρόγραμμα Leader.

– Ιδρύθηκε εκ νέου και επαναλειτούργει το **Ωδείο** και επισκευάστηκε το κτίριο όπου στεγάζεται.

– Συνεχίστηκε η λειτουργία της **Παραδοσιακής Χορωδίας** και των **Τμημάτων Ζωγραφικής και Αγιογραφίας**.

– Επαναλειτούργησε για δύο χρόνια το **τμήμα της Παιδικής Χορωδίας** του Δήμου.

– Υλοποιήθηκαν **σεμινάρια δημιουργίας ταινιών μικρού μήκους και κινουμένων σχεδίων** σε συνεργασία με το Νεανικό Πλάνο. Η ταινία μικρού μήκους των νέων της Κόνιτσας με τίτλο «**Καθ 31 32**», αφού βραβεύτηκε στο κινηματογραφικό φεστιβάλ της Ολυμπίας, επελέγη και προβλήθηκε στο φεστιβάλ κινηματογράφου του Ντουμπρόβνικ της Κροατίας, το 2012, στο οποίο συμμετείχαν οι δημιουργοί της ταινίας.

– Ενισχύθηκαν οι χορευτικοί όμιλοι, και τα χορευτικά των σχολείων

– Ενισχύθηκαν οι κοινωνικοί και πολιτιστικοί φορείς που παράγουν έργο και

ενεργοποιούν τις τοπικές κοινωνίες. Καταγράφηκαν όλοι οι πολιτιστικοί φορείς.

– Συγκεντρώθηκαν, καταγράφηκαν και καθαρίστηκαν από ειδικούς **27 μουσικά όργανα (πνευστά)**, που βρίσκονταν σε διάφορες αποθήκες του Δήμου.

– Συγκεντρώθηκαν και καταγράφηκαν βιβλία και **συγκροτήθηκε η βιβλιοθήκη της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου**.

– Συγκροτήθηκε και λειτουργεί στο παλιό Δημαρχείο **γλυποθήκη μικρών γλυπτών**, το οποία βρίσκονταν διάσπαρτα σε κτίρια του Δήμου

Επανατοποθετήθηκαν τα γλυπτά:

– Το άγαλμα της Ηπειρώτισσας στην πλατεία της Κόνιτσας

– Τα τρία γλυπτά από το Συμπόσιο Γλυπτικής (1995) που βρίσκονταν σε αποθήκες ή πεταμένα, ήτοι: του Θόδωρου Παπαγιάννη, του Χρήστου Παππά και του Βασίλη Βασιλείου. Δημιουργήθηκε **πάρκο γλυπτών** στο χώρο μπροστά του Γυμνασίου.

– Οργανώθηκαν, εντός και εκτός των ορίων του Δήμου, εκθέσεις, έργων τέχνης των εργαστηρίων Αγιογραφίας και Ζωγραφικής της Κοινωφελούς. Έγιναν επίσης εκθέσεις ξυλογλυπτικής, λιθογλυπτικής, ψηφιδωτού, φωτογραφίας, βιβλίου κ.α.

Επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια, ενημερωτικές συναντήσεις

– Για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής (Ιαματικές Πηγές Καρυσίων, Αμαράντου και Νέλης).

– Για την επιχειρούμενη εκτροπή του ποταμού Αώου

– Για την προστασία των δασών & της βιοποικιλότητας, του περιβάλλοντος

– Για νέες καλλιέργειες, για την τόνωση της τοπικής οικονομίας, τον τουρισμό κ.α.

– Για τη Μονή Ζέρμας και τα Μουσεία Ηπειρωτών Μαστόρων και Χιονοδρόμων Ζωγράφων- Αγιογράφων.

Χριστιανικά μνημεία:

Διαρκές ενδιαφέρον για τις κεντρικές εκκλησίες Αγ. Αποστόλων Κόνιτσας, Παλαιοσελλίου, Πάδων και άλλων θρησκευτικών μνημείων, καθώς και για τις Μονές Καρυσίων, Μόλιστας, Κλαδόρμης, Ζέρμας σε συνεργασία με την 8η ΕΒΑ και τους τοπικούς φορείς.

Λειτουργία χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και φροντίδα μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς

– Επισκευάστηκε το κτίριο (παλιό μουσουλμανικό σχολείο στη θέση Κυπαρίσσια) της Φωτογραφικής Έκθεσης της Ιστορίας της Κόνιτσας, η οποία λειτουργεί σε καθημερινή βάση, πλην Δευτέρας, από το 2012

– Στερεώθηκε ο Τουρμπές Σεΐχ Ισάκ (Κερανίδη) σε συνεργασία με την 8η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΕΒΑ).

– Το σαράι της Χάμκως φροντίζεται διαρκώς ο χώρος, κατασκευάστηκε η εσωτερική σκάλα. Μέρος της χρηματοδοτήθηκε από το ίδρυμα Παπαδιαμάντη, το οποίο χρηματοδότησε τη μελέτη για τον εσωτερικό και εξωτερικό φωτισμό, προκειμένου να λειτουργεί το κτίριο ως εκθεσιακός χώρος, με την έγκριση της 8ης ΕΒΑ. Ετοιμάστηκε μεγάλη έκθεση έργων του “Συνδέσμου Ηπειρωτών Εικαστικών Αποφοίτων

της Σχολής Καλών Τεχνών”, η οποία δεν έγινε για τεχνικούς λόγους (Απαίτητο οικοδομική άδεια του κτηρίου κατά τη γνώμη της Πολεοδομίας)

– Συντάχθηκε ο Κανονισμός του Δημοτικού Νεκροταφείου Κόνιτσας και ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες αδειοδότησης.

– Καταγράφηκαν για πρώτη φορά για να αναγνωριστούν από το Υπ. Πολιτισμού, ως διατηρητέα μνημεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, **τα πέντε** άγνωστα στους πολλούς, πέτρινα γεφύρια από τον Αμάραντο και την Αγία Βαρβάρα ως το Σαραντάπορο ποταμό, σε συνεργασία με την 6η Εφορία Νεωτέρων Μνημείων

Δια Βίου Μάθηση

– **Κέντρο Δια Βίου Μάθησης**: Εγκρίθηκε η πρόταση που κατέθεσε ο Δήμος και λειτουργεί από το Φεβρουάριο του 2014. Χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Παιδείας και παρέχεται εκπαίδευση σε ενήλικους. Διδάσκονται δωρεάν: Ξένες γλώσσες, Πρώτες Βοήθειες, Νέες Τεχνολογίες, Οικονομία – Επιχειρηματικότητα, Θέματα Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Παραδοσιακές Τέχνες κ.α.

– **Ελεύθερο Δημοτικό Πανεπιστήμιο**. Λειτουργεί πιλοτικά σε συνεργασία με το Ίδρυμα Παπαδιαμάντη

Κοινωνική πολιτική

– Ιδρύθηκε και λειτουργεί το **Δημοτικό Κατάστημα Αλληλεγγύης και το Ανταλλακτικό Παζάρι**. Διανεμήθηκαν τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης σε απόρους. Παρέχονταν καθημερινό φαγητό σε απόρους και ηλικιωμένους σε συνεργασία με το ΚΕ-

ΠΑΠΑ, τη Μαθητική Εστία Κόνιτσας και τους Παιδικούς Σταθμούς. Έγιναν οι διαδικασίες για το Κοινωνικό Τιμολόγιο της ΔΕΗ και για την επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος σε οι άπορες οικογένειες. Υλοποιήθηκαν εκδηλώσεις αλληλεγγύης και δημιουργήθηκε το Κοινωνικό Ταμείο Αλληλεγγύης.

Συνδιοργάνωση Αθλητικών γεγονότων

Το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Άρσης Βαρών, το καλοκαίρι του 2013 σε συνεργασία με την Ομοσπονδία του αθλήματος και τον Πρόεδρό της Πύρρο Δήμα. Ο Εύαθλος 2013 και 2014, που αποτελεί αθλητικό, πολιτιστικό, τουριστικό και περιβαλλοντικό γεγονός. Το Κύπελο Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης Βετεράνων Ανεξαρτήτων Ηπείρου & Δ. Μακεδονίας και βοήθησε να εδραιωθεί το άθλημα στην Κόνιτσα. Στόχος η ενθάρρυνση των νέων και η δημιουργική απασχόλησή τους μέσω του Αθλητισμού.

Τουρισμός

– Στηρίχτηκε το διεθνές πρόγραμμα “Οικομουσείο του Ποταμού Αώου”, και διοργανώθηκε, στις 26- 27 Ιανουαρίου 2014, το Διεθνές Συνέδριο και τα Εγκαίνια του Οικομουσείου στην Κόνιτσα.

– Εκδόθηκε το έντυπο “Δήμος Κόνιτσας” στα ελληνικά και αγγλικά, το οποίο αποστέλλεται παντού για την προβολή του Δήμου.

– Έγινε νέα λειτουργική ιστοσελίδα του Δήμου Κόνιτσας, η οποία βελτιώνεται και ενημερώνεται συνεχώς.

– Λειτουργεί η κοινωνική δικτύωση (face book) για την ενημέρωση των πο-

λιτών και των επισκεπτών

– Αποστέλλονται συνεχώς Δελτία Τύπου στα ΜΜΕ και προωθείται υλικό προβολής του Δήμου.

– Οργανώθηκε εκδήλωση για Τούρκους δημοσιογράφους και τουριστικούς πράκτορες, σε συνεργασία με το Σωματείο Καπαδοκών Ελλάδας.

– Καθαρίστηκε και ευπρεπίστηκε ο τουριστικού ενδιαφέροντος χώρος της Πηγής του Νερού στο Μπουραζάνι.

– Διαμορφώθηκε εκ νέου η είσοδος του μονοπατιού προς το εξωκλήσι της Αγ. Βαρβάρας και του Κάστρου στην Κόνιτσα.

– Καταγράφηκαν με GPS νέες πεζοπορικές διαδρομές.

– Τοποθετήθηκαν πινακίδες σε αξιοθέατα και μνημεία της περιοχής

– Έγιναν συσκέψεις για την ενημέρωση των επαγγελματιών του τουρισμού και για τη σύνταξη στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής ανάπτυξης σε συνεργασία με το τουριστικό σωματείο

Με την ολοκλήρωση της θητείας μας θα ήθελα να ευχαριστήσω εκείνους που ενίσχυσαν και υποστήριξαν το έργο μας. Ότι έγινε υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή και το μόχθο του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, των Αντιδημάρχων, όλων των αιρετών, των Τοπικών Συμβουλίων, της Τοπικής Κοινότητας Κόνιτσας, των Υπαλλήλων του Δήμου, και των Ειδικών συνεργατών. Απερχόμενος εύχομαι υγεία και δύναμη σε όλους και καλή θητεία στο νέο Δημοτικό Συμβούλιο και τη νέα Δημοτική Αρχή.

Προσφορά Ζωής

Ο φιλοπρόοδος σύλλογος Μαζίου, σε συνεργασία με την κινητή μονάδα αιμοδοσίας του Νοσοκομείου «Γ. Χατζηκώστα», πραγματοποίησε για άλλη μια φορά εθελοντική αιμοδοσία την Δευτέρα 14 Ιουλίου 2014 και ώρα 18.00 στο Μάζι.

Η προσέλευση ήταν ικανοποιητική. Προσέλθαν και έδωσαν αίμα οι παρακάτω.

1. Στράτος Ηλίας του Χαρ.
2. Στράτου Τριανταφυλλιά
3. Ρίζος Ζώνης
4. Στράτος Ευάγγελος του Ιωάννη
5. Στράτος Γεώργιος
6. Ράππος Θωμάς
7. Λάππας Κων/νος

8. Τσουμάνης Αθανάσιος
  9. Μπελθικιώτης Αθανάσιος
  10. Στράτος Ευάγγελος του Ηλία
  11. Παπαχαρίσης Σπύρος
  12. Ντίλε Ανέστης
  13. Κουτρομπίνας Νικόλαος
  14. Κουτρομπίνας Γρηγόρης
- Προσέλθαν επίσης αλλά δεν έδωσαν αίμα για διάφορους λόγους οι:

1. Κοτσιάφης Χρήστος του Δημ.
2. Κουτρομπίνα Κρυστάλλω
3. Μπάρμπας Παναγιώτης

Τους ευχαριστούμε όλους, ωστόσο καλό θα είναι όσοι κάνουμε χρήση της τράπεζας αίματος του συλλόγου να το αναπληρώσουμε γιατί μας χρειάζεται.

Το Δ.Σ.

Εκδηλώσεις

Πραγματοποιήθηκε και φέτος με μεγάλη επιτυχία το πανηγύρι του προφήτη Ηλία στο Μάζι. Ο σύλλογος προσπαθεί κάθε χρόνο για το καλύτερο και ευχαριστεί όλους όσους βοήθησαν και στήριξαν την εκδήλωση.

Ο Κυρίτσης στον Ατρόμητο!

Άλλη μια προσθήκη νεαρούι τριανταφύλλου ποδοσφαιριστή έκανε ο Ατρόμητος στα πηγάδια υποδομών του συλλόγου. Ο λόγος για τον 14χρονο Παναγιώτη Κυρίτση, ο οποίος ξεκίνησε αγωνιζόμενος ως αμυντικό γάφ στην Ακαδημία Αρενα και αποκτήθηκε τελικά από τους Περιστεριώτες με την μορφή επένδυσης για το μέλλον. Συμβολή στην μετακίνηση αυτή είχε και ο τιμ μόνιτζερ των «Ιπποτών» της Ρόδου Γιάννης Σπανός, ο οποίος είχε υπό την επιβλεψή του, τον ταλαντούχο ποδοσφαιριστή.

Ο Κυρίτσης έχει ενσωματωθεί στην Κ15 του συλλόγου από τις 5 Αυγούστου, ξεκινώντας προετοιμασία για την νέα σεζόν.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Αθήνα 10 Ιουλίου 2014

Στις 18 Ιουνίου 2014 ημέρα Τετάρτη, έγινε συνέλευση των Ηπειρωτών επιστημόνων που ανήκουν στην ένωση Ηπειρωτών επιστημόνων Απτικής. Η συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε στην έδρα της ένωσης στην οδό Αιόλου 104 πολύ κοντά στην Ομόνοια Αθηνών. Κύριο θέμα είχαν την βράβευση της Λέλας Γκογκώνη για την πολυετή προσφορά της για την ανάδειξη των προβλημάτων και των θεμάτων της Ηπείρου και της Βορείου Ηπείρου μέσω της εγκρίτου εφημερίδος της «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΜΕΛΛΟΝ» που εκδίδεται στην Αθήνα.

Στην συνεδρίαση προήδρευσε ο πρόεδρος της ένωσης Ηπειρωτών Επιστημόνων Κάκαβος Δημήτριος, καταγόμενος από το χωριό Λογκάδες Ιωαννίνων, ο οποίος είναι διευθυντής της χειρουργικής κλινικής του νοσοκομείου Αθηνών «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ».

Ο πρόεδρος Κάκαβος, σοβαρός, πρᾶος και μειλίχιος, εξήρε την προσωπικότητα της Λέλας Γκογκώνη για τις μεγάλες υπηρεσίες που προσέφερε για πάρα πολλά χρόνια μέσω των σπληνών του Ηπειρωτικού Μέλλοντος για τα ηπειρωτικά θέματα, σ' όλους τους Ηπειρώτες και δη τους ξενπεμένους ηπειρώτες που τους κρατούσε και τους κρατά ενήμερους για κάθε θέμα της ιδιαίτερης πατρίδος, της Ηπείρου. Την εφημερίδα «Ηπειρωτικών Μέλλον» όλοι οι Ηπειρώτες την έχουν σαν κρυφό καμάρι διότι τους φέρει σε επικοινωνία με ό,τι καλύτερο αγαπούν, δηλαδή την πατρίδα την Ήπειρο.

Επίσης για την Λέλα Γκογκώνη μίλησε και ο Αντώνης Φούσας, πρώην υπουργός και βουλευτής, ως και άλλοι επιστήμονες ομιλητές.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε στους προσελθόντες στην συνδρίαση επιστήμονες Ηπειρώτες, οι δύο πίτες, που ήταν προσφορά της μεγάλης νοικοκυράς Ηπειρώτισσας, Μαργαρίτας συζύγου Στεφάνου Νούτση δηλαδή δύο νοστιμότητες πίτες, μια τυρόπιτα και μία σπανοκόππα. Στην συνέλευση προσήλθαν πάνω από 60 επιστήμονες.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΟΥΤΣΗΣ
Οικονομολόγος-συγγραφέας-ποιητής

ΣΧΟΛΙΑ

Μπήκαμε στο Φθινόπωρο με τις βροχές και θά 'ρθει κι ο χειμώνας με τα χιόνια και τις ομίχλες. Μήπως πρέπει οι υπηρεσίες της Περιφέρειας να «ζωντανέψουν» τις άσπρες διαγραμμίσεις των δρόμων;

Στον Εθν. δρόμο Γιάννινα προς Κόνιτσα τα βράδια με βροχή και ομίχλη δεν βλέπεις ούτε στα 3 μέτρα. Λίγη μπογιά χρειάζεται. Φθινότερα θα κοστίζει από τα τρακαρίσματα, τα ντελαπαρίσματα και τους σκοτωμούς.

Ας υπενθυμίσει και ο Δήμος στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η Κοινοφελής επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας πραγματοποίησε έκθεση, έργων του Εργαστηρίου Αγιογραφίας του Δήμου από 1-5 Ιουλίου στην αίθουσα της Δημόσιας βιβλιοθήκης Κόνιτσας.

- Εκδηλώσεις μνήμης για τα θύματα από τους Γερμανούς NAZI το 1943 έγιναν στην Μολυβδοσκεπάστη (8/7), στην Καλόβρυση στο Αηδονοχώρι (9/7) στο γερονικό Κεφαλόβρυσο (10/7).

- Στις 20/6 έγινε στο Πολεμικό Μουσείο (Αθήνα) η παρουσίαση του νέου βιβλίου του συμπατριώτη μας πρ. Προέδρου Αρείου Πάγου κ. Βασίλη Νικόπουλου «Αγαπημένο μου Σύνταγμα» (εκδ. «Αρμός»).

- Στις 12, 13, 14 Ιουλίου (όπως είχαμε προαναγγείλει στο πρ. τεύχος) έγιναν στην Κόνιτσα οι εκδηλώσεις για τα 20 χρόνια από την Κοίμηση του γέροντα Παΐσιου.

- Στις 20/7 με τη συμμετοχή Αρχών και κόσμου έγιναν οι καθιερωμένες εκδηλώ-

σεις στη Φούρκα για τη «Γυναίκα της Πίνδου».

- Στις 26/7 εκδήλωση στο Παλαιοσέλλι (λεπτομέρειες σε άλλη σελίδα).

- Στις 1-2-3 Αυγούστου έγινε στην Αετομηλίτσα με επιτυχία η καθιερωμένη εκδήλωση για την κτηνοτροφία με ένα πλούσιο πρόγραμμα. Παρευρέθηκε ο Περιφερειάρχης κ. Κακριμάνης, εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης και αρκετός κόσμος.

- Με εναλλασσόμενες καιρικές συνθήκες έφυγε ο φετινός Ιούλιος. Πότε ζέστη, πότε μπόρες με δυσάρεστες συνέπειες για εκδηλώσεις και πανηγύρια.

- Στις 9/8 έγινε στη Σαμαρίνα εκδήλωση για το «αντάμωμα των Βλάχων της Πίνδου».

- Στις 10/8 το «Θεατρικό Εργαστήρι» Πρέβεζας παρουσίασε στην Κόνιτσα το έργο «την αγαπήσαμε κι εμείς».

- Κρούσματα διαρρήξεων από ιερόσυλους εμφανίστηκαν τελευταία στις επαρχίες Ζαγορίου, Πωγωνίου και Κόνιτσας. Κάτι πρέπει να γίνει για τη φύλαξη εικόνων και εκκλησιαστικών κειμηλίων γιατί όπως πάμε θα αδειάσουν οι ναοί στα χωριά μας.

- Στις 13/8 ο Δήμος Κόνιτσας οργάνωσε την προγραμματισμένη εκδήλωση σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Μουσείου Ηπειρωτών Μαστόρων στην Πυρσόγιαννη. Έγινε ενημέρωση από την Αντιδήμαρχο κ. Κατερίνα Τσούβαλη για την μέχρι τώρα πορεία και από τον κ. Β. Παπαγεωργίου που είναι και η «ψυχή» της όλης προσπάθειας. Απνύθουναι χαιρετισμούς ο βουλευτής κ. Καλογιάννης, ο Περιφερειάρχης κ. Κακριμάνης, ο δάσκαλος κ. Β. Σκούρης αναφέρθηκε στις προσπάθειες που γίνονται για το Μουσείο Χιονοδιδίων ζωγράφων. Το λόγο έλαβε και ο νεοεκλε-

γείς Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Παπασπύρου, οι Δημ. Σύμβουλοι Ν. Εξάρχου και Δημ. Ντάφλης.

Το συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο Αντιδήμαρχος κ. Απ. Ραπακούσιος.

• Με εκκλησιασμό και πανηγύρια στα χωριά μας γιορτάστηκε η Κοίμηση της Παναγίας στις 15 Αυγούστου. Στην Κόνιτσα πολύς κόσμος ανέβηκε στο εκκλησάκι της Παναγίας.

• Το Σαββατοκύριακο 16/17 με συμμετοχή μεγάλη, πραγματοποιήθηκαν στη γέφυρα Αώου οι συναυλίες του Μάλαμα και του Χαρούλη.

• Το βράδυ στις 18/8 έγινε από τον «Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας» εκδήλωση με χορούς απ' όλη την Ελλάδα. Μικροί και μεγάλοι χορευτές χόρεψαν υπέροχα και αξίζουν συγχαρητήρια σε όλους και πρώτα πρώτα στου Γιάννη Κατσιλή για την καλή δουλειά που κάνει αυτά τα χρόνια στον Όμιλο.

• Την παραμονή 23/8 έγινε η καθιερωμένη Λιτανεία από την εκκλησία του Αγ. Κοσμά προς την πλατεία με τη μουσική μπάντα της 8ης Μεραρχίας, τη συμμετοχή των επισκόπων Νικοπόλεως Πρέβεζας, κ. Χριστοφόρου Καστοριάς κ. Σεραφείμ και Χίου - Ψαρρών - Οινουσών κ. Μάρκου, Ιερέων, Αρχών και πλήθους κόσμου που τίμησαν τον Εθναπόστολο Πατροκοσμά.

• Στις 24/8 έγινε στο Δήμ. Μέγαρο η ορκομωσία του νεοεκλεγέντος Δημάρχου κ. Ανδρέα Παπασπύρου και των Δημ. Συμβούλων. Την τελετή παρακολούθησαν πολλοί συμπολίτες.

Το περιοδικό εύχεται στον Δήμαρχο και στους Δημ. Άρχοντες καλή δύναμη και προσφορά στην Κόνιτσα και τα χωριά της.

Πάντα ανοικτές οι στήλες του για την

ενημέρωση των συμπολιτών μας, όπως έκανε και στα προηγούμενα χρόνια.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Ο Απόστολος Γρέντας και η Χριστίνα Κέντρου απόκτησαν στις 24/4 κοριτσάκι στη Λάρισα.

• Στις 30/5 ο Απόστολος Βλάχος και η Ελπίδα Γαϊτανίδη απόκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.

Βαπτίσεις:

Ο Γρηγόρης και η Μαρία Καρανάσιου βάπτισαν στη Λάρισα το κοριτσάκι τους στις 15/6. Όνομα Ασημίνα.

• Στις 13/7 ο Κων/νος και η Βασιλική Τσούκα βάπτισαν στα Γιάννινα το αγοράκι τους. Όνομα Χαράλαμπος.

• Στις 9/6 ο Δημ. Ι. Σπανός και η Αγγελική Β. Βρόικου βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι του. Όνομα Ιωάννης.

• Ο Κώστας Κόντος και η Δήμητρα Τσαρούχη βάπτισαν το αγοράκι τους στην Πηγή στις 17/8. Όνομα Ιωάννης.

Γάμοι:

Στις 19/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Κων/νου Τσιλιγιάννη και της Αναστασίας Καραντάνου.

• Στις 30/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γιώργου Ντάφλη και της Αλεξάνδρας Λαφτισί. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Βοϊδομάτι».

• Στις 30/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Αντώνη Αντωνίου και της Σοφίας Τόκη. Ακολούθησε γλέντι στη «Φάρμα Λώτου».

Απεβίωσαν:

Στις 18/5 ο αρχαιολόγος Ανδρέας Βα-

βρίτσας από το Σπήλαιο Γρεβενών, ετών 100 στην Θεσ/νίκη.

Ο εκλιπών ήταν συνδρομητής και φίλος του περιοδικού μας από την αρχή της έκδοσής τους.

Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του. Η Σ.Ε.

• Στις 2/6 ο Ιωάννης Λάρος, ετών 76, στη Δροσοπηγή.

• Στις 2/6 ο Ευριπίδης Μπαλτάς, ετών 84 στην Πυρσόγιαννη.

• Στις 14/6 ο Βύρων Γκόκας, ετών 68, στη Βούρμπιανη.

• Στις 16/6 ο Ιωάννης Κοτσίνας, ετών 57, στη Δροσοπηγή.

• Στις 22/6 ο Απόστολος Παγούνης, ετών 79, στην Πλαγιά.

• Στις 3/7 η Δημητρούλα Ντίνη, ετών 86, στη Λαγκάδα.

• Στις 6/7 ο Ηλίας Ντίνης, ετών 92, στη Λαγκάδα.

• Στις 20/7 η Μαριγούλα Γκάσιου, ετών 93, στην Καστάνιανη.

• Στις 28/7 ο Θωμάς Κοτούλας, ετών 79, στην Πλαγιά.

• Την 1/8 ο Ανδρέας Γεωργιάδης, ετών 82 στο Γοργοπόταμο.

• Στις 2/8 η Σταματία Μησιακούλη, ετών 75, στην Καστάνιανη.

• Στις 13/8 ο Δημήτριος Βασάκος, ετών 67, στον Γοργοπόταμο.

• Την 1/7 ο Μιχαήλ Τσούκας στην Αγ. Βαρβάρα, ετών 93.

• Την 1/7 ο Κων/νος Κώστας-Καφετζής, ετών 82 στην Ηλιόρραχη.

• Στις 18/7 η Ανδρομάχη Νίκου, ετών 87, στην Κόνιτσα.

• Στις 13/7 ο Κων/νος Παπαχαρίσης, ετών 61 στο Μάζι.

• Στις 2/8 ο Κων/νος Κεφσερίδης, ετών 74, στην Κόνιτσα.

• Στις 7/8 ο Αναστάσιος Στέφου, ετών 47, στην Κόνιτσα.

• Στις 17/8 η Μαρίκα Καλτσούνη, ετών 76, στην Κλειδωνιά.

• Στις 19/8 ο Γεώργιος Ντισιάκος, ετών 85, στην Αετομηνίτσα.

• Στις 12/6 ο Ιωάννης Μεσσίς, ετών 78, στην Λάρισα.

• Στις 17/8 η Ελευθερία Μάϊπα, ετών 92, στο Δίστρατο.

• Στις 26/8 ο Νίκος Μαρκάτης, ετών 47, στην Κόνιτσα.

• Στις 28/8 η Νικολίτσα Ζιακοπούλου, ετών 90, στην Κόνιτσα.

ΜΝΗΜΕΣ

Η οικογένεια Γρηγόρη και Σταματίνας Κώστα στη μνήμη των αδελφών τους Κωνσταντίνου και Νικολάου και των γεονέων τους: Δημήτρη, Χρήστου, Παναγιώτη και Παναγιώτας, προσφέρουν στο ίδρυμα Γερόντων της Ι. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως κ.λ.π. εβδομήκοντα (70) ευρώ και στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» είκοσι ευρώ (20) γιατί και οι δυο φορείς επιτελούν έργο θεάρεστο.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας συμπαράσταναν στο πένθος μας.

Κώστας Γρηγόρης
• Η Θεοδώρα Κουσιαφέ, στη μνήμη του πατέρα της Ανδρέα, προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Οι οικογένειες Δημητρίου Στεφάνου και Γρηγορίου Μπογδάνη, στη μνήμη της Ευαγγελίας Χαράλαμπίδου προσφέρουν στο Γηροκομείο Κόνιτσας 100 ευρώ.

Επιστολές

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΛΑΓΚΑΔΙΩΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Προς: κ. Παπασπύρου Ανδρέα

κ. Παπασπύρου

Εν όψει της ανάληψης των καθηκόντων ως Δήμαρχος της ΚΟΝΙΤΣΑΣ σας ευχόμαστε καλή και χρηστή Διοίκηση του Δήμου για το καλό όλων μας.

Αναλαμβάνετε Δήμαρχος μιας ιστορικής πόλης που γέμει προβλημάτων καθώς η πολιτεία επί πολλά χρόνια δεν σεβάστηκε την ιστορία της.

Εσείς που προέρχετε στον επαγγελματικό σας τομέα από την αγνή οικογένεια των ανώτατων Αξιωματικών της πατρίδας και είχατε ως πρότυπο το «Ευ Διοικείν» είμαστε σίγουροι ότι και στο Δήμο ως ανώτατη αρχή θα το τηρήσετε.

Εμείς η Αδελφότητα Λαγκαδιωτών ΚΟΝΙΤΣΑΣ, που έχει σαράντα χρόνια δράση και προσφορά στον τόπο μας θα είμαστε στο πλευρό σας.

Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία στα καθήκοντά σας, με υπομονή και πάνω απ' όλα με υγεία.

ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΔΗΜΑΡΧΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ψηφίστηκες, ορκίστηκες, αγιάστηκες. Έτι εν σοι λείπει. Διακυβέρνησε το Δήμο, εν φόβω Θεού, δικαιοσύνη, τιμιότητα και πλήρη διαφάνεια.

Αγαπητέ Στρατηγέ και από τούδε Δήμαρχε. Δεν είναι μόνο που το 60% περίπου του λαού σε έστειλε στο Δημαρχείο, αλλά η πρωτοφανής για τα χρονικά λαοθάλασσα που κατέκλυσε την αίθουσα τελετών του Δημαρχείου κατά την Ορκωμοσία. Αυτός ο λαός προσδοκά πολλά από εσένα και τους άξιους συνεργάτες που και αυτούς ο λαός τους έστειλε εκεί.

Ο λαός αυτός, ψηφίσαντες και μη ψηφίσαντες ελπίζει σε ριζική αλλαγή του Δήμου και όχι σε μια απλή Δημαρχιακή διαχείριση. Δηλ. μία από τα ίδια. Και είμαστε πεπεισμένοι πως και το θέλεις και το μπορείς.

Εσείς οι Στρατηγοί στην ενεργή σας δράση κρατάτε μία ράβδο, η οποία φυσικά έχει αλληγορική έννοια, αυτήν την ράβδο Στρατηγέ, να τη μεταφέρετε νοερά και στη νέα σου θέση και ιδιότητα, ώστε η λειτουργία στο Δημαρχείο να είναι υποδειγματική.

Τυχόν παράσιτα ή παρατράγουδα υπαλληλικά ή συναδελφικά ξεσπάσματα και ανταρτίσεις, που θα εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του Δήμου, να πατάσσονται εν τη γενέσει των.

Συνεργαστείτε πάντοτε σε τακτά διαστήματα και όχι εθιμοτυπικά όπως στο παρελθόν, με όλους τους φορείς και συλλόγους, ώστε ο καθένας και ανάλογα με τη δραστηριότητά τους να προσφέρει στον τόπο και να μην περιμένουν όλοι από το Δήμο. Δυστυχώς όλους μας διακρίνει ένας ωχαδερφισμός και φταίνε όλοι εκτός από εμένα και τον καθ' ένα.

Κουνήστε τα λιμνάζοντα ύδατα του ανύπαρκτου Εμπορικού Συλλόγου, ώστε να εκλείψει αυτό το καρκίνωμα στην πλατεία με τ' αυτοκίνητα.

Ο τόπος μας κ. Δήμαρχε εκτός από τις δύο χρυσοφόρες ιαματικές πηγές, που ποτέ δεν αξιοποιήθηκαν όπως πρέπει,

διαθέτει σπάνιο φυσικό κάλλος, το οποίο εάν δεν το εκμεταλλευτούμε για την ανάπτυξη του ορειβατικού και όχι μόνο τουρισμού, ΧΑΘΗΚΑΜΕ-ΜΑΡΑΖΩΣΑΜΕ.

Για το λόγο αυτό πρέπει να συμβάλουν τα μέγιστα και οι σύλλογοι: Ορειβατικός, Εξωραϊστικός, Καγιάκ, κλπ.

Να δημιουργηθούν μικρές ή μεγάλες εξορμήσεις, ώστε ο κάθε επισκέπτης - τουρίστας, να γεμίζει ευχάριστα τις ώρες και ημέρες παραμονής του. Βέβαιοι πως κάτι θα αλλάξει στον Δήμο μας και ο ΤΟΠΟΣ θα ΠΑΕΙ ΜΠΡΟΣΤΑ, ευχόμαστε καλή και δημιουργική πενταετία.

Με πολλή αγάπη
Παρμενίων

Τριάντα Χρόνια .... και

Τριάντα χρόνια πέρασαν και ένα παραπάνω,
που ο αδελφός Μου "Χάθηκε" και στον υγρό τον Τάφο
Ήταν εικοσιεπτά χρονών, λεβέντης-παλληκάρι.
Παραμονή της «ΠΑΣΧΑΛΙΑΣ» γιορτή της Παναγίας
Του Αυγούστου δεκατέσσερις - μέσα στο Καλοκαίρι
Στης Βουλιαγμένης τα νερά, σης Αττικής τα μέρη.
Ήταν «ΑΤΥΧΗ» στιγμή και «ΜΠΑΜΠΕΣΙΑ» του χάρου
Του ... «ΕΛΕΙΠΑΝ» όπως έμαθα χέρια να του δουλεύουν.
Τον είδε, τον ξεχώρησε για τα γερά του μπράτσα,
Για την εργατικότητα και για την «ΝΤΡΟΜΠΟΣΥΝΗ»
για την αθώα την ψυχή και για την καλοσύνη.

(Στη μνήμη του κατατέθηκε χρηματικό ποσό στην Τράπεζα
για "την Κιβωτό του κόσμου")

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (Αποτελέσματα Δημ. Εκλογών 25/5/2014)

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

1. Καράτζιος Διονύσιος του Βασιλείου
2. Δήμας Θωμάς του Χρήστου
3. Παφίλης Ιωάννης του Εμμανουήλ
4. Κοντογιάννης Χαρίλαος του Κων/νου
5. Γαϊτανίδης-Νίνου Ελένη του Χρήστου
6. Παρασκευάς Χαρίλαος του Βασιλείου
7. Ρόμπολος Γεώργιος του Νικολάου
8. Καλλιντέρης Γεώργιος του Χρήστου
9. Φασούλης Χρήστος του Γεωργίου
10. Λάκκας Αθανάσιος του Σταύρου
11. Κίτσιος Σταύρος του Ιωάννη
12. Δημάρατος Αικατερίνη του Λουκά
13. Μουτσιούλης Αλέξανδρος του Δημητρ.
14. Παπαμιχαήλ Ελένη του Πέτρου
15. Παγανιάς Κων/νος του Γεωργίου
16. Ντάφλης Δημήτριος του Γεωργίου
17. Σπανός Βασίλειος του Ιωάννη
18. Γκότζου Ελένη του Πέτρου
19. Εξάρχου Νικόλαος του Βασιλείου
20. Ντασταμάνης Ιωάννης του Χρήστου
21. Σδούκος Δημήτριος του Βασιλείου

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙ- ΝΟΤΗΤΩΝ & ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1. Αθανασόπουλος Βασίλειος του Γεωρ.
2. Τzáλλας Βασίλειος του Αθανασίου
3. Ζδράβου Γεωργία του Βύρωνα
4. Τσιαλιαμάνη Ευτυχία του Νικολάου
5. Κυρίσης Παντελής του Αποστόλου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ

1. Νιτσιάκος Κων/νος του Αλκιβιάδη
2. Φερφέλης Θεόδωρος του Χρήστου
3. Μάρος Γεώργιος του Νικολάου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ

1. Σπανός Αθανάσιος του Θεοδώρου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

1. Λιάλιας Χαράλαμπος του Σπυρίδωνα

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

1. Γαλάνης Παντελής του Γεωργίου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ

1. Βλάχος Αθανάσιος του Μιχαήλ.

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ

1. Γιάνκος Βασίλειος του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

1. Τσάτσης Απόστολος του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΡΜΑΤΩΝ

1. Παπαναστασίου Αθανάσιος του Ηλία

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΑΝΑΔΙΟΥ

1. Τζιμινάδης Βασίλειος του Αρίστιππου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ

1. Τσιρώνης Αθανάσιος του Ιωάννη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΞΟΧΗΣ

1. Πορφύρης Ευάγγελος του Χαλαράμπους

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ

1. Κολώκας Νικόλαος του Γρηγορίου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΒΑΣΙΛΛΩΝ

1. Δάσκαλος Χρήστος του Ιωάννη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

1. Γκάγκα Σταυρούλα του Χαρίση

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ
1. Κοντονάσιος Δημήτριος του Αλεξάνδρου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΖΙΟΥ
1. Στράτος Ευάγγελος του Ιωάννη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ
1. Ευαγγέλου Ιωάννης του Θεοκάρη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΛΙΣΤΑΣ
1. Μπουζούλας Κων/νος του Παναγιώτη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ
1. Νάκος Ανδρέας του Χαλαράμπους

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ
1. Παπαγεωργίου Ηλίας του Κων/νου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΑΝΟΡΑ
1. Βαζούκης Απόστολος του Δημητρίου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΔΩΝ
1. Κυριάκης Αναστάσιος του Κωνσταντίνου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ
1. Πίσπας Ηλίας του Θωμά

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΗΓΗΣ
1. Σπανός Βασίλειος του Αλεξάνδρου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥΡΝΙΑΣ
1. Παπαγεωργίου Χρήστος του Λάμπρου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΟΥ
1. Παπαδημητρίου Χρήστος του Σταύρου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ
1. Στεργίου Βασίλειος του Ζαχαρία

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ
1. Τέρσης Γεώργιος του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ
1. Παπασάββας Χαρίλαος του Ιωάννη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ
1. Κουτρομπίνης Χρήστος του Ιωάννη

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ
1. Μιρτσέκης Χρήστος του Ανδρέα

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ
1. Καρανίκας Μιχαήλ του Βασιλείου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΑΓΚΑΔΑΣ
1. Μανώλης Πέτρος του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΞΥΑΣ
1. Ζούκη Πολυξένη του Μενελάου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΛΑΓΙΑΣ
1. Παπαδημητρίου Ιωάννης του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΚΑΤΙΟΥ
1. Βεζαλής Παντελής του Βασιλείου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΥΡΣΟΠΙΑΝΗΣ
1. Βατσαλός Μιχαήλ του Γεωργίου

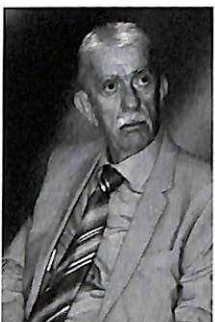
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΝΙΑΔΩΝ
1. Σκούρης Βασίλειος του Χρήστου

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ
1. Γκριμότης Δημήτριος του Ιωάννη

Αυτοί που έφυγαν

† Επικήδειος εκφώνησης του Βασ. Κουκέση

Πανοσιολογιώτατε, τίμιον πρεσβυτέριον, ευλαβές εκκλησίασμα.

Το Δ.Σ. του συνδέσμου αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας, στην μνήμη του μεταστάτος προέδρου μας, Σπυ-

ρίδωνος Αναστασίου Γκότζου, καταθέτει σεβαστόν χρηματικό ποσό, για την αποπεράτωση της αιθούσης εκδηλώσεων του παρόντος ιερού ναού.

Στον θλιβερό απόηχο της αποφράδας τούτης ημέρας, με την οδύνη και την θλίψη να πλανάται γύρω μας και τον πόνο να διαχέεται στα πρόσωπα όλων, διάφοροι συνειρμοί αλληλοδιαδέχονται στην σκέψη μας καταδεικνύοντας άλλη μία φορά, το θέσφατο της ματαιότητας των εγκοσμίων και το πρόσκαιρον του βίου. Όστε με σύμμεικτα αισθήματα της μικρότητάς μας και της ουτιδανότητάς μας, προπέμπουμε στην τελευταία του κατοικία τον μεταστάτη και λίαν πεφιλημένον συμπολίτην μας Σπυρίδωνα Αναστασίου Γκότζο, μετά από τιάνο αγώνα, που έδωσε επί ένα και πλέον μήνα, ενάντια στην συγκυρία; στην σύμπτωση; την ανεπάρκεια; την ολιγωρία; ή ίσως σε όλους αυτούς τους

παράγοντες μαζί;

Κλίνοντες ευλαβώς το γόνυ στην μνήμη του, επιθυμούμε σε αδρές γραμμές και δι' ολίγων να σκιαγραφήσουμε τον εκλιπόντα, τονίζοντας την εν γένει προσωπικότητά του και τις πολλές του αρετές.

Παιδί σχεδόν μόλις τέλειωσε το γυμνάσιο της πόλης μας, ξενιτεύτηκε στην κεντρική Αφρική, γιατί η χήρα μάνα του, η κυρά Κλέα και ο μικρότερος αδελφός του Βασίλης από αυτόν περίμεναν τα πάντα. Δεν είχαν άλλο στήριγμα. Πράγματι ξενιτεύτηκε, δούλεψε πολύ σκληρά μέρανύχτα και σε χρονικό διάστημα μιας δεκαετίας εδημιούργησε σεβαστή περιουσία, που τον κατέστησε, εν πολλοίς, οικονομικά ανεξάρτητο. Ταυτόχρονα εσπούδασε τον αδελφό του και είχε την χαρά να τον δει να ανέρχεται στα ανώτατα κλιμάκια της επιστήμης και μάλιστα κατακτώντας τον επίσημο τίτλο του καθηγητού της Βιολογίας στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης. Κατά παράκλησιν της μητέρας του -που δεν της χαλούσε ποτέ χατίρι- εβοήθησε πολλές φορές οικονομικά, με μεγάλα ποσά, χειμαζομένους συγγενείς τους. Και τούτο διότι ο Σπύρος Γκότζος υπήρξε υψηλόφρων, υπήρξε γενναίος, υπήρξε ανιδιοτελής. Αμέσως εγκαταστάθηκε μονίμως στην Κόνιτσα όπου εδημιούργησε την οικογένειά του και μετα από γενική απαίτηση των συμπατριωτών του κατήλθε στην πολιτική κονίστρα στην οποία ως δήμαρχος της Κόνιτσας για δώδεκα συναπτά έτη εκυβέρνησε και υπηρέτησε τον τόπο με σύνεση, με σοβαρότητα, με σεμνότητα και προπάντων με ήθος πρωτόγνωρο.

Τα μετέπειτα χρόνια ασχολήθηκε με επιχειρηματική δραστηριότητα με έδρα τα Γιάννενα, διαπρέποντας στον τομέα του χονδρικού εμπορίου. Υπήρξε σοβαρός επιχειρηματίας και στην δούλεψή του «έτρωγαν ψωμί», κατά το κοινώς λεγόμενο, πολλές οικογένειες, που δεν είχαν κανένα απολύτως παράπονο από τον εργοδότη τους, πράγμα σπάνια στην εποχή μας.

Υπ' αυτήν την έννοια εκέρδισε την γενική εκτίμηση και συμπάθεια όχι μόνο των συμπολιτών και των συνεργατών του, αλλά και όσων τον ε γνώρισαν εκτός ορίων.

Ο Σπύρος Γκότζος υπήρξε πολυπράγμων και εργασιομανής αλλά και τελειομανής και με τα προσόντα του αυτά γεύτηκε δικαίως την πολυεπίπεδη επιτυχία στην ζωή του.

Δύστηνος και βάσκανος μοίρα όμως τον εκτύπησε σκληρά πολλές φορές, αλλά με γενναιότητα και ψυχραιμία, με εγκαρτέρηση και Ιώβεια υπομονή κατόρθωσε και ξεπέρασε όλα τα χτυπήματα.

Ο Σπύρος Γκότζος υπήρξε πατριδολάτρης και οραματιστής, υπήρξε ένας σύγχρονος ευπατρίδης. Η επιχειρηματική του δραστηριότητα τον ήθελε μονίμως στα Γιάννενα και προσπάθησε να ταυτιστεί με την ανάγκη αυτή, αλλά του έλειπε η Κόνιτσα και δεν άντεξε. Εγκαταλείπει διαπαντός τα Γιάννενα και εγκαθίσταται, μόλις πια, στην Κόνιτσα. Σε καθημερινή βάση και τακτική, εκτελούσε αποστάσεις εκατοντάδων χιλιομέτρων και το βράδυ κατάκοπος αλλά πανευτυχής επέστρεφε στην αγαπημένη του Κόνιτσα και ξεκου-

ραζόταν αμέσως, ανακαλύπτοντας τον προορισμό της ψυχικής του γαλήνης και ηρεμίας κοντά στα εγγονάκια του, που τα λάτρευε.

Όπως προανέφερα υπήρξε οραματιστής και πάντα ήλπιζε σε αλλαγή των συνθηκών ζωής του τόπου μας, για τον οποίο ονειρεύονταν μία Κόνιτσα ευημερούσα, με ανοδική πορεία και εξέλιξη.

Τις φιλόδοξες αυτές προεκτάσεις της όντως ανήσυχης ψυχουσύνθεσής του προσπάθησε να μεταλαμπαδεύσει και σε άλλους συμπολίτες του, με την σύσταση και δημιουργία του συνδέσμου αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας, που ήταν δικό του δημιούργημα και σαν σύλληψη και σαν ιδέα, δηλαδή ένα σωματείο το οποίο με την δραστηριότητά του, τις ιδέες του και τα πορίσματά του, θα γινόταν αρωγός και χρήσιμο εργαλείο της έκαστοτε δημοτικής αρχής. Εν πάση περιπτώσει η δραστηριότητά μας αυτή -καθ' όλα ανιδιοτελής- εν πολλοίς παρεξηγήθηκε, ακόμη και παρασκηνιακά πολεμήθηκε, παρά ταύτα, ο πρόεδρος Σπύρος Γκότζος όχι μόνον δεν πτοήθηκε αλλά σχεδόν ανά 15ήμερον μας ξεσέκωνε, να έχουμε επαφές με κυβερνητικούς παράγοντες και κέντρα εξουσίας, προδιαγράφοντας σημαντικές επιτυχίες, που αφορούν το μέλλον της Κόνιτσας και δεν είναι της παρούσης.

Από σήμερα λοιπόν η Κόνιτσα, χωρίς τον Σπύρο Γκότζο, είναι εμφανώς πτωχότερη. Λείπει από όλους μας και μας λείπει πολύ.

Περισσότερο όμως λείπει στην προσφιλή μας οικογένειά του, για την οποία

υπήρξε στυλοβάτης πραγματικός και απο-
τελούσε ανεξάντλητη πηγή εμπνεύσεως
και δημιουργίας.

Αλλά μην πτοείσθε αγαπητοί μας
Ιωάννα, Τάση, Κλέα, Παναγιώτη, μην
πτοείσθε. Το ειδικό βάρος του Σπύρου
Γκότζου, θα φωτίζει και θα καθοδηγεί
σαν φωτεινό μετέωρο και σαν τηλαυγής
φάρος τους δρόμους και τους ορίζοντες
των πεπρωμένων σας.

Οι συμπεριφορές του, το ήθος του, η
αξιοπρέπείά του και η αγάπη του για σας,
θα είναι ο άριστος οδηγός και η πυξίδα
στην ζωή σας, που θα σας καθοδηγεί και
σας εμπνέει. Κρατείστε βαθειά στην ψυχή
σας, σαν πολύτιμο φυλακτό και σαν παρα-
καταθήκη τις αρχές με τις οποίες σας γα-
λούχησε και είναι βέβαιο, ότι ο δρόμος
της επιτυχίας σας θα είναι πάντα ανοικτός
και ελπιδοφόρος.

Τέλος φιλήτε Σπύρο Γκότζο.

Η γη της Κόνιτσας, που τόσο αγάπη-
σες και η οποία σε λίγο θα σκεπάσει το
σκήνωμά σου, ευχόμαστε να σε αγκαλιά-
σει φιλόστοργα, φιλόξενα και να σε οδη-
γήσει ασφαλώς «ένθα οι δίκαιοι ανα-
παύονται» στην αγκάλη του Πανδομήτο-
ρος.

Καλό σου ταξίδι

† Καλό σου ταξίδι πατέρα

Ένα μεγάλο ευχαριστώ βγαίνει από
την πονεμένη μου καρδιά. Ένα ευχαρι-
στώ σε εσένα γλυκέ μου πατέρα. Σε εσέ-
να που τόσο πολύ μας λείπεις. Σε ευχα-
ριστώ για όλα όσα έκανες για όλους μας
μέχρι την τελευταία σου στιγμή. Δουλεμέ-

νος και κουρασμένος από τα μικρά σου
χρόνια αγωνιζόσουν με χαμόγελο για τα
παιδιά σου, για τη σύζυγό σου που τόσο
λάτρευες.

Ήσουν τόσο στοργικός τόσο δοτικός
πατέρας, ένας πραγματικά τέλειος σύζυ-
γος. Έφυγες απρόσμενα αφήνοντας
όλους μας άφωνους και βαθιά πικραμέ-
νους. Ένα μεγάλο γιατί γυρίζει συνέχεια
στο μυαλό μας. Λείπεις σε όλους. Λείπεις
στην καλή μας μητέρα, στον Τάσο μας,
στον Παναγιώτη μας, στον καλό σου
αδελφό που τόσο όλους αγάπησες. Λεί-
πεις στα εγγόνια σου, που όπως έλεγες,
ήταν όλη σου η ζωή. Λείπεις σε εμένα πα-
τέρα μου, που τόσο πραγματικά σε λά-
τρεψα.

Εσύ όμως δυστυχώς είσαι πια μακριά
μας. Χάσαμε όλοι μας το στήριγμά μας.
Ο λόγος σου συμβόλαιο, η συμβουλή σου
πάντα για καλό. «Εγώ είμαι εδώ Κλέα»
έλεγες, μας καμάρωνες και έλαμπες από
χαρά. Μας στήριζες με δύναμη ψυχής.
Από σήμερα είμαστε φτωχότεροι χρυσέ
μου πατέρα. Καλό σου ταξίδι στον παρά-
δεισο.

Εις μνήμη η οικογένειά σου προσφέ-
ρει 100 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

† Το τελευταίο γράμμα στον αδελφό μου Σπύρο

Σου γράφω από μακριά και με μεγάλη
λύπη που δεν μπόρεσα να είμαι κοντά
σου και να σε συνοδέψω για τελευταία
φορά στο δρόμο για την εκκλησία της κά-
τω Κόνιτσας.

Τώρα που εσύ συνεχίζεις το ταξίδι σου
προς την αιωνιότητα, εμείς μένουμε εδώ
με την ημερομηνία του θανάτου σου
(24/6/14) σαν μεγάλο σταθμό στον κύκλο
της ζωής μας.

Ζήσαμε μαζί τα πρώτα χρόνια της ζωής
μας με την αυστηρότητα του πατέρα μας,
που δυστυχώς χάσαμε γρήγορα και τον
γλυκό και ήρεμο χαρακτήρα της μητέρας
μας που μας συνόδεψε για όλη τη ζωή
μας.

Δεν περιμέναμε να σε χάσουμε τόσο
γρήγορα κι αυτή είναι η μεγάλη λύπη
μας.

Ήμασταν νέοι γεμάτοι ενθουσιασμό,
καλά ετοιμασμένοι, να αντιμετωπίσουμε
τη ζωή όταν εσύ τελείωσες το Γυμνάσιο
και το θέμα τέθηκε στην ορφανή οικογέ-
νειά μας: τι θα κάνει ο Σπύρος μετά το Γυ-
μνάσιο;

Η μητέρα ήθελε απ' όταν ήσουν μι-
κρός, να γίνεις αρχιτέκτονας. Δυστυχώς
τα οικονομικά μας εκείνη την στιγμή δεν
μπορούσαν να εκπληρώσουν αυτή την
επιθυμία της. Δεν έμεινε άλλο παρά να
πάρεις κι εσύ τον δρόμο της ξενιτιάς
(Αφρική) όπως πολλοί Γκοτζαίοι πριν από
εσένα εκ των οποίων και ο πατέρας μας.

Θυμάμαι σαν να ήταν χτες την ημέρα
που έφυγες. Ήταν πρωί και η μητέρα είχε
βάλει ένα δοχείο με νερό (μαστράπα) στο
κατώφλι της πόρτας που θα έπρεπε περ-
νώντας να το χτυπήσεις με το δεξί σου πό-
δι για να χυθεί το νερό το οποίο θα σου
έφερνε ευτυχία και προκοπή.

Έτσι έγινε.

Φορούσες ένα γκρι παλτό της «ούν-

τρας» και μια βαλίτσα παραγεμισμένη και
ασφαλισμένη με μια τριχιά για να μην
ανοίξει. Από αυτή τη στιγμή ικανοποιών-
τας την επιθυμία της μητέρας μας να αξιο-
ποιήσουμε την ζωή μας, οι δρόμοι μας
χωρίζουν οριστικά και δεν θα ξαναζήσου-
με ποτέ μαζί.

Αν και μακριά ο ένας από τον άλλο,
νοερά ήμασταν πάντα μαζί γιατί η αγάπη
μας ήταν αμοιβαία.

Εσύ πρόκοψες στην Αφρική δημιούρ-
γησες μια περιουσία και σου επέτρεψε να
γυρίσεις στην Ελλάδα διαλέγοντας την
Κόνιτσα για μόνιμη κατοικία σου.

Αγάπησες και λάτρεψες την Κόνιτσα
και σε ενθουσίαζε κάθε πρόοδό της. Σε
έκανε να νοιώθεις περήφανος. Για το εν-
διαφέρον σου η Κόνιτσα σε τίμησε με το
αξίωμα του Δημάρχου για πολλά χρόνια.

Τελευταία σε απασχολούσε πολύ ο
Σύλλογος Αποφοίτων Γυμνασίου Κόνι-
τσας, απ' όπου πάλευες για τα προβλήμα-
τα της Κόνιτσας.

Μετά την δημαρχία δεν κάθισες άνερ-
γος να απολαύσεις τη ζωή αλλά εργάστη-
κες σκληρά να αναπτύξεις στα Γιάννενα
μια εμπορική επιχείρηση και στην Κόνι-
τσα μια μικρή μονάδα ζωοτροφής στο Λι-
τοβούνι, που επίσης λάτρευες.

Από καιρό σου λέγαμε να σταματήσεις
την δουλειά αλλά εσύ δεν ήξερες τι θα πει
ζωή χωρίς δουλειά και έφυγες ξαφνικά
χωρίς να το περιμένουμε.

Τώρα που όλες οι ελπίδες να ξαναϊ-
δωθούμε χάθηκαν κι εσύ ταξιδεύεις στο
άπειρο του σύμπαντος αν (όπως πί-
στευες), συναντήσεις τον πατέρα και την

μητέρα μας ευχαρίστησέ τους και πες τους πως τους σκεπτόμαστε και τους αγαπάμε πάντα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΤΖΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

† Χαράλαμπος Σταυρίδης

Ο Χαράλαμπος Σταυρίδης ήταν το δεύτερο παιδί από τα επτά του Θανάση και της Ευθαλίας Σταυρίδου. Γεννήθηκε την 06/10/1929 στο χωριό Ελεύθερο (Γκρισπάνι) Κόνιτσας του Νομού Ιωαννίνων. Στο χωριό τέλειωσε μόνο το Δημοτικό Σχολείο. Μικρός ξενιτεύτηκε δουλεύοντας ως μαστορόπουλο, ως υπάλληλος σε εστιατόρια, γνωρίζοντας το πικρό ψωμί της εργατιάς, βοηθώντας έτσι τα μικρότερα αδέρφια του της πολύτεκνης οικογένειάς του.

Τα χρόνια του εμφυλίου πολέμου τον βρήκαν στο βουνό (στο Απόσπασμα 8ης Μεραρχίας των Δ.Σ.Ε.). Πολέμησε επί (3) χρόνια στα βουνά της Ηπείρου και Μακεδονίας για ένα καλύτερο μέλλον, για Δημοκρατία-Ελευθερία-Ισότητα και Δικαιοσύνη.

Το 1949 γνώρισε την αντάρτισσα Αλεξάνδρα Λαφαζάνη του Θεοδώρου από το χωριό Μοσχοχώρι Φλώρινας και την ίδια χρονιά παντρεύτηκαν. Μετά την πώση του Γράμμου, στο τέλος του 1949, ηλικία 20 χρονών, μαζί με την σύζυγό του, βρέθηκαν πολιτικο πρόσφυγες στην ΤΑ-

ΣΚΕΝΔΗ της Σοβιετικής Ένωσης.

Εκεί από τις πρώτες ημέρες δούλεψε σκληρά σε εργοστάσια και οικοδομικές επιχειρήσεις, όπου διακρίθηκε για την εργατικότητα του και το ενδιαφέρον που επεδείκνυε. Το 1951 απέκτησαν τον μοναχογιό τους Αθανάσιο, μηχανικός σήμερα Δημοσίου στην ΕΔΕΣΣΑ.

Αποκτώντας μεγάλη οικοδομική πείρα, το 1961, το ΣΟΒΙΕΤ, τον κάλεσε και τον διόρισε υπεύθυνο προϊστάμενο -Αρχιμηχανικό στην «ΣΤΕΠΑ ΓΚΟΛΟΝΤΝΑ-ΓΙΑ», είχε υπό την εποπτεία του περίπου 5.000 εργάτες, Έλληνες και ξένους αγωνιστές-πρόσφυγες.

Δουλεύοντας τέλειωσε δια αλληλογραφίας την Ανωτάτη Σχολή Δομικών έργων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Τασκένδης.

Στα χρόνια αυτά ο Χαράλαμπος Σταυρίδης έγινε γνωστός σε όλη την Τασκένδη που τον γνώρισε ως άξιο Μηχανικό, δραστήριο στέλεχος. Για αυτές τις άριστες υπηρεσίες του και την αξιοποίηση της «ΣΤΕΠΑΣ ΣΚΟΛΟΝΤΝΑΓΙΑΣ» το Ανώτατο Σοβιέτ τον τίμησε επάξια, με παράσημα δύο φορές, της εργατικής «ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ».

Επαναπατρίστηκε το 1978, δούλεψε στις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και το 1990 συνταξιοδοτήθηκε. Τα επόμενα χρόνια έζησε μαζί με την σύζυγό του Αλεξάνδρα, το γιό του Αθανάσιο, τη νύφη του Γκούλια, και τα δυο του εγγόνια Χαράλαμπο και Αλέξανδρο, στο Ωραιόκαστρο Θεσ/νίκης.

Την 22/11/2013 έχασε την αγαπημένη

του σύζυγο Αλεξάνδρα (84) ετών και την 25/01/2014 σε ηλικία (85) ετών απεβίωσε, θυθίζοντας στο πένθος τόσο τους οικείους του, όσο και τους συγγενείς και φίλους.

Θρηνήσαμε και θρηνούμε ακόμη την απώλεια του αγαπημένου μας Πατέρα -Αδελφού- Παππού, σπάνιου ανθρώπου και συναγωνιστή. Αφιέρωσε ολόκληρη την ζωή του να παλεύει για τις ιδέες του, που άλλοι τις θεωρούσαν άπιαστες και ουτοπικές, για τις ιδέες αυτές που ψηλώνουν και αξιώνουν το μπόι του ανθρώπου, την αλληλεγγύη, την αυτοοργάνωση την άμεση δημοκρατία, την ελευθερία και βέβαια την δικαιοσύνη.

Ας είναι ελαφρύ το Μακεδονικό χώμα που τους σκεπάζει.

Αιώνια τους η μνήμη

Οικογένεια Αθαν. Χαρ. Σταυρίδου

Τα αδέρφια του

Σ.Σ. Η οικογένεια του εκλιπόντος στη μνήμη του προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ και ο αδερφός του Γιάννης χρηματικό ποσό.

† Στη μνήμη του πολυαγαπημένου μας πατέρα

Πέρασαν επτά μήνες, πατέρα, από όταν έφυγες από κοντά μας. Τώρα που αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε το χαμό σου και ο σπαραγμός των

πρώτων ημερών έγινε θλίψη και πόνος βαθύς, μπορούμε αγαπημένε μας πατέρα, να εκφράσουμε την περηφάνια που νιώθουμε για σένα και την ευγνωμοσύνη για όσα μας πρόσφερε στην ζωή. Είναι όσα θα θέλαμε να σου πούμε αλλά δεν προλάβαμε γιατί έφυγες τόσο γρήγορα και απροσδόκητα «σαν πεταλούδας τίναγμα» και δεν μπορέσαμε μπαμπά μας, να σου δώσουμε όσα θα θέλαμε στις τελευταίες σου στιγμές μια ελάχιστη αντιπροσφορά όσων έκανες εσύ για εμάς.

Ο πατέρας μας γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1939 στη Ζίτσα Ιωαννίνων. Γρήγορα όμως άφησε το χωριό του και πήγε στα Γιάννενα να τελειώσει το Γυμνάσιο δουλεύοντας παράλληλα στο φαρμακείο του θείου και φροντίζοντας τον άρρωστο παππού του. Ήταν άριστος μαθητής με μεγάλη αντίληψη και επιμέλεια. Ήθελε να σπουδάσει και η πιο βολική για τα οικονομικά της οικογένειας λύση ήταν η Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Έτσι, σπούδασε δάσκαλος, δεν δίδαξε όμως ποτέ, καθώς έδωσε εξετάσεις και πέρασε στην Αγροτική Τράπεζα. Διορίστηκε στην Κόνιτσα και εκεί βρήκε την αγαπημένη του σύντροφο, τη μητέρα μας, με την οποία έζησε ευτυχισμένος με μεγάλη συντροφικότητα και αγάπη μέχρι την πρώτη μέρα αυτού του χρόνου που αλίμονο ήταν η τελευταία της ζωής του. Ήταν ο καλύτερος σύζυγος, τελειος πατέρας και παππούς, αγαπητός φίλος. Αφοσιωμένος στα παιδιά και στα εγγόνια του, μας καμάρωνε και μας φρόντιζε όλους.

Πατέρα μας λείπεις. Μας λείπει η στοργική σου αγκαλιά, οι τρυφερές κουβέντες, οι σωστές συμβουλές σου. Μας δίδαξες πολλά με το παράδειγμά σου, την εντιμότητα, την εργατικότητα και την ευγένεια. Μα πάνω από όλα μας έμαθες να εκτιμούμε τις μικροχαρές της ζωής που τόσο αγαπούσες. Ξέρουμε πια να χαιρόμαστε την καθαρότητα των ποταμών, το ξημέρωμα στο βουνό, το διάβασμα ενός λογοτεχνικού βιβλίου, την απλότητα των στίχων, τη συντροφιά του κυνηγετικού σκύλου, το οικογενειακό τραπέζι με το τσίπουρο και το κρασί σου που ακόμα μας συντροφεύει.

Σε αγαπάμε πολύ όλοι μας. Είναι αλήθεια ότι ο άνθρωπος χάνεται μόνο όταν τον ξεχνούν και είμαστε σίγουροι ότι όσο ζούμε εμείς, η γυναίκα και τα εγγόνια σου δε θα υπάρχει μέρα που να μη φτερουγίζει η σκέψη μας σε σένα.

Στη μνήμη σου η σύζυγος και τα παιδιά σου προσφέρουν χρηματικό ποσό στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

† Αφιέρωμα στην μνήμη του Ηλία Δημητρίου Ντίνη

Ο Ηλίας Ντίνης του Δημητρίου και της Ανθίας, γεννήθηκε στην Λαγκάδα Κόνιτσας το 1922, από οικογένεια που ασχολούνταν με την τέχνη της πέτρας αλλά και με αγροτι-

κές ασχολίες.

Απεβίωσε στις 6-7-2014 σε ηλικία 92 ετών στα Ιωάννινα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα στις 8-7-2014.

Ο πατέρας μας ήταν το τέταρτο κατά σειρά παιδί της οικογένειας δίδυμος με την αδερφή του Αρετή.

Φοίτησε σε λίγες τάξεις στο Δημοτικό Σχολείο Λαγκάδας και σταμάτησε το Σχολείο για να εργαστεί.

Σε μικρή ηλικία ταξίδευε με τα μπουλούκια των μαστόρων της Λαγκάδας σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, χτίζοντας σπίτια, δημόσια κτίρια, καμπαναριά και άλλα.

Συγκεκριμένα σε ηλικία 13 ετών ενώ βρισκόταν με το μπουλούκι του πατέρα του Δημήτρη στο Αγρίνιο χάνει την μητέρα του Ανθία.

Πηγαίνοντας πολλά χρόνια με τα μπουλούκια των μαστόρων, έμαθε γρήγορα να χτίζει πέτρα και ήταν ένας από τους καλύτερους πετράδες της Λαγκάδας, χτίζοντας σπίτια στο χωριό που είναι ακόμη και σήμερα.

Το 1953 πήρε εργολαβία το Δημοτικό Σχολείο Λαγκάδας, το οποίο είναι έργο τέχνης και κοσμεί σήμερα το κέντρο του χωριού.

Ακόμη ασχολήθηκε και με την τέχνη του μαραγκού, κατασκευάζοντας πόρτες, παράθυρα, νταβάνια, πατώματα κλπ.

Κάποια χρόνια ασχολήθηκε ως Δασεργάτης στον Αγροτικό Δασικό Συνεταιρισμό Λαγκάδας.

Στην διάρκεια της κατοχής, εργαζόταν σκληρά να βγάλει το ψωμί του ιδίου και

της οικογένειάς του.

Τις 10 Νοεμβρίου του 1946 παντρεύεται την Ελπινίκη Σιδέρη Μανώλη και αποκτούν τέσσερα (4) παιδιά: τον Δημήτριο, την Μαγδαληνή, την Ανθία και τον Αχιλλέα.

Ήταν καλός οικογενειάρχης και αγαπούσε πάρα πολύ τα παιδιά, φροντίζοντας γι' αυτά.

Ένα ατυχές συμβάν που συνέβη κατά τη διάρκεια της κατοχής είναι το εξής: είχε πάθει βλάβη το όπλο, το πήγε στον σιδερά του χωριού για να φροντίσει για την επισκευή του, εκपुरσοκρότησε με αποτέλεσμα να χάσει το ένα του μάτι.

Στην διάρκεια του εμφυλίου πολέμου έχασε και τον πατέρα του Δημήτρη, πέφτοντας θύμα του εμφυλίου.

Το 1953 ανοίγει Μπακάλικο-Καφενείο στο χωριό. Στην αρχή νοίκιαζε κάποια κτίρια στο χωριό.

Το 1970 κατασκευάζει δικό του κτίριο για να στεγάσει το μαγαζί του διατηρώντας έως το 2010, πενήντα επτά (57) συναπτά έτη. Ήταν υπόδειγμα επαγγελματία.

Κατά την διάρκεια των ως άνω ετών, είχε μεταβεί για διάστημα δύο (2) ετών στην Ξάνθη όπου ασχολήθηκε με την κατασκευή οικοδομών, επιστρέφοντας μετά πάλι πίσω στη βάση του.

Διετέλεσε δύο χρόνια Πρόεδρος της Κοινότητας και επί σειρά ετών Κοινοτικός Σύμβουλος-Αντιπρόεδρος της πρώην Κοινότητας Λαγκάδας, προσφέροντας τα μέγιστα και στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στο χωριό μόλις έγινε γνωστός ο θά-

νατός του, οι κάτοικοι βυθίστηκαν στο πένθος. Και όταν μεταφέρθηκε η σωρός από τα Ιωάννινα στο χωριό, πλήθος κόσμου, συγγενείς, χωριανοί και φίλοι, συγκεντρώθηκαν στην οικία αποπνέοντας φόρος τιμής στην σωρό του με μοιρολόγια, τα οποία δημιούργησαν συγκίνηση σε όλους.

Ανδρόγγυνο κοιμόταν σε ένα μαξιλαράκι

Γλυκά-γλυκά κουβέντιαζαν και όλο χαμογελούσαν.

Και ποιος κατής και ποιος κριτής και ποιος θα μας χωρίσει

Και ο Χάρος το αφουγκράστηκε από το παραθύρι

Εγώ Κατής και εγώ Κριτής, εγώ θα σας χωρίσω

Ποιός είσαι εσύ που είσαι Κριτής και θες να μας χωρίσεις;

Εγώ είμαι ο γιος της μαύρης γης, της αραχνιασμένης πλάκας

Πιάνω τους νιους από τα μαλλιά, τους γερόντους από το χέρι

Και τα μικρούτσικα παιδιά από την αγκαλιά της μάνας.

Στην τελευταία του κατοικία τον συνόδευσαν πρώτη απ' όλους η σύζυγός του Ελπινίκη, τα παιδιά του, συγγενείς χωριανοί και φίλοι.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Λαγκάδας που τον σκεπάζει.

Υ.Γ. Η σύζυγος και τα παιδιά του στην μνήμη του εκλιπόντος αντί στεφάνου στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου προσφέρουν το ποσό των 200 ευρώ. Και το ποσό

των 50 ευρώ στο περιοδικό «Κόνιτσα».

Η σύζυγος Ελπινίκη, τα παιδιά: Δημήτριος, Μαγδαληνή, Ανθία και Αχιλλέας.

† Αδελφέ Κώστα, καληνύχτα...

Την 1η Ιουλίου ενεστώτος έτους απεβίωσε ο αδελφός μου Κωνσταντίνος Κώστας στο Διαμέρισμα Ηλιορράχης Κονίτσης. Την επόμενη μέρα έγινε η εξόδιος ακολουθία του από τους ιερείς κ. Διονύσιο Τάτση, Δημοδιδάσκαλο και ανιψιό του θανόντος, κ. Ρουμανέλη Αθανάσιο, εφημέριο της ενορίας μας, με βοηθό τον μοναχό και υποψήφιο ιερέα κ. Ηλία Νάτση.

Ο μακαριστός αδελφός μου ήταν πολύ εργατικός, τίμιος και ευσυνειδητός. Όταν τελείωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ενυμφεύθηκε τη συγχωριανή μας Ευθαλία Λάππα, κόρη αρχών και αξιών της οικογενείας Θωμά και Ουρανίας Λάππα.

Από το γάμο τους απέκτησαν τρία αγόρια, τα οποία και πρόκοψαν και έκαναν καλές οικογένειες με πολύ καλά παιδιά. Τα παιδιά του, συν γυναιζί και τέκνοις τον ετίμησαν δεόντως και στην εξόδιο ακολουθία και στο σαρανταλείτουργο. Αργότερα είχε την ατυχία να χάσει την υγεία του, αλλά και την ευλογία Θεού να του συμπαρασταθούμε όλοι, κατά δύναμη, μα πιο πολύ η γυναίκα του Ευθαλία και η μακαρίτισσα η μάνα μας.

Στα αδελφία μου Κώστα, Ευθαλία και Γιάννη, ο οποίος τότε ήταν άγαμος, οφείλω μεγάλη ευγνωμοσύνη, γιατί όλοι τους

με μια ψυχή, με βοήθησαν στις σπουδές μου και ηθικά και υλικά, καθότι είχαμε ορφανέψει από πατέρα από την νηπιακή μας ηλικία.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μην εκφράσω και την βαθειά μου ευγνωμοσύνη για την πνευματική και υλική βοήθεια και στον τότε μακαριστό Μητροπολίτη μας κυρό Χριστόφορο και στον τότε Ιεροκήρυκα και πνευματικό μας Δάσκαλο. Της Ι. Μητροπόλεως μας κ. ΘΕΟΔΩΡΟ ΜΠΕΡΑΤΗ.

Δίκαια λοιπόν επισημαίνεται ότι η παράδοση είναι: «οι λευκές σελίδες που έρχονται με προσδοκίες, πλέκει όνειρα... γίνεται αίσθημα, συναίσθημα, λόγος στοχασμός, ποίηση, ιστορία...».

Αδελφέ μου, τώρα που κείτεσαι πίσω από την πόρτα του Νεκροταφείου με το κυπαρίσσι στο κατώφλι. Την πόρτα που ανοίγει μια μονάχα φορά και κλείνει πίσω της τη βοήθεια του κόσμου, σου εύχομαι καλή νύχτα... καλό ταξίδι και καλή συνάντηση με τους κεκοιμημένους γονείς και συγγενείς μας.

Επίσης καλή αντάμωση στην αιωνιότητα αφού για όλους ο χρόνος γίνεται απέραντη αιωνιότητα αρκεί να συνειδητοποιήσουμε το στοχαστικό λόγο του ποιητή του φωτός ΕΛΥΤΗ: «Δεν είναι μικρό πράγμα να έχεις τους αιώνες με το μέρος σου...»!

Ο Θεάνθρωπος τους έχει και τους απλώνει σε μας. Από εμάς εξαρτάται να νιώσουμε το θάμβος τους και να ζητήσουμε τη μάθησή τους.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Συνδρομές

Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	65	Τζιομάκας Ιωάννης Αθήνα	50	Ζήμυρας Γεωργ. Ρίο	50
Γκότζος Βασ. Ελβετία	50	Στεφάνου Δημ. Αθήνα	20	Παπαχρήστος Ευ. Ρίο	50
Πορφυριάδου Αφροδίτη Γαλλία	50	Στεφάνου Αναστασία Αθήνα	20	Ζιώγας Αντ. Χαλκιδική	20
Δημητρίου Ιωαν. Αυστραλία	50	Στεφάνου Σοφία Αθήνα	50	Δήσιος Παναγ. Μέγαρο	15
Καρράς Γρηγόρης Αθήνα	20	Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	20	Μαρτσέκης Λουκάς Πάτρα	20
Τσέρτος Αλεξ. Αθήνα	50	Τζιάτζιου Ανθούλα Αθήνα	15	Φασούλης Κώστας Πάτρα	20
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Ζώτος Σ. Μιχ. Αθήνα	30	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	50
Γκαβίνος Σπύρος Αθήνα	15	Βαδάσης Χαράλ. Αθήνα	30	Σουφλέρης Κώστας Χαλκίδα	30
Πολίτης Γεώργιος Αθήνα	20	Γώγου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20	Κορτσινόγλου Ιωαν. Κόνιτσα	15
Τζίνας Κώστας Αθήνα	20	Φαρμάκη Ειρήνη Θεσ/νίκη	20	Κούγιας Χρήστος Κόνιτσα	20
Νούτσης Γιώργος Αθήνα	15	Παρασκευοπούλου Νίτσα Θεσ/νίκη	30	Αγόρου Κώστας Κόνιτσα	20
Τσόγκα Μαρία Αθήνα	15	Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη	15	Ευαγγέλου Ουρανία Κόνιτσα	20
Γεράσης Αθαν. Αθήνα	40	Χαρίσης Νίκος Θεσ/νίκη	20	Μίσσιος Κώστας Κόνιτσα	30
Τιμοθέου Γεωργ. Αθήνα	50	Βλάχος Ευάγγ. Θεσ/νίκη	15	Βλάχος Μάνθος Κόνιτσα	20
Λέτσιος Μιλτ. Αθήνα	15	Μεσσής Στυλ. Θεσ/νίκη	15	Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	20
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	20	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	15	Γαργάλας Κων. Κόνιτσα	20
Νούτσης Κων. Αθήνα	50	Μπαγκλής Δημ. Γιάννινα	30	Κατής Κων. Κόνιτσα	40
Κρέμος Παύλος Αθήνα	30	Φασούλης Σωτ. Γιάννινα	20	Γαϊτανίδης Αθαν. Κόνιτσα	20
Κωτούλας Όθων Αθήνα	30	Φράγκου Ιφιγένεια Γιάννινα	50	Κολιού Αντωνία Κόνιτσα	15
Πιτσιάκας Θεοδ. Αθήνα	60	Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20	Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα	15
Καραγιάννης Γεωργ. Αθήνα	50	Βύλλη Φρόσω Γιάννινα	20	Χούσος Κώστας Κόνιτσα	15
Ρούβαλης Αλεξάνδρα Αθήνα	15	Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	30	Παπαδημάς Νίκος Κόνιτσα	20
Νάνου Άννα Αθήνα	20	Αναγνωστόπουλος Ηρακλής Γιαν.	20	Στεφανή Κατίνα Ρουψιά	45
Παπαϊωαννίδης Μίμης Αθήνα	30	Κοκοβέ Ανθούλα Γιάννινα	20	Κωστάκης Παναγ. Αμάραντος	20
Κυρζίδης Νίκος Αθήνα	50	Χαρισιάδης Γεωργ. Γιάννινα	15	Παπαχαρήσης Όλγα Νικάνωρας	20
Παναγιώτου Γεωργ. Αθήνα	15	Παγώνης Αποστ. Γιάννινα	50	Ρούβαλη Ευαγγελία Παλαισσέλλι	45
Μακάριου Αντιγόνη Αθήνα	30	Τζιώρα Βασιλική Γιάννινα	15	Δούκας Θωμάς Καστανέα	20
Σταύρου Χρήστος Αθήνα	20	Δρακονταειδής Φίλιππος Γιάννινα	20	Μανώλης Πέτρος Λαγκάδα	30
Τσούκα Ουρανία Αθήνα	30	Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	50	Τσιρώνης Αθαν. Ελευθέρο	25
Παπαχρήστος Δημ. Αθήνα	50	Καρανάσιος Αθαν. Λάρισα	30	Γέγιος Παναγ. Γαλαδίο	15
Κοκοβές Χρήστος Αθήνα	15	Λαμπρινού Άννα Πυλία	15	Ράβας Βασ. Νικάνωρας	20
Μικρογιαννάκη Βασ. Αθήνα	15	Νάκος Στεφ. Κιάτο	30	Καρράς Νίκος Ηλιορράχη	30
Χαρισιάδης Βασ. Αθήνα	30	Ντίνης Δημ. Κέρκυρα	30	Βουρδούκας Ευθ. Πηγή	15
Δάγκος Θωμάς Αθήνα	20	Τζάφου Γαρουφαλιά Γαλαξίδι	15	Λάκκας Σωτ. Μάζι	15
Κουτρομάνος Κων. Αθήνα	20	Τσιλφής Αποστ. Αίγιο	30	Έξαρχος Θεοφ. Χιονιάδες	15
Παπακώστα Ευδοξία Αθήνα	15	Βούρης Πέτρος Αλιβέρι	50	Τσιούτσιος Γιάννης Λαγκάδα	20
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	25	Νάτσης Σωκράτης Βόλος	50	Ρίζος Γιώργος Μάζι	20
Καλογήρου Ηλίας Αθήνα	30	Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	15	Θεοδώρου Άννα Πουρνιά	20
Ζιακόπουλος Δημ. Αθήνα	30	Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	20	Μπουζούλα Μαρία Μόλιστα	20
Χορταρέας Ηλίας Αθήνα	30	Σταυρίδης Παναγ. Δράμα	20	Καρακατσούλη Ελένη Πρέβεζα	45
Γκότζος Θωμάς Αθήνα	50	Σγουράς Ιωάννης Δράμα	20	Ζώτος Σωκράτης Κορωπί	30
Τσούκας Κων. Αθήνα	15	Τσουρέλας Θωμάς Δράμα	15	Ιερ. Χανδρινός Γεωργ. Κέρκυρα	20
		Κωφός Νίκος Δράμα	15		

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Από τ' αγριολούλουδα της περιοχής μας. Καμπανούλα (Campanula patula)

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζητητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d'adresse

ΔΙΗΜΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχυδρομείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

